

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 31, ст.440)

{Вводиться в дію Постановою ВР № 2344-ХІІ від 14.05.92, ВВР, 1992, № 31, ст.441}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 3292-ХІІ від 17.06.93, ВВР, 1993, № 29, ст.308
№ 4036-ХІІ від 25.02.94, ВВР, 1994, № 27, ст.224
№ 90/95-ВР від 14.03.95, ВВР, 1995, № 14, ст. 93
№ 177-ХІV від 14.10.98, ВВР, 1998, № 49, ст.301}

{В редакції Закону № 784-ХІV від 30.06.99, ВВР, 1999, № 42-43, ст.378 - набуває чинності з 01.01.2000}

{Дію Закону щодо банкрутства вугледобувних, вуглепереробних та шахтовуглебудівних підприємств вугільної промисловості України зупинено до 01.01.2000 на підставі Закону № 1240-ХІV від 18.11.99, ВВР, 1999, № 51, ст.457}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2181-ІІІ від 21.12.2000 - набирає чинності з 1 квітня 2001 року, ВВР, 2001, № 10, ст.44
№ 2238-ІІІ від 18.01.2001, ВВР, 2001, № 11, ст.52
Кодексом
№ 2341-ІІІ від 05.04.2001, ВВР, 2001, № 25-26, ст.131 - набуває чинності 01.09.2001
Законами
№ 2740-ІІІ від 20.09.2001, ВВР, 2002, № 5, ст.30
№ 2922-ІІІ від 10.01.2002, ВВР, 2002, № 17, ст.117
№ 3088-ІІІ від 07.03.2002, ВВР, 2002, № 33, ст.235
№ 594-ІV від 06.03.2003, ВВР, 2003, № 24, ст.159
№ 597-ІV від 06.03.2003, ВВР, 2003, № 24, ст.160
№ 672-ІV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 28, ст.210 - набуває чинності 31.05.2003 року
№ 762-ІV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 30, ст.247
№ 1096-ІV від 10.07.2003, ВВР, 2004, № 6, ст.38
№ 1294-ІV від 20.11.2003, ВВР, 2004, № 13, ст.181
№ 1499-ІV від 17.02.2004, ВВР, 2004, № 22, ст.312
№ 1713-ІV від 12.05.2004, ВВР, 2004, № 33-34, ст.403
№ 2354-ІV від 18.01.2005, ВВР, 2005, № 9, ст.186
№ 2453-ІV від 03.03.2005, ВВР, 2005, № 16, ст.258
№ 2454-ІV від 03.03.2005, ВВР, 2005, № 16, ст.259
№ 2597-ІV від 31.05.2005, ВВР, 2005, № 25, ст.334
№ 2711-ІV від 23.06.2005, ВВР, 2005, № 33, ст.430
№ 2801-ІV від 06.09.2005, ВВР, 2005, № 48, ст.480
№ 3107-ІV від 17.11.2005, ВВР, 2006, № 8, ст.88

№ 3108-IV від 17.11.2005, ВВР, 2006, № 1, ст.18
№ 3201-IV від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 13, ст.110
№ 3273-IV від 22.12.2005, ВВР, 2006, № 16, ст.134
№ 398-V від 30.11.2006, ВВР, 2007, № 3, ст.31
№ 435-V від 12.12.2006, ВВР, 2007, № 9, ст.71
№ 489-V від 19.12.2006, ВВР, 2007, № 7-8, ст.66
№ 585-V від 11.01.2007, ВВР, 2007, № 13, ст.133}

{Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні Конституційного Суду № 5-рп/2007 від 20.06.2007}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 107-VI від 28.12.2007, ВВР, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78}

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду № 10-рп/2008 від 22.05.2008}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 309-VI від 03.06.2008, ВВР, 2008, № 27-28, ст.253
№ 675-VI від 17.12.2008, ВВР, 2009, № 15, ст.192
№ 1442-VI від 04.06.2009, ВВР, 2009, № 42, ст.633
№ 1790-VI від 23.12.2009, ВВР, 2010, № 9, ст.88
№ 2133-VI від 15.04.2010, ВВР, 2010, № 26, ст.269
№ 2435-VI від 06.07.2010, ВВР, 2010, № 46, ст.539
№ 2464-VI від 08.07.2010, ВВР, 2011, № 2-3, ст.11
№ 2675-VI від 04.11.2010, ВВР, 2011, № 12, ст.80
№ 2850-VI від 22.12.2010, ВВР, 2011, № 28, ст.252
№ 3265-VI від 21.04.2011, ВВР, 2011, № 43, ст.448
№ 3795-VI від 22.09.2011, ВВР, 2012, № 21, ст.197
№ 4442-VI від 23.02.2012, ВВР, 2012, № 49, ст.553
№ 4452-VI від 23.02.2012, ВВР, 2012, № 50, ст.564
№ 4650-VI від 23.02.2012, ВВР, 2013, № 8, ст.66
№ 4711-VI від 17.05.2012, ВВР, 2013, № 14, ст.89
№ 5083-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 33, ст.435
№ 5213-VI від 06.09.2012, ВВР, 2013, № 32, ст.413
№ 5405-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 40, ст.540}

{В редакції Закону № 4212-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, № 32-33, ст.413}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 5410-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 42, ст.586
№ 5493-VI від 20.11.2012, ВВР, 2013, № 50, ст.697
№ 5518-VI від 06.12.2012, ВВР, 2014, № 8, ст.90
№ 155-VII від 22.03.2013, ВВР, 2014, № 10, ст.106
№ 224-VII від 14.05.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.132
№ 238-VII від 15.05.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.137
№ 245-VII від 16.05.2013, ВВР, 2014, № 12, ст.178
№ 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20-21, ст.712
№ 1258-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 28, ст.936
№ 1571-VII від 03.07.2014, ВВР, 2014, № 34, ст.1176
№ 1702-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 50-51, ст.2057
№ 77-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75
№ 423-VIII від 14.05.2015, ВВР, 2015, № 30, ст.269}

{У тексті Закону слова "арбітражний суд", "перевірена в порядку нагляду" замінено у всіх відмінках відповідно словами "господарський суд", "оскаржена у встановленому порядку" згідно із Законом № 3088-III від 07.03.2002}

{У тексті Закону слова "Арбітражний процесуальний кодекс України" в усіх відмінках замінено словами "Господарський процесуальний кодекс України" у відповідному відмінку згідно із Законом № 762-IV від 15.05.2003}

{Текст Закону після слів "представник працівників боржника" в усіх відмінках доповнено словами "уповноважена особа акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю" згідно із Законом № 3107-IV від 17.11.2005}

{Текст Закону після слів "пенсійне страхування" доповнено словами "та інші види загальнообов'язкового державного соціального страхування" згідно із Законом № 435-V від 12.12.2006}

{У тексті Закону слова "страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інші види загальнообов'язкового державного соціального страхування" замінено словами "єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" згідно із Законом № 2464-VI від 08.07.2010}

{У тексті Закону слова "статутний фонд" в усіх відмінках і числах замінено словами "статутний капітал" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 2850-VI від 22.12.2010}

{У тексті Закону слова "орган державної податкової служби" в усіх відмінках і числах замінено словами "орган доходів і зборів" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{У тексті Закону слова "Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності" та "Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України" у всіх відмінках замінено словами "Фонд соціального страхування України" у відповідному відмінку згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014}

Цей Закон встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом та застосування ліквідаційної процедури з метою повного або часткового задоволення вимог кредиторів.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону терміни вживаються в такому значенні:

арбітражний керуючий - фізична особа, призначена господарським судом у встановленому порядку в справі про банкрутство як розпорядник майна, керуючий санацією або ліквідатор з числа осіб, які отримали відповідне свідоцтво і внесені до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України;

банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури;

боржник - юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа за зобов'язаннями, які виникли у фізичної особи у зв'язку зі здійсненням нею підприємницької діяльності, неспроможний виконати протягом трьох місяців свої грошові зобов'язання після настання встановленого строку їх виконання, які підтверджені судовим рішенням, що набрало законної сили, та постановою про відкриття виконавчого провадження, якщо інше не передбачено цим Законом;

{Абзац четвертий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

грошове зобов'язання - зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань відносяться також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та які мають бути виражені у грошових одиницях. До складу грошових зобов'язань боржника, в тому числі зобов'язань щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, не включаються неустойка (штраф, пеня) та інші фінансові санкції, визначені на дату подання заяви до господарського суду, а також зобов'язання, які виникли внаслідок заподіяння шкоди життю і здоров'ю громадян, зобов'язання з виплати авторської винагороди, зобов'язання перед засновниками (учасниками) боржника - юридичної особи, що виникли з такої участі. Склад і розмір грошових зобов'язань, у тому числі розмір заборгованості за передані товари, виконані роботи і надані послуги, сума кредитів з урахуванням відсотків, які зобов'язаний сплатити боржник, визначаються на день подання до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство, якщо інше не встановлено цим Законом;

заінтересовані особи стосовно боржника - юридична особа, створена за участю боржника, юридична особа, що здійснює контроль над боржником, юридична особа, контроль над якою здійснює боржник, юридична особа, з якою боржник перебуває під контролем третьої особи, власники (учасники, акціонери) боржника, керівник боржника, особи, що входять до складу органів управління боржника, головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі звільнені з роботи за три роки до порушення провадження у справі про банкрутство, а також особи, які перебувають у родинних стосунках із зазначеними особами та фізичною особою - боржником, а саме: подружжя та їх діти, батьки, брати, сестри, онуки, а також інші особи, щодо яких наявні обґрунтовані підстави вважати їх заінтересованими; для цілей цього Закону заінтересованими особами стосовно арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) чи кредиторів визнаються особи в такому ж переліку, як і заінтересовані особи стосовно боржника;

{Абзац шостий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

значні правочини (договори) - правочини (договори) щодо розпорядження майном боржника, балансова вартість якого перевищує один відсоток балансової вартості активів боржника на день укладення правочину (договору);

кредитор - юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника; конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство; забезпечені кредитори - кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя);

неплатоспроможність - неспроможність боржника виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через відновлення його платоспроможності;

{Абзац дев'ятий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

офіційне оприлюднення - оприлюднення відомостей про справу про банкрутство на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет;

погашені вимоги кредиторів - задоволені вимоги кредиторів, вимоги, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну зобов'язання або припинення зобов'язання в інший спосіб, а також інші вимоги, які відповідно до цього Закону вважаються погашеними;

правочини (договори), щодо яких є заінтересованість - правочини (договори), сторонами яких є заінтересовані особи зі сторони боржника, арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) чи кредиторів;

представник працівників боржника - особа, уповноважена загальними зборами (конференцією), на яких присутні не менш як дві третини штатної чисельності працівників боржника, або відповідним рішенням первинної профспілкової організації боржника (а за наявності кількох первинних організацій - їх спільним рішенням) представляти їх інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу;

сторони у справі про банкрутство - конкурсні кредитори (представник комітету кредиторів), боржник (банкрут);

уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника - особа, уповноважена загальними зборами учасників (акціонерів), що володіють більш як половиною статутного капіталу боржника, представляти їхні інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу;

{Абзац п'ятнадцятий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

учасники у справі про банкрутство - сторони, забезпечені кредитори, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, державний орган з питань банкрутства, Фонд державного майна України, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника, а також у випадках, передбачених цим Законом, інші особи, які беруть участь у провадженні у справі про банкрутство.

{Абзац шістнадцятий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 2. Законодавство, що регулює провадження у справах про банкрутство

1. Провадження у справах про банкрутство регулюється цим Законом, Господарським процесуальним кодексом України, іншими законодавчими актами України.

{Частина другу статті 2 виключено на підставі Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

3. Законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом при розгляді судом справи про визнання неплатоспроможним (банкрутом) банку застосовується з урахуванням норм законодавства про банки і банківську діяльність.

Провадження у справі про визнання емітента іпотечних облигацій неплатоспроможним (банкрутом) здійснюється у порядку, передбаченому цим Законом, з урахуванням норм Закону України "Про іпотечні облигації".

4. Провадження у справах про банкрутство окремих категорій боржників регулюється з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

{Частина четверта статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

5. Положення цього Закону не застосовуються до юридичних осіб - казенних підприємств.

6. Провадження у справах про банкрутство боржників, які здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею, регулюється з урахуванням особливостей, передбачених законодавством про державну таємницю.

{Частина шоста статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

7. Провадження у справах про банкрутство за участю кредиторів-нерезидентів регулюється цим Законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

8. Порядок виконання в Україні рішень судів іноземних держав у справах про банкрутство визначається міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У разі відсутності міжнародних договорів України рішення судів іноземних держав у справах про банкрутство визнаються на території України взаємно, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 3. Державний орган з питань банкрутства

1. Державний орган з питань банкрутства:

сприяє створенню організаційних, економічних, інших умов, необхідних для реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, у тому числі процедур банкрутства державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків;

організовує систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів);

установлює вимоги для отримання свідоцтва на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);

формує Єдиний реєстр арбітражних керуючих (розпорядників майном, керуючих санацією, ліквідаторів) України;

здійснює ведення Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, встановлює форму подання арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) інформації, необхідної для ведення зазначеної бази даних;

установлює порядок проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства і організовує проведення такого аналізу при порушенні проваджень у справах про банкрутство державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків;

установлює типові форми плану санації і мирової угоди, перелік майна, яке включається до ліквідаційної маси у справах про банкрутство;

готує на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновки про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства;

готує та затверджує типові документи щодо проведення процедур банкрутства, методичні рекомендації;

здійснює інші передбачені законодавством повноваження.

2. Для забезпечення виконання повноважень державний орган з питань банкрутства може залучати відповідні організації та спеціалістів у порядку і на умовах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 4. Організація діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражні керуючі є суб'єктами незалежної професійної діяльності.

2. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) з моменту винесення ухвали (постанови) про призначення його арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) до моменту припинення здійснення ним повноважень прирівнюється до службової особи підприємства - боржника.

Одна і та ж особа може здійснювати повноваження арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство відповідно до вимог цього Закону.

3. Право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) надається особі, яка отримала відповідне свідоцтво у порядку, встановленому цим Законом, та внесена до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Стаття 5. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури

1. Засновники (учасники, акціонери) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, центральні органи виконавчої влади, органи Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень зобов'язані вживати своєчасних заходів для запобігання банкрутству боржника.

2. У разі виникнення ознак банкрутства керівник боржника зобов'язаний надіслати засновникам (учасникам, акціонерам) боржника, власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника відомості щодо наявності ознак банкрутства.

3. Засновниками (учасниками, акціонерами) боржника, власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника, кредиторами боржника, іншими особами в межах заходів щодо запобігання банкрутству боржника може бути надана фінансова допомога в розмірі, достатньому для погашення грошових зобов'язань боржника перед кредиторами, у тому числі зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування і відновлення платоспроможності боржника (санація боржника до порушення провадження у справі про банкрутство).

4. У разі надання боржнику фінансової допомоги він бере на себе відповідні зобов'язання перед особами, які надали таку допомогу, в порядку, встановленому законом.

5. Санація боржника до порушення справи про банкрутство - система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, кредитор боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до порушення провадження у справі про банкрутство.

6. Санація державних підприємств до порушення справи про банкрутство провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України, державних підприємств та інших джерел фінансування. Обсяг коштів для проведення санації державних підприємств за рахунок коштів Державного бюджету України щороку встановлюється законом про Державний бюджет України.

Умови та порядок проведення санації державних підприємств до порушення справи про банкрутство за рахунок інших джерел фінансування погоджуються із суб'єктом управління об'єктами державної власності у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Санація державних підприємств до порушення справи про банкрутство провадиться згідно з цим Законом.

Стаття 6. Санація боржника до порушення провадження у справі про банкрутство

1. Ініціювати процедуру санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство мають право боржник або кредитор.

Згода між боржником і кредитором (кредиторами) щодо проведення санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може бути досягнута як до, так і після виникнення заборгованості боржника.

Санацію боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може бути передбачено правочином (договором), на підставі якого виникло грошове зобов'язання боржника.

2. Процедуру санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може бути введено за наявності:

відповідної письмової згоди власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) боржника;

відповідної письмової згоди кредиторів, загальна сума вимог яких перевищує п'ятдесят відсотків кредиторської заборгованості боржника згідно з даними його бухгалтерського обліку;

плану санації, який повинен бути письмово погоджений усіма забезпеченими кредиторами та схвалений загальними зборами кредиторів боржника.

3. План санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може містити умови, передбачені в частинах першій та другій статті 29 і частині четвертій статті 79 цього Закону.

Умови плану санації щодо задоволення вимог кредиторів, які не брали участі в голосуванні або голосували проти схвалення плану санації боржника, повинні бути не гіршими, ніж умови задоволення вимог кредиторів, які голосували за схвалення плану санації.

План санації може передбачити поділ кредиторів, які беруть участь у санації, на категорії залежно від виду вимог та наявності (відсутності) забезпечення вимог таких кредиторів. Умовами плану санації може встановлюватися різний порядок задоволення вимог для кредиторів різних категорій.

Умови плану санації, а також мораторій на задоволення вимог кредиторів поширюються на вимоги всіх кредиторів, що виникли до затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство.

План санації може передбачати призначення керуючого санацією. Порядок призначення, повноваження керуючого санацією визначаються у плані санації.

4. Загальні збори кредиторів скликаються боржником шляхом письмового повідомлення усіх кредиторів за даними бухгалтерського обліку боржника.

Боржник повинен розмістити оголошення про проведення загальних зборів кредиторів на веб-сайті державного органу з питань банкрутства та Вищого господарського суду України.

Порядок проведення зборів кредиторів визначається Положенням про порядок проведення санації до порушення провадження у справі про банкрутство.

5. Боржник або представник кредиторів, уповноважений загальними зборами кредиторів, протягом п'яти днів з дня схвалення кредиторами плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство повинен подати до господарського суду за місцезнаходженням боржника заяву про його затвердження.

До заяви про затвердження такого плану санації додаються:

план санації;

протокол засідання загальних зборів кредиторів, на якому було прийнято рішення про схвалення плану санації;

список кредиторів із зазначенням їх найменування, поштової адреси, ідентифікаційного коду (номера) та суми заборгованості;

письмові заперечення кредиторів, які не брали участі в голосуванні чи проголосували проти схвалення плану санації, за їх наявності.

За подання заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство справляється судовий збір.

6. Протягом п'яти днів з дня отримання заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство господарський суд виносить ухвалу про прийняття заяви про затвердження плану санації до розгляду, в якій зазначаються час та місце проведення судового засідання. Копія ухвали надсилається боржнику та всім кредиторам, зазначеним у заяві.

Ухвала про прийняття до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство оскарженню не підлягає.

7. Повідомлення про прийняття до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство публікується на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет. Повідомлення має містити найменування боржника і його ідентифікаційний код, номер справи, найменування господарського суду, у провадженні якого перебуває справа, а також дату першого судового засідання у справі.

8. Господарський суд повинен розглянути заяву про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство протягом одного місяця з дня прийняття відповідної заяви до розгляду.

Господарський суд зобов'язаний заслухати кожного присутнього на засіданні кредитора, який має заперечення щодо плану санації, навіть якщо на засіданні загальних зборів кредиторів такий кредитор голосував за схвалення плану санації.

Господарський суд виносить ухвалу про відмову в затвердженні плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство, якщо:

при схваленні плану санації були допущені порушення законодавства, що вплинули на результат голосування загальних зборів кредиторів;

кредитор, який не брав участі в голосуванні або ж голосував проти схвалення плану санації, доведе, що в разі ліквідації боржника у порядку, визначеному цим Законом, його вимоги були б задоволені в розмірі, що перевищує розмір вимог, які будуть задоволені відповідно до умов плану санації;

відсутнє письмове погодження плану санації усіма забезпеченими кредиторами;

боржником були надані недостовірні дані щодо кредиторської заборгованості.

В інших випадках господарський суд виносить ухвалу про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство та вводить мораторій на

задоволення вимог кредиторів. Мораторій поширюється на вимоги кредиторів, що виникли до затвердження плану санації.

Винесення ухвали про відмову у затвердженні плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство не є перешкодою для повторного схвалення такого плану санації загальними зборами кредиторів відповідно до вимог чинного законодавства та звернення боржника до суду із заявою про його затвердження.

9. Строк дії процедури санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство не може перевищувати 12 місяців з дня затвердження судом відповідного плану санації.

Протягом дії цієї процедури не може бути порушено справу про банкрутство боржника за його заявою або за заявою будь-кого з кредиторів.

Протягом процедури санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство діє мораторій на задоволення вимог кредиторів.

10. Положення про порядок проведення санації до порушення провадження у справі про банкрутство затверджується Вищим господарським судом України.

Стаття 7. Судові процедури, які застосовуються щодо боржника

1. Відповідно до цього Закону щодо боржника застосовуються такі судові процедури банкрутства:

розпорядження майном боржника;

мирова угода;

санація (відновлення платоспроможності) боржника;

ліквідація банкрута.

2. Санація боржника або ліквідація банкрута здійснюється з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

3. Залежно від категорії боржника, виду його діяльності та наявності у нього майна господарський суд застосовує загальний, спеціальний або спрощений порядок провадження у справі про банкрутство.

Загальний порядок передбачає застосування процедури розпорядження майном з подальшим переходом до процедур санації, ліквідації або мирової угоди.

Спеціальний порядок передбачає залучення до участі у справі додаткових учасників, продовження строків санації, збігу процедур розпорядження майном та санації.

Спрощений порядок застосовується під час ліквідації банкрута без застосування процедур розпорядження майном та санації.

4. Боржник, щодо якого були застосовані судові процедури банкрутства, вважається особою, що не має неврегульованих грошових зобов'язань.

Стаття 8. Оскарження судових рішень у процедурі банкрутства

1. Ухвали господарського суду, винесені у справі про банкрутство за наслідками розгляду господарським судом заяв, клопотань та скарг, а також постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури можуть бути оскаржені в порядку, встановленому Господарським процесуальним кодексом України, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

2. В апеляційному порядку можуть бути оскаржені постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, усі ухвали місцевого господарського суду,

прийняті у справі про банкрутство, крім випадків, передбачених Господарським процесуальним кодексом України та цим Законом.

3. У касаційному порядку можуть бути оскаржені постанови апеляційного господарського суду, прийняті за результатами перегляду таких судових рішень: ухвали про порушення справи про банкрутство, ухвали про визнання недійсними правочинів (договорів) боржника, ухвали за результатами розгляду грошових вимог кредиторів, ухвали про звільнення (усунення, припинення повноважень) арбітражного керуючого, ухвали про перехід до наступної судової процедури, ухвали про затвердження плану санації, ухвали про припинення провадження у справі про банкрутство, а також постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури.

4. Ухвали та постанова про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, прийняті господарським судом у справі про банкрутство, набувають законної сили з моменту їх прийняття, якщо інше не передбачено цим Законом.

Розділ II

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО

Стаття 9. Порядок розгляду справ про банкрутство

1. Справи про банкрутство розглядаються господарським судом за правилами, передбаченими Господарським процесуальним кодексом України, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

{Частина перша статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 10. Підвідомчість, підсудність, підстави для порушення провадження у справі про банкрутство

1. Справи про банкрутство підвідомчі господарським судам і розглядаються ними за місцезнаходженням боржника - юридичної особи або місцем проживання боржника - фізичної особи.

{Частина перша статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

2. Право на звернення до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство мають боржник, кредитор.

3. Справа про банкрутство порушується господарським судом, якщо безспірні вимоги кредитора (кредиторів) до боржника сукупно становлять не менше трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом трьох місяців після встановленого для їх погашення строку, якщо інше не передбачено цим Законом.

Безспірні вимоги кредиторів - грошові вимоги кредиторів, підтвержені судовим рішенням, що набрало законної сили, і постановою про відкриття виконавчого провадження, згідно з яким відповідно до законодавства здійснюється списання коштів з рахунків боржника. До складу цих вимог, у тому числі щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), не включаються неустойка (штраф, пеня) та інші фінансові санкції.

4. Суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, вирішує усі майнові спори з вимогами до боржника, у тому числі спори про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника, за винятком спорів, пов'язаних із визначенням та сплатою (стягненням) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України, а також справ у спорах про визнання недійсними правочинів (договорів), якщо з відповідним позовом звертається на виконання своїх повноважень контролюючий орган, визначений Податковим кодексом України.

{Частина четверта статті 10 в редакції Закону № 5518-VI від 06.12.2012}

5. Якщо справа не підсудна даному господарському суду, матеріали справи надсилаються господарським судом за встановленою підсудністю в порядку, визначеному Господарським процесуальним кодексом України.

Стаття 11. Заява про порушення справи про банкрутство

1. Заява про порушення провадження у справі про банкрутство подається боржником або кредитором у письмовій формі та повинна містити:

найменування господарського суду, до якого подається заява;

ім'я або найменування боржника, його місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи та реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

ім'я або найменування кредитора, його місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи та реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

виклад обставин, що є підставою для звернення до суду;

перелік документів, що додаються до заяви.

2. До заяви про порушення справи про банкрутство додаються:

{Абзац другий частини другої статті 11 виключено на підставі Закону № 5410-VI від 02.10.2012}

докази сплати судового збору, крім випадків, коли згідно із законом він не підлягає сплаті;

довіреність чи інший документ, що засвідчує повноваження представника, якщо заяву підписано представником;

докази того, що сума безспірних вимог кредитора (кредиторів) сукупно становить не менше трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, якщо інше не передбачено цим Законом;

рішення суду про задоволення вимог кредитора, що набрало законної сили;

відповідна постанова органу державної виконавчої служби про відкриття виконавчого провадження з виконання вимог кредитора;

докази того, що сума вимог кредитора (кредиторів) не забезпечена повністю заставою майна боржника (за наявності застави).

3. До заяви боржника додаються також:

установчі документи боржника - юридичної особи;

бухгалтерський баланс боржника на останню звітну дату;

перелік кредиторів боржника, вимоги яких визнаються боржником, із зазначенням загальної суми грошових вимог усіх кредиторів, а також щодо кожного кредитора – його імені або найменування, його місцезнаходження або місця проживання, ідентифікаційного коду юридичної особи або реєстраційного номера облікової картки платника податків (за наявності), суми грошових вимог (загальної суми заборгованості, заборгованості за основним зобов'язанням та суми неустойки (штрафу, пені) окремо), підстав виникнення зобов'язань, а також строку їх виконання згідно із законом або договором;

перелік майна боржника із зазначенням його балансової вартості та місцезнаходження, а також загальна балансова вартість майна;

перелік майна, що перебуває у заставі або є обтяженим у інший спосіб, його місцезнаходження, вартість, а також інформація про кредиторів, на користь яких вчинено обтяження майна боржника, їх ім'я або найменування, місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційні коди юридичних осіб або реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), суми їх грошових вимог, підстави виникнення зобов'язань, а також строки їх виконання згідно із законом або договором;

довідка органів приватизації (органів, уповноважених управляти об'єктами державної власності) стосовно наявності або відсутності на балансі підприємства, щодо якого порушено справу про банкрутство, державного майна, що в процесі приватизації (корпоратизації) не увійшло до його статутного капіталу;

перелік осіб, що мають невиконані зобов'язання перед боржником, із зазначенням вартості таких зобов'язань, терміну виконання та підстав виникнення;

відомості про всі рахунки боржника, відкриті в банках та інших фінансово-кредитних установах, їх реквізити;

відомості про всі рахунки, на яких обліковуються цінні папери, що належать боржнику, їх реквізити;

протокол загальних зборів (конференції) працівників боржника, відповідне рішення первинної профспілкової організації боржника (за наявності кількох первинних організацій - їхнє спільне рішення), на яких обраний представник працівників боржника для участі у справі про банкрутство, якщо такі збори (конференція) відбулися до подачі заяви боржника до господарського суду;

копія спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, а в разі закінчення терміну дії такого дозволу - довідка про наявність у боржника матеріальних носіїв секретної інформації (технічної документації, виробів, їхніх дослідних зразків тощо);

рішення власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) боржника про звернення до господарського суду із заявою про порушення провадження у справі про банкрутство;

інші документи, які підтверджують неплатоспроможність боржника.

4. Боржник подає заяву до господарського суду за наявності майна, достатнього для покриття судових витрат, якщо інше не передбачено цим Законом.

5. Боржник зобов'язаний звернутися до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство у разі виникнення таких обставин:

задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами (загроза неплатоспроможності);

під час ліквідації боржника не у зв'язку з процедурою банкрутства встановлено неможливість боржника задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі;

в інших випадках, передбачених цим Законом.

6. Заява кредитора, крім відомостей, передбачених частиною першою цієї статті, повинна містити відомості про розмір вимог кредитора до боржника із зазначенням окремо розміру неустойки (штрафу, пені), яка підлягає сплаті.

7. До заяви кредитора додаються також:

копія виконавчого документа;

докази надсилання боржнику копії заяви і доданих до неї документів;

до заяви кредитора - органу доходів і зборів чи інших органів, які здійснюють контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, додаються докази вжиття заходів до отримання відповідної заборгованості у встановленому законодавством порядку.

8. Заява кредитора може ґрунтуватися на об'єднаній заборгованості боржника за сукупністю його різних зобов'язань перед цим кредитором.

Кредитори мають право об'єднати свої вимоги до боржника і звернутися до суду з однією спільною заявою. Така заява підписується всіма кредиторами, які об'єднали свої вимоги до боржника.

9. За подання заяви про порушення справи про банкрутство справляється судовий збір у порядку, передбаченому законом.

Стаття 12. Прийняття заяви про порушення справи про банкрутство

1. У разі відсутності підстав для відмови у прийнятті або для повернення заяви про порушення справи про банкрутство господарський суд приймає заяву до розгляду, про що не пізніше п'яти днів з дня її надходження виносить ухвалу, в якій зазначаються:

дата проведення підготовчого засідання суду;

прізвище, ім'я та по батькові арбітражного керуючого, визначеного автоматизованою системою з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Ухвалою про прийняття заяви про порушення провадження у справі про банкрутство господарський суд має право вирішити питання про:

зобов'язання заявника, боржника та інших осіб надати суду додаткові відомості, необхідні для вирішення питання про порушення провадження у справі про банкрутство;

вжиття заходів щодо забезпечення вимог кредиторів шляхом заборони власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника та боржнику приймати рішення щодо ліквідації, реорганізації боржника, а також відчужувати основні засоби.

2. Підготовче засідання суду проводиться не пізніше чотирнадцятого дня з дня винесення ухвали про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство, а за наявності поважних причин (здійснення сплати грошових зобов'язань кредиторам тощо) - не пізніше тридцятого дня.

3. Ухвала про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство надсилається сторонам та органу державної виконавчої служби за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника, державному реєстратору за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника, органу, уповноваженому управляти державним майном боржника, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, арбітражному керуючому, визначеному автоматизованою системою з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Стаття 13. Відзив боржника

1. Боржник до дати проведення підготовчого засідання надає до господарського суду та заявнику відзив на заяву про порушення справи про банкрутство. До відзиву боржника мають бути додані докази відправлення заявнику копії відзиву.

2. Крім відомостей, передбачених Господарським процесуальним кодексом України, у відзиві боржника мають бути зазначені:

наявні у боржника заперечення щодо вимог заявника (заявників);

загальна сума заборгованості боржника перед кредиторами за зобов'язаннями, що передбачають виплату грошей, у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), з виплати заробітної плати;

відомості про наявне у боржника майно, а також про всі рахунки боржника в установах банків та інших фінансово-кредитних установах, реквізити рахунків;

відомості про всі рахунки, на яких обліковуються цінні папери, що належать боржнику у зберігачів, депозитаріїв, утримувачів, їх реквізити;

відомості про проведення боржником діяльності, пов'язаної із державною таємницею;

докази необґрунтованості вимог заявника (за їх наявності).

3. У відзиві боржника можуть бути зазначені й інші відомості, що мають значення для розгляду справи.

До відзиву боржника також можуть бути додані наявні у боржника клопотання.

До відзиву також додається довідка органів приватизації (органів, уповноважених управляти об'єктами державної власності) стосовно наявності або відсутності на балансі підприємства, щодо якого порушено справу про банкрутство, державного майна, що в процесі приватизації (корпоратизації) не увійшло до його статутного капіталу.

4. Відсутність відзиву на заяву про порушення справи про банкрутство не перешкоджає провадженню у справі.

Стаття 14. Відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство

1. Господарський суд не пізніше п'яти днів з дня надходження заяви про порушення справи про банкрутство відмовляє у її прийнятті, якщо:

провадження у справі про банкрутство боржника не допускається згідно із законом;

справа не підсудна даному господарському суду;

стосовно боржника вже порушено справу про банкрутство;

{Абзац четвертий частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

юридичну особу - боржника припинено в установленому законодавством порядку;

{Абзац шостий частини першої статті 14 виключено на підставі Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

до боржника заявлено вимоги, які не є безспірними;

вимоги кредитора повністю забезпечені заставою майна боржника;

господарським судом затверджено план санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство згідно зі статтею 6 цього Закону;

з інших підстав, передбачених статтею 62 Господарського процесуального кодексу України, з урахуванням вимог цього Закону.

2. Про відмову у прийнятті заяви виноситься ухвала, яка надсилається заявнику разом із заявою та доданими до неї документами.

Стаття 15. Повернення, відкликання заяви про порушення справи про банкрутство

1. Господарський суд не пізніше п'яти днів з дня надходження до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство повертає її та додані до неї документи без розгляду, якщо:

заяву підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, посаду якої у заяві не зазначено;

заява не відповідає змісту вимог, зазначених у цьому Законі;

не подано доказів щодо сплати судового збору у встановлених порядку та розмірі;

заявник-кредитор не подав доказів неспроможності боржника виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами в розмірі, визначеному частиною третьою статті 10 цього Закону, протягом трьох місяців після відкриття виконавчого провадження, якщо інше не передбачено цим Законом;

заявник-кредитор не надав доказів надсилання боржнику копії заяви і доданих до неї документів;

з інших підстав, передбачених статтею 63 Господарського процесуального кодексу України, з урахуванням вимог цього Закону.

2. Повернення заяви про порушення провадження у справі про банкрутство не перешкоджає повторному зверненню з такою заявою до господарського суду у встановленому порядку.

3. Якщо про порушення справи про банкрутство подано кілька заяв і одна з них повертається без розгляду, суддя розглядає інші заяви про порушення провадження у справі про банкрутство.

4. Про повернення заяви про порушення провадження у справі про банкрутство без розгляду суд виносить ухвалу.

5. Заява про порушення справи про банкрутство може бути відкликана заявником (заявниками) до дати проведення підготовчого засідання суду.

У разі відкликання заяви про порушення справи про банкрутство до винесення ухвали про її прийняття господарський суд виносить ухвалу про повернення заяви про порушення справи про банкрутство.

У разі відкликання заяви про порушення справи про банкрутство після винесення ухвали про її прийняття до дати проведення підготовчого засідання суду господарський суд виносить ухвалу про залишення заяви без розгляду.

Господарський суд має право не прийняти відкликання заяви про порушення справи про банкрутство, якщо це порушує чий-небудь права чи охоронювані законом інтереси або якщо до господарського суду надійшла інша заява (заяви) кредитора (кредиторів) про порушення справи про банкрутство.

Боржник не має права відкликати заяву про порушення справи, подану ним відповідно до вимог частини п'ятої статті 11 цього Закону.

Стаття 16. Порушення провадження у справі про банкрутство

1. Перевірка обґрунтованості вимог заявника, а також з'ясування наявності підстав для порушення провадження у справі про банкрутство здійснюються господарським судом у підготовчому засіданні, яке проводиться в порядку, передбаченому цим Законом.

Неявка у підготовче засідання сторін та представника державного органу з питань банкрутства, а також відсутність відзиву боржника не перешкоджають проведенню засідання.

2. У підготовчому засіданні господарський суд розглядає подані документи, заслуховує пояснення сторін, оцінює обґрунтованість заперечень боржника, а також вирішує інші питання, пов'язані з розглядом справи.

3. Якщо справа порушується за заявою кредитора, господарський суд перевіряє обґрунтованість його вимог, їх безспірність, вжиття заходів щодо примусового стягнення за цими вимогами в порядку виконавчого провадження.

У разі звернення до господарського суду боржника із заявою про порушення справи про банкрутство у підготовчому засіданні з'ясовуються ознаки неплатоспроможності боржника або її загрози.

4. У разі якщо до господарського суду до дня підготовчого засідання надійшло кілька заяв і провадження справи про банкрутство порушено за однією з них, інші ухвалою господарського суду приєднуються до матеріалів справи і розглядаються одночасно.

У разі визнання вимог заявника необґрунтованими господарський суд оцінює обґрунтованість вимог інших заяв кредиторів, приєднаних до матеріалів справи, і вирішує питання про порушення провадження у справі про банкрутство у порядку, передбаченому цією статтею.

{Частина п'яту статті 16 виключено на підставі Закону № 5405-VI від 02.10.2012}

6. За наслідками розгляду заяви про порушення справи про банкрутство та відзиву боржника господарський суд виносить ухвалу про:

порушення провадження у справі про банкрутство;

відмову у порушенні провадження у справі про банкрутство.

7. Суд відмовляє в порушенні провадження у справі про банкрутство, якщо:

заявником не доведено наявності підстав для порушення провадження у справі про банкрутство;

вимоги кредитора є повністю забезпеченими майном боржника;

вимоги кредитора свідчать про наявність спору про право, який підлягає вирішенню у порядку позовного провадження;

вимоги кредитора (кредиторів) задоволені боржником у повному обсязі до підготовчого засідання суду;

відсутня хоча б одна з підстав, передбачених частиною третьою статті 10 цього Закону;

за наявності підстав, передбачених статтею 15 цього Закону.

8. Відмова у відкритті провадження у справі про банкрутство не перешкоджає повторному зверненню до суду із заявою про порушення справи про банкрутство за наявності підстав, встановлених цим Законом.

9. В ухвалі про порушення провадження у справі про банкрутство зазначається про:

порушення провадження у справі про банкрутство;

визнання вимог кредитора та їх розмір;

введення мораторію на задоволення вимог кредиторів;

введення процедури розпорядження майном;

призначення розпорядника майна, встановлення розміру оплати його послуг та джерела її сплати;

вжиття заходів щодо забезпечення вимог кредиторів шляхом заборони боржнику та власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника приймати рішення щодо ліквідації, реорганізації боржника, а також відчужувати основні засоби та предмети застави;

строк подання розпорядником майна до господарського суду відомостей про результати розгляду вимог кредиторів, який не може перевищувати місяця та двадцяти днів після дати проведення підготовчого засідання суду;

дату складення розпорядником майна реєстру вимог кредиторів та подання його на затвердження до господарського суду, яка не може бути пізніше місяця та двадцяти днів після дати проведення підготовчого засідання суду;

дату попереднього засідання суду, яке має відбутися не пізніше двох місяців та десяти днів, а в разі великої кількості кредиторів - не пізніше трьох місяців після дати проведення підготовчого засідання суду;

строк проведення розпорядником майна інвентаризації майна боржника, який не може перевищувати двох місяців, а в разі значного обсягу майна - трьох місяців після дати проведення підготовчого засідання суду.

10. З метою виявлення усіх кредиторів та осіб, які виявили бажання взяти участь у санації боржника, здійснюється офіційне оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет.

Таке оголошення має містити повне найменування боржника, його поштову адресу, банківські реквізити, найменування та адресу господарського суду, номер справи, відомості про розпорядника майна, граничний строк подання заяв конкурсних кредиторів з вимогами до боржника.

11. Господарський суд в ухвалі про порушення справи про банкрутство може зобов'язати боржника провести аудит. Якщо у боржника немає для цього коштів, господарський суд може призначити проведення аудиту за рахунок кредитора (кредиторів) лише за згодою останнього (останніх).

Відсутність аудиторського висновку не перешкоджає провадженню у справі про банкрутство.

12. Якщо в заяві боржника про порушення справи про банкрутство або відзиві боржника міститься інформація про провадження ним діяльності, пов'язаної з державною таємницею, суд виносить та надсилає сторонам і державному органу з питань банкрутства ухвалу про відкладення проведення підготовчого засідання суду на час, необхідний для оформлення допуску до державної таємниці арбітражному керуючому. Такий строк не може перевищувати тридцяти днів.

У разі відмови у наданні допуску до державної таємниці зазначеному арбітражному керуючому господарський суд призначає нового арбітражного керуючого в порядку, встановленому цим Законом.

13. Ухвала про порушення провадження у справі про банкрутство набирає законної сили з моменту її винесення.

14. Процедура розпорядження майном вводиться господарським судом на строк, визначений частиною другою статті 22 цього Закону, одночасно з винесенням ухвали про порушення провадження у справі про банкрутство.

15. З моменту порушення провадження у справі про банкрутство:

пред'явлення конкурсними та забезпеченими кредиторами вимог до боржника та їх задоволення може відбуватися лише у порядку, передбаченому цим Законом, та в межах провадження у справі про банкрутство;

пред'явлення поточними кредиторами вимог до боржника та їх задоволення може відбуватися у випадку та порядку, передбачених цим Законом;

арешт майна боржника чи інші обмеження боржника щодо розпорядження належним йому майном можуть бути застосовані виключно господарським судом у межах провадження у справі про банкрутство;

корпоративні права засновників (учасників, акціонерів) боржника реалізуються з урахуванням обмежень, встановлених цим Законом;

задоволення вимог засновника (учасника) боржника - юридичної особи про виділення частки в майні боржника у зв'язку з виходом із складу його учасників забороняється;

рішення про реорганізацію або ліквідацію юридичної особи - боржника приймається в порядку, визначеному цим Законом.

16. Ухвала про порушення провадження у справі про банкрутство не пізніше трьох днів з дня її винесення надсилається боржнику, кредиторю (кредиторам) та іншим особам, які беруть участь або мають взяти участь у цій справі (власнику майна, органу, уповноваженому управляти майном боржника, тощо), органу доходів і зборів, місцевому загальному суду, органу державної виконавчої служби за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника.

У разі вжиття заходів щодо забезпечення вимог кредиторів копія ухвали надсилається також установам, що здійснюють облік нерухомого та рухомого майна (органам державної реєстрації речових прав, державним нотаріальним конторам, органам державної автомобільної інспекції за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника тощо, установам банків, що обслуговують рахунки боржника, незалежним реєстраторам, особам, які ведуть облік цінних паперів, що належать боржнику (зберігачу, депозитарію, утримувачу), а також установі, що веде державні реєстри обтяжень майна.

17. При розгляді справи про банкрутство суб'єкта господарювання, який є учасником (тимчасовим учасником) Гарантійного фонду виконання зобов'язань за складськими документами на зерно, до справи залучається Гарантійний фонд виконання зобов'язань за складськими документами на зерно.

{Статтю 16 доповнено частиною сімнадцятою згідно із Законом № 5493-VI від 20.11.2012}

Стаття 17. Розгляд позовних вимог конкурсних кредиторів до боржника

1. У разі якщо до боржника, щодо якого порушена справа про банкрутство, пред'явлений позов, який ґрунтується на грошових зобов'язаннях боржника, що виникли до порушення провадження у справі про банкрутство, суди мають у встановленому процесуальним законом порядку приймати такі позовні заяви і вирішувати спір за цією вимогою по суті за правилами позовного провадження до офіційного оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство.

2. Про офіційне оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство розпорядник майна повідомляє суд, який розглядає позовні вимоги конкурсних кредиторів до боржника. Цей суд (суди) після офіційного оприлюднення відповідного оголошення має зупинити позовне провадження та роз'яснити позивачу зміст частини четвертої статті 23 цього Закону, зазначивши про це в ухвалі або в протоколі судового засідання.

3. Якщо позивач не звернувся у тридцятиденний строк з дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство із заявою про визнання його грошових вимог до боржника у справі про банкрутство, суд, який розглядає позовну заяву, після закінчення тридцятиденного строку з моменту офіційного оприлюднення поновлює позовне провадження та відмовляє у задоволенні позову.

4. У разі звернення позивача із заявою про визнання його грошових вимог до боржника у справі про банкрутство після винесення ухвали господарського суду за результатами розгляду цих вимог позовне провадження підлягає припиненню на підставі пункту 2 частини першої статті 80 Господарського процесуального кодексу України.

5. Якщо у порушенні провадження у справі про банкрутство відмовлено або провадження у справі про банкрутство припинено, позовне провадження підлягає поновленню і позов розглядається по суті.

6. Положення частин першої - четвертої цієї статті не застосовуються до позовів за вимогами кредиторів, на які не поширюється дія мораторію на задоволення вимог кредиторів.

Стаття 18. Забезпечення вимог кредиторів

1. Господарський суд має право за клопотанням сторін або учасників справи про банкрутство чи за своєю ініціативою вжити заходів до забезпечення вимог кредиторів.

Господарський суд за клопотанням розпорядника майна, кредиторів або з власної ініціативи може заборонити боржнику укладати без згоди арбітражного керуючого (розпорядника майна) правочини (договори), а також зобов'язати боржника передати цінні папери, майно, інші цінності на зберігання третім особам, вчинити чи утриматися від вчинення певних дій або вжити інших заходів для збереження майна боржника (у тому числі шляхом позбавлення боржника права розпорядження його нерухомим майном без згоди розпорядника майна або суду, який розглядає справу про банкрутство; накладення арешту на конкретне рухоме майно боржника), про що виноситься ухвала.

2. У процедурі розпорядження майном за клопотанням розпорядника майна, сторін або інших учасників справи про банкрутство, що містить підтвержені відомості про перешкоджання керівником боржника виконанню повноважень розпорядника майна, а також про вчинення керівником боржника дій, що порушують права та законні інтереси боржника або кредиторів, господарський суд має право відсторонити керівника боржника від посади та покласти виконання його обов'язків на розпорядника майна. Про усунення керівника боржника від посади господарський суд виносить ухвалу.

3. Заходи щодо забезпечення вимог кредиторів діють відповідно до дня введення процедури санації і призначення керуючого санацією або до прийняття постанови про визнання боржника банкрутом, відкриття ліквідаційної процедури і призначення ліквідатора, або до припинення провадження у справі.

Господарський суд має право скасувати або змінити заходи щодо забезпечення вимог кредиторів до настання зазначених обставин, про що виноситься ухвала.

Стаття 19. Мораторій на задоволення вимог кредиторів

1. Мораторій на задоволення вимог кредиторів - зупинення виконання боржником грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію, і припинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов'язань та зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), застосованих до дня введення мораторію.

2. Мораторій на задоволення вимог кредиторів вводиться одночасно з порушенням провадження у справі про банкрутство, про що зазначається в ухвалі господарського суду. Ухвала є підставою для зупинення виконавчого провадження. Про запровадження мораторію розпорядник майна повідомляє органи державної виконавчої служби за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника та знаходженням його майна.

3. Протягом дії мораторію на задоволення вимог кредиторів:

забороняється стягнення на підставі виконавчих та інших документів, що містять майнові вимоги, у тому числі на предмет застави, за якими стягнення здійснюється в судовому або в позасудовому порядку відповідно до законодавства, крім випадків перебування виконавчого провадження на стадії розподілу стягнутих з боржника грошових сум (у тому числі одержаних від продажу майна боржника), перебування майна на стадії продажу з моменту оприлюднення інформації про продаж, а також у разі звернення стягнення на заставлене майно та виконання рішень у немайнових спорах;

забороняється виконання вимог, на які поширюється мораторій;

не нараховується неустойка (штраф, пеня), не застосовуються інші фінансові санкції за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань із задоволення всіх вимог, на які поширюється мораторій;

зупиняється перебіг позовної давності на період дії мораторію;

не застосовується індекс інфляції за весь час прострочення виконання грошового зобов'язання, три проценти річних від простроченої суми тощо.

4. Мораторій на задоволення вимог кредиторів застосовується до вимог кредиторів щодо відшкодування збитків, що виникли через відмову боржника від виконання правочинів (договорів) у процедурі санації, у порядку, передбаченому цим Законом.

5. Дія мораторію на задоволення вимог кредиторів не поширюється на вимоги поточних кредиторів; на виплату заробітної плати та нарахованих на ці суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю та життю громадян; на виплату авторської винагороди, аліментів, а також на вимоги за виконавчими документами немайнового характеру, що зобов'язують боржника вчинити певні дії чи утриматися від їх вчинення.

Дія мораторію не поширюється на задоволення вимог кредиторів у разі одночасного задоволення вимог кредиторів у процедурі розпорядження майном керуючим санацією згідно з планом санації або ліквідатором у ліквідаційній процедурі в порядку черговості, встановленому цим Законом.

Стягнення грошових коштів за вимогами кредиторів за зобов'язаннями, на які не поширюється дія мораторію, провадиться з рахунку боржника в установі банку. Контроль за такими стягненнями здійснює арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор).

Звернення стягнення на майно боржника за вимогами, на які не поширюється дія мораторію, здійснюється виключно за ухвалою господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство боржника.

6. Під час процедури розпорядження майном боржнику дозволяється задовольняти лише ті вимоги кредиторів, на які згідно з частиною п'ятою цієї статті не поширюється дія мораторію.

Задоволення забезпечених вимог кредиторів за рахунок майна боржника, яке є предметом забезпечення, допускається лише в межах провадження у справі про банкрутство.

7. Дія мораторію припиняється з дня припинення провадження у справі про банкрутство.

8. Правові наслідки дії мораторію на задоволення вимог кредиторів не застосовуються, якщо провадження у справі припинено на підставі пункту 11 частини першої статті 83 цього Закону.

9. Активи боржника, які перебувають у податковій заставі, можуть бути звільнені господарським судом з податкової застави, про що виноситься ухвала у судовому засіданні за участю органу доходів і зборів.

Стаття 20. Визнання недійсними правочинів (договорів) та спростування майнових дій боржника

1. Правочини (договори) або майнові дії боржника, які були вчинені боржником після порушення справи про банкрутство або протягом одного року, що передувало порушенню справи про банкрутство, можуть бути відповідно визнані недійсними або спростовані господарським судом у межах провадження у справі про банкрутство за заявою арбітражного керуючого або конкурсного кредитора з таких підстав:

боржник безоплатно здійснив відчуження майна, прийняв на себе зобов'язання без відповідних майнових дій іншої сторони, відмовився від власних майнових вимог;

боржник виконав майнові зобов'язання раніше встановленого строку;

боржник до порушення справи про банкрутство взяв на себе зобов'язання, в результаті чого він став неплатоспроможним або виконання його грошових зобов'язань перед іншими кредиторами повністю або частково стало неможливим;

боржник здійснив відчуження або придбав майно за цінами відповідно нижчими або вищими від ринкових, за умови, що в момент прийняття зобов'язання або внаслідок його виконання майна боржника було (стало) недостатньо для задоволення вимог кредиторів;

боржник оплатив кредитору або прийняв майно в рахунок виконання грошових вимог у день, коли сума вимог кредиторів боржнику перевищувала вартість майна;

боржник прийняв на себе заставні зобов'язання для забезпечення виконання грошових вимог.

2. У разі визнання недійсними правочинів (договорів) або спростування майнових дій боржника на підставах, передбачених частиною першою цієї статті, кредитор зобов'язаний повернути в ліквідаційну масу майно, яке він отримав від боржника, а у разі неможливості повернути майно в натурі - відшкодувати його вартість у грошових одиницях за ринковими цінами, що існували на момент здійснення правочину або вчинення майнової дії.

3. Кредитор за недійсним правочином (договором) або спростованою майновою дією має право вибору: погашення свого боргу в першу чергу в процедурі банкрутства або виконання зобов'язання боржником у натурі після припинення провадження у справі про банкрутство.

4. За результатами розгляду заяви арбітражного керуючого або конкурсного кредитора про визнання недійсним правочину (договору) або спростування майнових дій боржника господарський суд виносить ухвалу.

Стаття 21. правонаступництво

1. У разі вибуття чи заміни кредитора у справі про банкрутство господарський суд за заявою правонаступника або іншої особи, яка бере участь у справі, здійснює заміну такої сторони на будь-якій стадії провадження у справі її правонаступником.

2. Усі дії, вчинені у справі про банкрутство до вступу у справу правонаступника, обов'язкові для нього так само, як вони були обов'язкові для особи, яку правонаступник замінив.

Стаття 22. Введення процедури розпорядження майном боржника

1. Під розпорядженням майном розуміється система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням і розпорядженням майном боржника з метою забезпечення збереження, ефективного використання майнових активів боржника, проведення аналізу його фінансового становища, а також визначення наступної оптимальної процедури (санації, мирової угоди чи ліквідації) для задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів.

Розпорядник майна - фізична особа, яка відповідно до судового рішення господарського суду забезпечує здійснення процедури розпорядження майном.

Про призначення розпорядника майна виноситься ухвала.

2. Процедура розпорядження майном боржника вводиться строком на сто п'ятнадцять календарних днів і може бути продовжена господарським судом за вмотивованим клопотанням розпорядника майна, комітету кредиторів або боржника не більше ніж на два місяці.

3. Розпорядник майна зобов'язаний:

розглядати заяви кредиторів про грошові вимоги до боржника, які надійшли в установленому цим Законом порядку;

вести реєстр вимог кредиторів;

повідомляти кредиторів про результати розгляду їхніх вимог;

вживати заходів для захисту майна боржника;

аналізувати фінансово-господарську діяльність, інвестиційне становище боржника та його становище на ринках;

виявляти (за наявності) ознаки фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства;

скликати збори кредиторів та організувати їх проведення;

надавати державному органу з питань банкрутства відомості, необхідні для ведення Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство;

надавати господарському суду та комітету кредиторів звіт про свою діяльність, відомості про фінансове становище боржника, пропозиції щодо можливості відновлення платоспроможності боржника;

не пізніше двох місяців від дня порушення провадження у справі про банкрутство разом з боржником організувати та забезпечити проведення інвентаризації майна боржника та визначити його вартість;

брати участь у розробці плану санації у випадках, передбачених цим Законом, та за можливості проведення санації боржника розробити разом з боржником не пізніше двох місяців від дня порушення провадження у справі про банкрутство план санації боржника та подати його на розгляд комітету кредиторів;

виконувати інші повноваження, що передбачені цим Законом.

4. Розпорядник майна несе відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх повноважень відповідно до законодавства України.

Повноваження розпорядника майна припиняються з дня припинення провадження у справі про банкрутство, а також у разі затвердження господарським судом мирової угоди, призначення керуючого санацією або ліквідатора, якщо інше не передбачено цим Законом.

5. Після призначення розпорядника майна і до припинення процедури розпорядження майном органи управління боржника не мають права без згоди розпорядника майна приймати рішення про:

реорганізацію (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) і ліквідацію боржника;

створення юридичних осіб або про участь в інших юридичних особах;

створення філій та представництв;

виплату дивідендів;

проведення боржником емісії цінних паперів;

вихід зі складу учасників боржника юридичної особи, придбання в акціонерів раніше випущених акцій боржника.

6. Рішення про участь боржника в об'єднаннях, асоціаціях, спілках, холдингових компаніях, промислово-фінансових групах чи інших об'єднаннях юридичних осіб приймається органами управління боржника за згодою розпорядника майна.

7. Господарський суд за заявою розпорядника майна скасовує арешти з майна боржника чи інші обмеження щодо розпорядження його майном у разі, якщо такі арешти чи обмеження перешкоджають господарській діяльності боржника та відновленню його платоспроможності.

8. Керівник або орган управління боржника виключно за погодженням з розпорядником майна вчиняють правочини (укладають договори) щодо:

відчуження або обтяження нерухомого майна боржника, в тому числі його передачі в оренду, заставу, внесення зазначеного майна до статутного капіталу іншого підприємства або господарського товариства, розпорядження нерухомим майном боржника у будь-який інший спосіб;

одержання та видачі позик (кредитів), надання поруки, гарантій, уступки вимоги, переведення боргу, а також передачі в довірче управління майна боржника;

розпорядження у будь-який спосіб іншим майном боржника, балансова вартість якого становить понад один відсоток балансової вартості активів боржника, та укладання інших значних правочинів (договорів).

9. Розпорядник майна має право на подання до господарського суду позову щодо визнання недійсними правочинів (договорів), укладених боржником з порушенням порядку, встановленого цим Законом, а також позовів щодо визнання недійсними актів, прийнятих у процедурі розпорядження майном стосовно зміни організаційно-правової форми боржника.

10. Розпорядник майна не має права втручатися в оперативно-господарську діяльність боржника, крім випадків, передбачених цим Законом.

11. Призначення розпорядника майна не є підставою для припинення повноважень керівника чи органу управління боржника.

12. Повноваження керівника боржника та виконавчих органів його управління, покладені на них відповідно до законодавства чи установчих документів, можуть бути припинені в разі, якщо ними не вживаються заходи щодо забезпечення збереження майна боржника, створюються перешкоди діям розпорядника майна чи допускаються інші порушення законодавства.

У разі виявлення зазначених обставин за клопотанням кредиторів або інших учасників справи про банкрутство ухвалою господарського суду повноваження керівника та виконавчих органів управління боржника припиняються, а виконання відповідних обов'язків тимчасово покладається на розпорядника майна до призначення в порядку, визначеному законодавством та установчими документами, нового керівника боржника та виконавчих органів управління боржника.

13. З дня винесення господарським судом ухвали про припинення повноважень керівника боржника або органів управління боржника керівник, повноваження якого припинені ухвалою господарського суду, зобов'язаний протягом трьох днів передати розпоряднику майна, а розпорядник майна прийняти бухгалтерську та іншу документацію боржника, його печатки і штампи, матеріальні та інші цінності.

Стаття 23. Виявлення кредиторів та осіб, які мають бажання взяти участь у санації боржника

1. Конкурсні кредитори за вимогами, які виникли до дня порушення провадження у справі про банкрутство, зобов'язані подати до господарського суду письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують, протягом тридцяти днів від дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство.

Відлік строку на заявлення грошових вимог кредиторів до боржника починається з дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство.

Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає.

2. Кредитор, за заявою якого порушено провадження у справі, має право заявити додаткові грошові вимоги до боржника у межах строку, встановленого частиною першою цієї статті.

Забезпечені кредитори зобов'язані подати заяву з грошовими вимогами до боржника під час провадження у справі про банкрутство лише в частині вимог, що є незабезпеченими, або за умови відмови від забезпечення.

Склад і розмір грошових вимог кредиторів визначаються в національній валюті України. Якщо зобов'язання боржника визначені в іноземній валюті, то склад і розмір грошових вимог кредиторів визначаються в національній валюті за курсом, встановленим Національним банком України на дату подання кредитором заяви з грошовими вимогами до боржника.

Майнові вимоги кредиторів до боржника мають бути виражені в грошових одиницях і заявлені до господарського суду в порядку, встановленому цією статтею.

Кредитори за вимогами щодо виплати заробітної плати, авторської винагороди, аліментів, а також за вимогами щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування мають право протягом тридцяти днів від дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство подати до господарського суду письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують.

Копії відповідних заяв та доданих до них документів кредитори надсилають боржнику та розпоряднику майна.

3. Заява кредитора має містити:

найменування господарського суду, до якого подається заява;

ім'я або найменування боржника, його місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи та реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

ім'я або найменування кредитора, його місцезнаходження або місце проживання, ідентифікаційний код юридичної особи та реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);

розмір вимог кредитора до боржника з окремим зазначенням суми неустойки (штрафу, пені);

виклад обставин, які підтверджують вимоги до боржника, та їх обґрунтування;

відомості про наявність заставного майна боржника, яке є забезпеченням вимог;

перелік документів, які додаються до заяви.

До заяви в обов'язковому порядку додаються докази сплати судового збору, докази надсилання копії заяви боржнику і розпоряднику майна, а також документи, які підтверджують грошові вимоги до боржника.

Заява підписується кредитором або його уповноваженим представником.

Господарський суд зобов'язаний прийняти заяву кредитора, подану з дотриманням вимог цього Закону та Господарського процесуального кодексу України, про що виноситься ухвала, в якій зазначається дата розгляду заяви.

4. Особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними кредиторами, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі.

Відповідне правило не поширюється на вимоги кредиторів щодо виплати заробітної плати, авторської винагороди, аліментів, а також на вимоги щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, сплати страхових внесків на загальнообов'язкове

державне пенсійне та інше соціальне страхування і на вимоги Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України" та/або її дочірнього підприємства, що здійснювало постачання природного газу на підставі ліцензії, щодо сплати заборгованості (у тому числі неустойки, 3 відсотків річних та інфляційних втрат) за поставлений/спожитий природний газ, що утворилася станом на 1 травня 2015 року.

{Абзац другий частини четвертої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 423-VIII від 14.05.2015}

5. Розпорядник майна боржника не пізніше ніж на десятий день з дня, наступного після закінчення встановленого частиною першою цієї статті строку, з урахуванням результатів розгляду вимог кредиторів боржником повністю або частково визнає їх або відхиляє з обґрунтуванням підстав визнання чи відхилення, про що письмово повідомляє заявників і господарський суд, а також подає до суду письмовий звіт про надіслані всім кредиторам боржника повідомлення про результати розгляду грошових вимог та їх отримання кредиторами разом з копіями повідомлень про вручення поштового відправлення та описів вкладення в поштове відправлення або інших документів, що підтверджують надсилання повідомлення кредиторами.

6. Кредитор, вимоги якого визнані боржником чи господарським судом, має право отримувати від розпорядника майна інформацію щодо вимог інших кредиторів, визнаних боржником та розпорядником майна. Такий кредитор може подати розпоряднику майна, боржнику та суду заперечення щодо визнання вимог інших кредиторів.

Заяви з вимогами конкурсних кредиторів або забезпечених кредиторів, у тому числі щодо яких є заперечення боржника чи інших кредиторів, розглядаються господарським судом у попередньому засіданні суду.

За наслідками розгляду зазначених заяв господарський суд ухвалою визнає чи відхиляє (повністю або частково) вимоги таких кредиторів.

7. Заяви кредиторів за вимогами щодо виплати заробітної плати, авторської винагороди, аліментів, а також за вимогами щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, щодо яких є заперечення боржника, розглядаються згідно з цим Законом.

8. Вимоги конкурсних кредиторів, визнані боржником або господарським судом, вносяться розпорядником майна до реєстру вимог кредиторів.

Розпорядник майна зобов'язаний окремо внести до реєстру вимоги кредиторів, які забезпечені заставою майна боржника, згідно з їхніми заявами, а за їх відсутності - згідно з даними обліку боржника, а також внести окремо до реєстру відомості про майно боржника, яке є предметом застави згідно з державним реєстром застав.

Розпорядник майна зобов'язаний окремо внести до реєстру відомості про вимоги щодо виплати заробітної плати, авторської винагороди, аліментів, а також про вимоги щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, згідно із заявами таких кредиторів та/або даними обліку боржника.

Поточні кредитори з вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство, можуть пред'явити такі вимоги після прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури. До визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника, вирішуються шляхом їх розгляду у позовному провадженні господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство.

9. У процедурі розпорядження майном боржник має право на підставі ухвали господарського суду задовольнити всі вимоги конкурсних кредиторів за умови їх задоволення одночасно та в повному обсязі відповідно до реєстру вимог кредиторів.

10. Фізичні особи та/або юридичні особи, які бажають взяти участь у санації боржника (далі - інвестори), можуть подати розпоряднику майна заяву про участь у санації боржника та свої пропозиції щодо санації боржника (план санації тощо).

11. У процедурі розпорядження майном боржник за участю розпорядника майна готує план санації боржника відповідно до вимог статті 29 цього Закону та подає його на розгляд зборів кредиторів.

Стаття 24. Перевірка відповідності заяви конкурсного кредитора вимогам цього Закону

1. Господарський суд не пізніше п'яти днів з дня надходження заяви конкурсного кредитора здійснює перевірку її відповідності вимогам цього Закону.

У разі якщо заяву конкурсного кредитора подано без дотримання вимог частини третьої статті 23 цього Закону, господарський суд письмово повідомляє заявника про недоліки заяви та строк, протягом якого він зобов'язаний їх усунути.

2. Якщо конкурсний кредитор усунув недоліки заяви у строк, встановлений судом, вона вважається поданою у день первинного її подання до суду. В іншому випадку суд виносить ухвалу про повернення заяви.

3. Повернення заяви з підстав, передбачених цією статтею, не перешкоджає повторному зверненню до суду у цій же справі, якщо порушення усунуто в межах строку, встановленого частиною першою статті 23 цього Закону.

Стаття 25. Попереднє засідання господарського суду

1. Попереднє засідання господарського суду проводиться не пізніше двох місяців та десяти днів, а у разі великої кількості кредиторів - не пізніше трьох місяців після проведення підготовчого засідання суду. Про попереднє засідання суду повідомляються сторони, а також інші учасники провадження у справі про банкрутство, визнані такими відповідно до цього Закону. Обов'язок щодо такого повідомлення суд може покласти на розпорядника майна або боржника.

2. У попередньому засіданні господарський суд розглядає всі вимоги кредиторів, у тому числі щодо яких були заперечення боржника і які не були внесені розпорядником майна до реєстру вимог кредиторів, а також ті, що визнані боржником та внесені розпорядником майна до реєстру вимог кредиторів, і вирішує питання про його затвердження.

За результатами розгляду вимог кредиторів господарський суд виносить ухвалу, в якій зазначаються:

розмір та перелік усіх визнаних судом вимог кредиторів, які вносяться розпорядником майна до реєстру вимог кредиторів;

розмір та перелік не визнаних судом вимог кредиторів;

дата проведення зборів кредиторів та комітету кредиторів;

дата підсумкового засідання суду, на якому буде винесено ухвалу про санацію боржника чи постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури, чи ухвалу про припинення провадження у справі про банкрутство або ухвалу про продовження строку процедури розпорядження майном та відкладення підсумкового засідання суду, яке має відбутися у строки, встановлені частиною другою статті 22 цього Закону.

У реєстрі вимог кредиторів повинні міститися відомості про кожного кредитора, розмір його вимог за грошовими зобов'язаннями, черговість задоволення кожної вимоги.

Неустойка (штраф, пеня) враховується в реєстрі вимог кредиторів окремо від основних зобов'язань у шосту чергу та може бути предметом мирової угоди.

Погашення неустойки (штрафу, пені) у справі про банкрутство можливе лише в ліквідаційній процедурі при спрощеному порядку розгляду справи про банкрутство.

Ухвала є підставою для визначення кількості голосів, які належать кожному конкурсному кредиторі під час прийняття рішення на зборах (комітеті) кредиторів. Для визначення кількості голосів для участі у представницьких органах кредиторів зі складу вимог конкурсних кредиторів виключається неустойка (штраф, пеня).

Внесення змін до затвердженого господарським судом реєстру вимог кредиторів здійснюється виключно за наслідками перегляду ухвали господарського суду в апеляційному та касаційному порядку або за нововиявленими обставинами, а також у разі правонаступництва.

Стаття 26. Збори кредиторів та комітет кредиторів

1. Протягом десяти днів після винесення ухвали за результатами попереднього засідання господарського суду розпорядник майна письмово повідомляє кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів, уповноважену особу працівників боржника та уповноважену особу засновників (учасників, акціонерів) боржника про місце і час проведення зборів кредиторів та організовує їх проведення.

Учасниками зборів кредиторів боржника з правом вирішального голосу є конкурсні кредитори, визнані господарським судом та внесені до реєстру вимог кредиторів.

У зборах кредиторів боржника можуть брати участь із правом дорадчого голосу:

кредитори, вимоги яких увійшли до реєстру вимог кредиторів окремо;

представник працівників боржника;

уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника;

представник органу, уповноваженого управляти державним майном;

арбітражний керуючий.

2. Перші збори кредиторів вважаються повноважними, якщо на них присутні кредитори, що мають не менше ніж дві треті голосів. Наступні збори вважаються повноважними у разі присутності на них кредиторів, що мають більше половини голосів.

Кількість голосів кредиторів на зборах визначається відповідно до частини четвертої цієї статті.

3. Збори кредиторів у провадженні у справі про банкрутство скликаються арбітражним керуючим за його ініціативою, за ініціативою комітету кредиторів чи інших кредиторів, сума вимог яких становить не менше ніж третину всіх вимог, внесених до реєстру вимог кредиторів, або за ініціативою однієї третини кількості голосів кредиторів.

Збори кредиторів на вимогу комітету кредиторів або окремих кредиторів скликаються арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) та проводяться протягом двох тижнів з дня надходження письмової вимоги про їх скликання.

Збори кредиторів проводяться за місцезнаходженням боржника.

4. Конкурсні кредитори мають на зборах кредиторів кількість голосів, пропорційну сумі вимог кредиторів, включених до реєстру вимог кредиторів, та кратну одній тисячі гривень.

Під час визначення кількості голосів кредиторів з правом вирішального голосу не враховуються суми неустойки (штрафу, пені), інші фінансові санкції, моральна шкода, судовий збір у справі про банкрутство, заявлені або сплачені кредиторами в провадженні у справі про банкрутство.

5. До компетенції зборів кредиторів належить прийняття рішення про:

визначення кількісного складу та обрання членів комітету кредиторів;
дострокове припинення повноважень комітету кредиторів або окремих його членів;
схвалення плану санації боржника в процедурі розпорядження майном;
інші питання, передбачені цим Законом.

6. На час дії процедур банкрутства збори кредиторів обирають комітет кредиторів у складі не більше ніж сім осіб.

Вибори комітету кредиторів проводяться відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на зборах кредиторів, визначених відповідно до частини четвертої цієї статті.

Кредитор, що має двадцять п'ять і більше відсотків голосів, автоматично включається до складу комітету кредиторів.

Під час проведення процедур банкрутства інтереси всіх кредиторів представляє комітет кредиторів, утворений відповідно до цього Закону.

7. Протокольне рішення зборів кредиторів про утворення та склад комітету кредиторів подається до господарського суду.

8. До компетенції комітету кредиторів належить прийняття рішення про:

обрання голови комітету;

скликання зборів кредиторів;

звернення до господарського суду з клопотанням про відкриття процедури санації, визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури у випадках, передбачених цим Законом;

звернення до господарського суду з вимогою про визнання правочинів (договорів) боржника недійсними на будь-якій стадії процедури банкрутства;

звернення до господарського суду з клопотанням про призначення арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора), припинення повноважень арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора) та про призначення іншого арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора);

підготовку та укладення мирової угоди;

схвалення плану санації боржника, змін та доповнень до нього у випадках, передбачених цим Законом;

визначення складу майна в разі продажу частини майна у процедурі санації боржника або ліквідації банкрута;

внесення пропозицій господарському суду щодо продовження або скорочення строку процедур розпорядження майном боржника чи санації боржника;

інші питання, передбачені цим Законом.

У роботі комітету мають право брати участь з правом дорадчого голосу арбітражний керуючий, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника, забезпечений кредитор та в разі необхідності представник органу, уповноваженого управляти державним майном, і представник органу місцевого самоврядування.

9. Рішення зборів (комітету) кредиторів вважається прийнятим більшістю голосів кредиторів, якщо за нього проголосували присутні на зборах (комітеті) кредитори, кількість голосів яких визначається відповідно до частини четвертої цієї статті.

10. Проведення зборів кредиторів у зв'язку із зміною реєстру вимог кредиторів або обрання (переобрання) комітету кредиторів у зміненому чи новому складі не можуть бути самостійною підставою для зміни або перегляду попередньо прийнятих зборами або комітетом кредиторів рішень.

11. Засідання комітету кредиторів з питання введення наступної судової процедури, крім першого, повинно відбутися не пізніше п'яти днів до судового засідання.

Стаття 27. Закінчення процедури розпорядження майном

1. У підсумковому засіданні суду у процедурі розпорядження майном боржника здійснюється перехід до наступної судової процедури (процедури санації, ліквідації, мирової угоди) або припиняється провадження у справі.

2. До закінчення процедури розпорядження майном боржника збори кредиторів зобов'язані прийняти одне з таких рішень:

схвалити план санації та подати до господарського суду клопотання про введення процедури санації і затвердження плану санації;

відхилити план санації та подати до господарського суду клопотання про введення процедури санації і зобов'язання керуючого санацією підготувати план санації;

подати до господарського суду клопотання про введення процедури санації і зобов'язання керуючого санацією підготувати план санації у разі його неподання боржником;

подати до господарського суду клопотання про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури;

подати до господарського суду клопотання про укладення мирової угоди.

У разі наявності обставин, що не надають комітету кредиторів можливості у встановлені строки прийняти одне з таких рішень, комітет кредиторів може прийняти рішення про звернення до господарського суду з клопотанням про продовження строку процедури розпорядження майном.

3. У підсумковому засіданні господарський суд за пропозицією розпорядника майна боржника та на підставі рішення зборів кредиторів приймає одне з таких судових рішень:

ухвалу про введення процедури санації та затвердження плану санації у разі схвалення плану санації боржника зборами кредиторів та погодження його забезпеченими кредиторами в порядку, встановленому статтею 30 цього Закону;

ухвалу про введення процедури санації та зобов'язання керуючого санацією підготувати план санації у разі відхилення плану санації боржника зборами кредиторів або неподання його боржником;

постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

ухвалу про припинення провадження у справі про банкрутство;

ухвалу про продовження строку процедури розпорядження майном та відкладення підсумкового засідання суду в межах граничного строку, визначеного цим Законом.

4. У разі якщо комітетом кредиторів у межах строку дії процедури розпорядження майном не прийнято жодного з передбачених цією статтею рішень, господарський суд протягом п'яти днів після закінчення процедури розпорядження майном боржника за наявності ознак банкрутства приймає постанову про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, якщо інше не передбачено цією статтею.

5. У разі якщо комітетом кредиторів у межах строку дії процедури розпорядження майном не прийнято жодного з передбачених цією статтею рішень або прийняте рішення про звернення до господарського суду з клопотанням про визнання боржника банкрутом та

відкриття ліквідаційної процедури, господарський суд має право винести ухвалу про введення процедури санації у випадках:

якщо є достатні підстави вважати, що рішення комітету кредиторів про звернення до господарського суду з клопотанням про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури прийнято на шкоду більшості кредиторів - членів комітету кредиторів та встановлена реальна можливість відновити платоспроможність боржника;

якщо після проведення засідання комітету кредиторів виявились обставини, які дають достатні підстави вважати, що платоспроможність боржника може бути відновлена;

в інших випадках, передбачених цим Законом.

6. З дня визнання господарським судом боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури або введення процедури санації, або затвердження мирової угоди процедура розпорядження майном та повноваження розпорядника майна припиняються.

Стаття 28. Введення процедури санації боржника

1. Господарський суд за клопотанням комітету кредиторів виносить ухвалу про введення процедури санації строком на шість місяців.

За вмотивованим клопотанням керівника санації чи комітету кредиторів цей строк може бути продовжено господарським судом, але не більше ніж на дванадцять місяців.

Під санацією розуміється система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом реструктуризації підприємства, боргів і активів та/або зміни організаційно-правової та виробничої структури боржника.

2. Керуючий санацією боржника призначається господарським судом у порядку, встановленому цим Законом, з числа арбітражних керуючих, якщо інше не передбачено цим Законом.

Керуючий санацією - фізична особа, яка відповідно до рішення господарського суду організовує здійснення процедури санації боржника.

3. Ухвала господарського суду про введення процедури санації та призначення керуючого санацією набирає чинності з дня її винесення.

4. З моменту винесення ухвали про введення процедури санації:

керівник боржника звільняється з посади у порядку, визначеному законодавством;

управління боржником переходить до керуючого санацією;

зупиняються повноваження органів управління боржника - юридичної особи щодо управління та розпорядження майном боржника, повноваження органів управління передаються керуючому санацією, за винятком повноважень, передбачених планом санації.

Органи управління боржника протягом трьох днів з дня прийняття рішення про введення процедури санації та призначення керуючого санацією зобов'язані здійснити передачу керуючому санацією бухгалтерської та іншої документації боржника, його печаток, штампів, матеріальних та інших цінностей.

Арешт на майно боржника та інші обмеження його дій щодо розпорядження майном можуть бути накладені виключно у межах процедури санації та у разі, якщо вони не перешкоджають виконанню плану санації та не суперечать інтересам конкурсних кредиторів.

Господарський суд за заявою керуючого санацією знімає арешт з майна боржника чи інші обмеження щодо розпорядження його майном у разі, якщо такі арешти чи обмеження

перешкоджають виконанню плану санації, господарській діяльності боржника та відновленню його платоспроможності.

Офіційне оприлюднення повідомлення про введення процедури санації здійснюється на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет.

Таке повідомлення містить характеристики і тип виробництва боржника, суми кредиторської заборгованості, строк подачі заявкою інвесторами, який не може перевищувати двох місяців, тощо.

5. Керуючий санацією має право:

звертатися до господарського суду в передбачених цим Законом та Господарським процесуальним кодексом України випадках;

розпоряджатися майном боржника відповідно до плану санації та з урахуванням обмежень, передбачених законодавством;

укладати від імені боржника мирову угоду, цивільно-правові, трудові та інші правочини (договори);

подавати заяви про визнання правочинів (договорів), укладених боржником, недійсними.

6. Керуючий санацією зобов'язаний:

прийняти до господарського відання майно боржника та організувати проведення його інвентаризації;

відкрити спеціальний рахунок для проведення санації та розрахунків з кредиторами;

розробити та подати до суду у випадках, передбачених цим Законом, план санації, погоджений з комітетом кредиторів;

забезпечити ведення боржником бухгалтерського і статистичного звіту та фінансової звітності;

здійснювати заходи щодо стягнення на користь боржника дебіторської заборгованості, а також стягнення заборгованості з осіб, які несуть з боржником відповідно до закону або договору субсидіарну чи солідарну відповідальність;

розглядати вимоги кредиторів щодо зобов'язань боржника, які виникли після порушення справи про банкрутство в процедурі розпорядження майном боржника та санації;

заявляти в установленому порядку заперечення щодо заявлених до боржника вимог кредиторів за зобов'язаннями, які виникли після порушення справи про банкрутство;

повідомляти у десятиденний строк з дня винесення господарським судом відповідної ухвали орган, уповноважений управляти державним майном, про своє призначення, затвердження мирової угоди, закінчення виконання плану санації, звільнення від обов'язків;

забезпечувати визначення початкової вартості майна шляхом проведення незалежної оцінки в разі відчуження майна у процедурі санації в порядку, установленому законодавством про оцінку майна, майнові права та професійну оціночну діяльність;

повідомляти орган, уповноважений управляти державним майном, про реалізацію плану санації щодо боржника - державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого частка державної власності становить п'ятдесят і більше відсотків;

надавати господарському суду на його вимогу інформацію про здійснення плану санації;

на період санації виступати представником сторони (власника) у колективному договорі;

здійснювати інші передбачені законодавством повноваження.

7. Затвердження звіту керуючого санацією або дострокове припинення процедури санації тягне за собою припинення повноважень арбітражного керуючого як керуючого санацією, про що зазначається у відповідній ухвалі суду, якщо інше не встановлено цим Законом.

У разі дострокового припинення процедури санації через укладення мирової угоди або погашення вимог кредиторів керуючий санацією протягом п'яти днів з дня прийняття господарським судом відповідного рішення повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції яких належить призначення керівника (органів управління) боржника, та у разі необхідності забезпечує проведення зборів чи засідання відповідного органу й продовжує виконувати повноваження керівника (органів управління) боржника до їх призначення в установленому порядку.

8. Керуючий санацією може бути звільнений господарським судом від виконання повноважень керуючого санацією, про що виноситься ухвала, у таких випадках:

за заявою керуючого санацією;

на підставі рішення комітету кредиторів або ініціативою господарського суду в разі невиконання чи неналежного виконання керуючим санацією своїх повноважень;

анулювання отриманого ним свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого;

в інших випадках, передбачених цим Законом.

9. Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника не може обмежувати повноваження керуючого санацією щодо розпорядження майном боржника.

Значні правочини (договори) та правочини (договори), щодо яких є заінтересованість, укладаються керуючим санацією за згодою комітету кредиторів, якщо інше не передбачено цим Законом або планом санації боржника.

10. Керуючий санацією у тримісячний строк з дня прийняття рішення про санацію має право відмовитися від правочинів (договорів) боржника, вчинених до порушення провадження у справі про банкрутство, не виконаних повністю або частково, якщо:

виконання правочину (договору) завдає збитків боржнику;

правочин (договір) є довгостроковим (понад один рік) або розрахованим на одержання позитивних результатів для боржника в довгостроковій перспективі, крім випадків випуску продукції з технологічним циклом, більшим за строки санації боржника;

виконання правочину (договору) створює умови, що перешкоджають відновленню платоспроможності боржника.

Сторона правочину (договору), щодо якого прийнято рішення керуючим санацією про відмову від його виконання, має право в тридцятиденний строк з дня прийняття рішення керуючим санацією вимагати в установленому порядку відшкодування збитків, які виникли через відмову від виконання договору, в процедурі провадження у справі про банкрутство.

11. У разі порушення сторонами умов правочинів (договорів), вчинених згідно з планом санації, під час проведення процедури санації захист порушеного права, що виникло через проведення процедури санації, здійснюється в процедурі провадження у справі про банкрутство.

12. Процедура санації боржника припиняється достроково в разі невиконання умов плану санації та/або в разі невиконання поточних зобов'язань боржника, у зв'язку з чим господарський суд визнає боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру.

13. У разі визнання господарським судом боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури керуючий санацією продовжує виконувати свої обов'язки до моменту передачі справ ліквідатору або призначення його ліквідатором у встановленому цим Законом порядку.

14. Керуючий санацією щоквартально звітує перед комітетом кредиторів та судом про виконання плану санації.

15. Дії (бездіяльність) керуючого санацією можуть бути оскаржені до господарського суду учасниками справи про банкрутство, права яких порушені такими діями (бездіяльністю).

Стаття 29. План санації боржника

1. Протягом трьох місяців з дня винесення ухвали про санацію боржника керуючий санацією у випадках, передбачених цим Законом, зобов'язаний подати суду розроблений та схвалений комітетом кредиторів план санації боржника.

Керуючий санацією зобов'язаний попередньо погоджувати план санації державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, з органом, уповноваженим управляти державним майном. Цей орган у десятиденний строк з дня одержання проекту плану санації зобов'язаний його розглянути та надати свій висновок про погодження або відмову у погодженні плану санації.

Дії (бездіяльність) уповноважених державних органів щодо погодження плану санації можуть бути оскаржені керуючим санацією до господарського суду у межах провадження справи про банкрутство.

У разі наявності інвесторів план санації розробляється за участю інвесторів та підписується інвесторами. Інвестор - особа, яка приймає рішення щодо внесення власних, позичених та залучених майнових і інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування та несе відповідальність за невиконання своїх зобов'язань.

Інвестор має право:

брати участь в обговоренні плану санації;

брати участь у судових засіданнях під час процедури санації;

знайомитися з матеріалами справи про банкрутство, бухгалтерськими, статистичними документами боржника;

оскаржувати судові рішення, прийняті під час процедури санації.

План санації має містити заходи щодо відновлення платоспроможності боржника.

План санації має передбачати строк відновлення платоспроможності боржника. Платоспроможність вважається відновленою за відсутності ознак неплатоспроможності, визначених цим Законом.

План санації може містити умови про:

виконання зобов'язань боржника третіми особами;

задоволення вимог кредиторів іншим способом, що не суперечить законодавству;

відшкодування коштів, витрачених на проведення зборів акціонерів та (або) засідань органів управління боржника відповідно до цього Закону.

План санації обов'язково повинен передбачати забезпечення погашення заборгованості боржника з виплати заробітної плати.

2. Заходами щодо відновлення платоспроможності боржника, які містить план санації, можуть бути:

реструктуризація підприємства;

перепрофілювання виробництва;

закриття нерентабельних виробництв;

відстрочення та/або розстрочення платежів або прощення (списання) частини боргів, про що укладається мирова угода;

ліквідація дебіторської заборгованості;

реструктуризація активів боржника відповідно до вимог цього Закону;

продаж частини майна боржника;

виконання зобов'язань боржника власником майна боржника та його відповідальність за невиконання взятих на себе зобов'язань;

відчуження майна та погашення зобов'язань боржника шляхом заміщення активів;

звільнення працівників боржника, які не можуть бути задіяні в процесі виконання плану санації;

одержання кредиту для виплати вихідної допомоги працівникам боржника, які звільнюються згідно з планом санації, що відшкодовується відповідно до вимог цього Закону позачергово за рахунок продажу майна боржника;

інші способи відновлення платоспроможності боржника.

3. Під реструктуризацією підприємства розуміється здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зокрема шляхом його поділу з переходом боргових зобов'язань до юридичної особи, що не підлягає санації, на зміну форми власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, підвищенню ефективності виробництва, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції та повному або частковому задоволенню вимог кредиторів.

4. У разі якщо планом санації передбачено звільнення працівників, праця яких не може бути задіяною під час його виконання, керуючий санацією до передбачуваного звільнення має подати первинній профспілковій організації відповідну інформацію, а також провести консультації з профспілками щодо вжиття заходів для запобігання звільненню, зведення кількості звільнених працівників до мінімальної або пом'якшення наслідків будь-якого звільнення. Вихідна допомога в такому разі виплачується за рахунок боржника або коштів від продажу майна боржника, або кредиту, одержаного для цієї мети.

У разі провадження боржником діяльності, пов'язаної з державною таємницею, план санації має містити заходи щодо забезпечення охорони державної таємниці.

У разі якщо боржник є балансоутримувачем державного майна, яке не увійшло до статутного капіталу господарського товариства у процесі приватизації (корпоратизації), таке майно не підлягає відчуженню у процедурі санації.

5. План санації боржника повинен передбачати погашення вимог кредиторів з урахуванням черговості, встановленої цим Законом.

6. План санації вважається схваленим, якщо він підтриманий на засіданні комітету кредиторів більш як половиною голосів кредиторів - членів комітету кредиторів.

7. Комітет кредиторів може прийняти одне з таких рішень:

схвалити план санації та подати його до господарського суду;

відхилити план санації і звернутися до господарського суду з клопотанням про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

відхилити план санації, звернутися до господарського суду з клопотанням про усунення арбітражного керуючого від виконання ним обов'язків керуючого санацією та про призначення нового керуючого санацією в порядку, встановленому цим Законом. Зазначене

рішення має містити дату скликання чергового засідання комітету кредиторів для розгляду нового плану санації.

Схвалений комітетом кредиторів план санації (зміни до нього) та протокол засідання комітету кредиторів про введення процедури санації подаються арбітражним керуючим до господарського суду.

Рішення комітету кредиторів мають бути обґрунтованими, містити викладення обставин та підстав, якими керувалися кредитори під час їх прийняття.

У разі схвалення комітетом кредиторів плану санації, який передбачає більший строк санації боржника, ніж початково встановлений, господарський суд продовжує строк санації в межах строку, встановленого частиною першою статті 28 цього Закону, якщо є підстави вважати, що продовження строку санації і виконання плану санації приведе до відновлення платоспроможності боржника.

8. Господарський суд затверджує схвалений та погоджений план санації боржника і виносить ухвалу про затвердження плану санації.

Якщо протягом шести місяців з дня винесення ухвали про санацію до господарського суду не буде поданий план санації боржника, господарський суд має право прийняти рішення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури відповідно до цього Закону.

Стаття 30. Погодження плану санації забезпеченими кредиторами

1. План санації протягом семи днів від дня прийняття комітетом кредиторів рішення про його схвалення затверджується всіма забезпеченими кредиторами.

2. Якщо будь-хто із забезпечених кредиторів заперечує проти погодження плану санації, інші забезпечені кредитори можуть прийняти одне з таких рішень:

про виділ забезпечених речей із майна боржника, їх продаж на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом, та задоволення вимог такого кредитора за рахунок отриманих від продажу коштів;

про викуп боргу відповідно до відомостей реєстру вимог кредиторів.

3. Якщо всі забезпечені кредитори заперечують проти погодження плану санації, інші кредитори можуть прийняти одне з таких рішень:

про виділ забезпечених речей із майна боржника, їх продаж на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом, та задоволення вимог забезпечених кредиторів за рахунок отриманих від продажу коштів;

про викуп боргу відповідно до відомостей реєстру вимог кредиторів.

{Частина четверту статті 30 виключено на підставі Закону № 5405-VI від 02.10.2012}

Стаття 31. Виконання зобов'язань боржника власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника у процедурі санації

1. Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника протягом усієї процедури санації з метою припинення провадження у справі про банкрутство має право задовольнити всі вимоги конкурсних кредиторів, внесені до реєстру вимог кредиторів, або надати боржнику кошти, достатні для задоволення всіх вимог конкурсних кредиторів відповідно до реєстру вимог кредиторів, за винятком неустойки (штрафу, пені).

2. Заяву про намір задовольнити вимоги кредиторів власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника має надіслати керуючому санацією, комітету кредиторів та господарському суду, який розглядає справу про банкрутство.

До зазначеної заяви мають бути додані докази, що підтверджують наявність у заявника коштів, достатніх для погашення всіх вимог конкурсних кредиторів.

Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника може брати участь в обговоренні умов плану санації, мирової угоди, а також звіту керуючого санацією.

3. Заява про наміри підлягає розгляду господарським судом протягом чотирнадцяти робочих днів з дати її надходження з обов'язковим викликом у судове засідання керуючого санацією та членів комітету кредиторів.

За результатами розгляду заяви про наміри господарський суд виносить ухвалу про задоволення заяви про наміри або ухвалу про відмову у задоволенні такої заяви.

4. У разі задоволення судом заяви про наміри власник майна боржника повинен протягом одного місяця з дня винесення ухвали господарського суду провести розрахунки з усіма конкурсними кредиторами.

5. Після закінчення виконання зобов'язань боржника власником майна боржника керуючий санацією протягом десяти днів зобов'язаний подати до господарського суду письмовий звіт.

6. Затвердження звіту керуючого санацією проводиться господарським судом у порядку та на умовах, передбачених статтею 36 цього Закону.

Стаття 32. Збільшення статутного капіталу боржника

1. З метою відновлення платоспроможності боржника може бути передбачено збільшення статутного капіталу боржника в розмірі, встановленому планом санації.

Емісія акцій та облігацій акціонерного товариства - боржника здійснюється виключно для переведення зобов'язань товариства у цінні папери в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

2. Учасники боржника мають переважне право на придбання частки, пропорційно до частки, належної учаснику, у порядку, передбаченому законом. Акціонери боржника мають переважне право на придбання додаткових акцій боржника, які розміщуються, у порядку, передбаченому законом.

3. У разі визнання випуску додаткових акцій боржника таким, що не відбувся, або недійсним кошти, отримані боржником від осіб, які придбали додаткові акції боржника, повертаються таким особам поза черговістю, встановленою цим Законом.

Стаття 33. Продаж у процедурі санації майна боржника як цілісного майнового комплексу

1. З метою відновлення платоспроможності та задоволення вимог кредиторів боржника план санації може передбачати продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу.

Заходи для забезпечення вимог кредиторів стосовно майна боржника, яке підлягає продажу згідно з планом санації, скасовуються ухвалою господарського суду.

2. Під час продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу в установленому порядку відчужуються всі види майна, призначеного для здійснення підприємницької діяльності боржника, у тому числі приміщення, споруди, обладнання, інвентар, сировина, продукція, права вимоги, права на знаки (позначення), що індивідуалізують боржника, його продукцію, роботи, послуги (фірмове найменування, знаки для товарів і послуг), інші права, які належать боржнику, за винятком прав і обов'язків, які не можуть бути передані іншим особам.

3. Під час продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу, що здійснюється відповідно до цієї статті, грошові зобов'язання боржника, в тому числі зобов'язання щодо невикористаних та своєчасно не повернутих коштів Фонду соціального страхування України

на дату прийняття господарським судом заяви про порушення справи про банкрутство, не включаються до складу майнових активів підприємства-боржника.

4. Під час продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу всі трудові договори (контракти), що укладені до дати такого продажу, продовжують діяти, при цьому права та обов'язки роботодавця переходять до покупця майна боржника.

5. Сума, одержана від продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу, включається до складу майнових активів боржника.

6. Продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу провадиться на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом.

Початкова ціна майна боржника як цілісного майнового комплексу, що виставляється на аукціон, визначається відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" та інших нормативно-правових актів.

7. Якщо боржник за рахунок суми, вирученої від продажу майна як цілісного майнового комплексу, задовольняє вимоги кредиторів у повному обсязі, провадження у справі про банкрутство боржника підлягає припиненню господарським судом за заявою керуючого санацією.

8. Якщо суми, вирученої від продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу, недостатньо для задоволення вимог кредиторів у повному обсязі, керуючий санацією пропонує кредиторам укласти мирову угоду.

У разі якщо мирова угода не укладена, господарський суд визнає боржника банкрутом та відкриває ліквідаційну процедуру.

До затвердження господарським судом мирової угоди або визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури керуючий санацією не має права здійснювати розрахунки з кредиторами.

Стаття 34. Відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів

1. З метою відновлення платоспроможності та задоволення вимог кредиторів план санації може передбачати відчуження майна боржника шляхом заміщення активів. Заходи щодо забезпечення вимог кредиторів стосовно майна боржника, яке підлягає відчуженню згідно з планом санації, скасовуються ухвалою господарського суду.

2. Цілісний майновий комплекс боржника або визначена планом санації частина майна боржника з відповідною (пропорційною) частиною його зобов'язань (за винятком зобов'язань, що виникають з вимог конкурсних кредиторів) можуть бути відчужені шляхом їх передачі господарському товариству, що утворюється боржником, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Частки (акції) у статутному (складеному) капіталі такого господарського товариства включаються до складу майна боржника (заміщення активів).

Під час утворення господарського товариства йому передаються майнові активи (майно та майнові права) боржника, в тому числі відступаються права вимоги, а також на нього переводяться борги за вимогами поточних кредиторів.

3. Розмір статутного (складеного) капіталу новоутвореного господарського товариства визначається як різниця між вартістю майнових активів та вартістю боргів за вимогами конкурсних кредиторів.

4. Під час відчуження майна боржника як цілісного майнового комплексу шляхом заміщення активів усі трудові договори (контракти), укладені до дати такого відчуження, продовжують діяти. При цьому права та обов'язки роботодавця переходять до новоутвореного господарського товариства.

5. У разі відчуження частини майна боржника та передачі відповідної (пропорційної) частини його поточних зобов'язань шляхом заміщення активів трудові договори (контракти), що укладені з працівниками, праця яких використовувалася у виробничих підрозділах, майно яких підлягає передачі новоутвореному господарському товариству, продовжують діяти, а права та обов'язки роботодавця переходять до такого товариства.

6. Відчуження часток (акцій) у статутному (складеному) капіталі новоутвореного господарського товариства здійснюється на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом.

Якщо початкової вартості частини часток (акцій) достатньо для задоволення вимог кредиторів боржника, на аукціон може бути виставлена відповідна (менша) частина належних боржнику часток (акцій).

7. До моменту формування органів управління новоутвореного господарського товариства після продажу акцій (часток) у його статутному (складеному) капіталі повноваження органів управління здійснює керуючий санацією.

8. Якщо боржник за рахунок суми, вирученої внаслідок заміщення активів та їх продажу, задовольняє вимоги кредиторів у повному обсязі, провадження у справі про банкрутство боржника підлягає припиненню господарським судом за заявою керуючого санацією.

9. Якщо суми, вирученої внаслідок заміщення активів та їх продажу, недостатньо для задоволення вимог кредиторів у повному обсязі, керуючий санацією пропонує кредиторам укласти мирову угоду.

У разі якщо мирова угода не укладена, господарський суд визнає боржника банкрутом та відкриває ліквідаційну процедуру.

Стаття 35. Продаж у процедурі санації частини майна боржника

1. З метою відновлення платоспроможності боржника та задоволення вимог кредиторів план санації може передбачати продаж частини майна боржника.

Продажу в процедурі санації боржника підлягає тільки майно, зазначене в затвердженому у встановленому порядку плані санації.

Заходи щодо забезпечення вимог кредиторів стосовно частини майна боржника, яка підлягає продажу згідно з планом санації, скасовуються ухвалою господарського суду.

2. Продаж частини майна боржника в процедурі санації боржника проводиться на аукціоні відповідно до порядку, встановленого цим Законом.

3. Майно боржника, щодо обігу якого встановлено обмеження, продається на закритих торгах за ціною, не нижче звичайної. У закритих торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права.

4. Початкова вартість майна боржника, що виставляється на аукціон, визначається відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" та інших нормативно-правових актів.

Стаття 36. Звіт керуючого санацією

1. За п'ятнадцять днів до закінчення строку проведення процедури санації, визначеного планом санації, а також за наявності підстав для дострокового припинення процедури санації керуючий санацією зобов'язаний надати комітету кредиторів письмовий звіт і повідомити членів комітету кредиторів про час і місце проведення засідання комітету кредиторів.

2. Звіт керуючого санацією повинен містити:

баланс боржника на останню звітну дату;

розрахунок прибутків і збитків боржника;

відомості про наявність у боржника грошових коштів, які можуть бути спрямовані на задоволення вимог кредиторів боржника;

відомості про дебіторську заборгованість боржника на дату подання звіту та про нереалізовані права вимоги боржника;

відомості про стан кредиторської заборгованості боржника на дату подання звіту.

3. До звіту керуючого санацією додаються докази задоволення вимог конкурсних кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів.

Одночасно із звітом керуючий санацією вносить до комітету кредиторів одну з таких пропозицій про:

прийняття рішення про дострокове припинення процедури санації у зв'язку з відновленням платоспроможності боржника;

прийняття рішення щодо припинення процедури санації і укладення мирової угоди;

звернення до закінчення строку процедури санації, визначеного в плані санації, до господарського суду з клопотанням про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

звернення до господарського суду з клопотанням про продовження процедури санації.

4. Звіт керуючого санацією повинен бути розглянутий комітетом кредиторів не пізніше десяти днів від дати його надходження та не пізніше закінчення строку процедури санації, визначеного в плані санації.

5. За наслідками розгляду звіту керуючого санацією комітет кредиторів приймає рішення про звернення до господарського суду з клопотанням щодо:

припинення процедури санації у зв'язку з виконанням плану санації і відновленням платоспроможності боржника;

припинення процедури санації, визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

припинення або продовження процедури санації та укладення мирової угоди.

У разі виникнення обставин, що є підставою для припинення процедури санації, комітет кредиторів може прийняти відповідне рішення за відсутності звіту керуючого санацією.

6. Якщо комітетом кредиторів не прийнято жодного з рішень, визначених частиною п'ятою цієї статті, або таке рішення не подано до господарського суду до закінчення строку процедури санації, визначеного в плані санації або протягом п'ятнадцяти днів з дня виникнення підстав для її дострокового припинення, господарський суд розглядає питання про припинення провадження у справі про банкрутство або про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури в порядку, передбаченому цим Законом.

7. Звіт керуючого санацією, розглянутий комітетом кредиторів, і протокол засідання комітету кредиторів не пізніше п'яти днів після дати проведення засідання комітету кредиторів надсилаються до господарського суду.

До звіту керуючого санацією додаються реєстр вимог кредиторів і в разі скарги кредиторів, які голосували проти прийнятого комітетом кредиторів рішення або не брали участі в голосуванні.

8. Звіт керуючого санацією та скарги кредиторів розглядаються на засіданні господарського суду. Про час і місце такого розгляду повідомляються керуючий санацією та кредитори, які подали скарги.

9. Якщо комітет кредиторів прийняв рішення про припинення процедури санації у зв'язку з виконанням плану санації і відновленням платоспроможності боржника, звіт керуючого санацією підлягає затвердженню господарським судом, якщо інше не передбачено цим Законом.

У разі встановлення господарським судом обґрунтованості скарг кредиторів щодо правопорушень у діях керуючого санацією господарський суд може відмовити у затвердженні звіту керуючого санацією.

10. Про затвердження звіту керуючого санацією або про відмову в затвердженні зазначеного звіту чи затвердження мирової угоди виноситься ухвала.

11. Якщо розрахунки з кредиторами не проведено у строки, передбачені планом санації, та за умови відсутності внесення клопотання комітету кредиторів про продовження строків, передбачених планом санації, і відповідних змін до плану санації, господарський суд визнає боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру.

12. Продовження строку процедури санації в межах строку санації, визначеного цим Законом, здійснюється господарським судом після внесення відповідних змін (доповнень) до плану санації боржника. Зміни до плану санації схвалюються комітетом кредиторів та затверджуються господарським судом відповідно до вимог цього Закону.

13. Розрахунки з кредиторами, вимоги яких включені до реєстру, проводяться керуючим санацією починаючи з дати, зазначеної у затвердженому господарським судом плані санації, в порядку черговості, установленому цим Законом.

14. Копії ухвали господарського суду та звіту керуючого санацією надсилаються сторонам у справі, іншим учасникам справи про банкрутство.

Розділ III ЛІКВІДАЦІЙНА ПРОЦЕДУРА

Стаття 37. Постанова про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури

1. У випадках, передбачених цим Законом, господарський суд у судовому засіданні за участю сторін приймає постанову про визнання боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців.

Банкрут - боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлена господарським судом.

{Абзац третій частини першої статті 37 виключено на підставі Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

Неявка у судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені про час і місце такого засідання, не перешкоджає провадженню у справі.

2. За клопотанням комітету кредиторів або інвесторів, або власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) банкрута чи з власної ініціативи господарський суд може прийняти рішення про введення процедури санації й після визнання боржника банкрутом у разі наявності плану санації та до початку продажу майна банкрута.

Стаття 38. Наслідки визнання боржника банкрутом

1. З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури:

господарська діяльність банкрута завершується закінченням технологічного циклу з виготовлення продукції у разі можливості її продажу за виключенням укладення та виконання договорів, що мають на меті захист майна банкрута або забезпечення його збереження

(підтримання) у належному стані, договорів оренди майна, яке тимчасово не використовується, на період до його продажу в процедурі ліквідації тощо;

строк виконання всіх грошових зобов'язань банкрута вважається таким, що настав;

у банкрута не виникає жодних додаткових зобов'язань (у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів)), крім витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури;

припиняється нарахування неустойки (штрафу, пені), процентів та інших економічних санкцій за всіма видами заборгованості банкрута;

відомості про фінансове становище банкрута перестають бути конфіденційними чи становити комерційну таємницю;

продаж майна банкрута допускається в порядку, передбаченому цим Законом;

скасовується арешт, накладений на майно боржника, визнаного банкрутом, чи інші обмеження щодо розпорядження майном такого боржника. Накладення нових арештів або інших обмежень щодо розпорядження майном банкрута не допускається;

вимоги за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедур банкрутства, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури протягом двох місяців з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає. Кредитори, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі;

виконання зобов'язань боржника, визнаного банкрутом, здійснюється у випадках і порядку, передбачених цим розділом.

2. З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури припиняються повноваження органів управління банкрута щодо управління банкрутом та розпорядження його майном, якщо цього не було зроблено раніше, керівник банкрута звільняється з роботи у зв'язку з банкрутством підприємства, а також припиняються повноваження власника (власників) майна банкрута.

3. З метою виявлення кредиторів з вимогами за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедур банкрутства, здійснюється офіційне оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет.

4. Повідомлення про визнання боржника банкрутом і про відкриття ліквідаційної процедури мають містити:

найменування та інші реквізити боржника, визнаного банкрутом;

найменування господарського суду, в провадженні якого знаходиться справа про банкрутство;

дату прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

відомості про ліквідатора (ліквідаційну комісію).

Стаття 39. Виконання зобов'язань боржника власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника у ліквідаційній процедурі

1. Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника у будь-який час до закінчення ліквідаційної процедури має право одночасно задовольнити усі вимоги конкурсних кредиторів відповідно до реєстру вимог кредиторів або надати боржнику грошові

кошти, достатні для задоволення всіх вимог кредиторів, у порядку та на умовах, передбачених статтею 31 цього Закону.

Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника може брати участь в обговоренні звіту ліквідатора та мирової угоди, а також може заявляти клопотання про погашення заборгованості або перехід до процедури санації.

2. У разі виконання зобов'язань боржника власником майна боржника надання звіту ліквідатором відбувається у порядку, передбаченому статтею 46 цього Закону.

3. За результатами розгляду звіту ліквідатора господарський суд виносить ухвалу про припинення провадження у справі про банкрутство в разі задоволення всіх вимог кредиторів відповідно до реєстру вимог кредиторів.

Стаття 40. Функції господарського суду в ліквідаційній процедурі

1. У постанові про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури господарський суд призначає ліквідатора банкрута з урахуванням вимог, установлених цим Законом, з числа арбітражних керуючих, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. За клопотанням ліквідатора, погодженим з комітетом кредиторів, господарський суд призначає членів ліквідаційної комісії. У разі ліквідації державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого державна частка становить більш ніж п'ятдесят відсотків, господарський суд призначає членами ліквідаційної комісії представника органу, уповноваженого управляти державним майном, та за необхідності - представника органу місцевого самоврядування.

До складу ліквідаційної комісії банкрута включаються представники кредиторів, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника, фінансових органів та профспілки, а в разі необхідності - також представники спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах нагляду за страховою діяльністю, Антимонопольного комітету України, органу, уповноваженого управляти державним майном, та представник органів місцевого самоврядування.

3. Ліквідатор (ліквідаційна комісія) виконує свої повноваження до завершення ліквідаційної процедури в порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

4. У ліквідаційній процедурі господарський суд розглядає скарги на дії (бездіяльність) учасників ліквідаційної процедури та здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

Стаття 41. Повноваження ліквідатора та членів ліквідаційної комісії

1. Ліквідатор - фізична особа, яка відповідно до судового рішення господарського суду організовує здійснення ліквідаційної процедури боржника, визнаного банкрутом, та забезпечує задоволення вимог кредиторів у встановленому цим Законом порядку.

2. Ліквідатор з дня свого призначення здійснює такі повноваження:

приймає до свого відання майно боржника, забезпечує його збереження;

виконує функції з управління та розпорядження майном банкрута;

проводить інвентаризацію та оцінку майна банкрута;

аналізує фінансове становище банкрута;

виконує повноваження керівника (органів управління) банкрута;

очолює ліквідаційну комісію та формує ліквідаційну масу;

пред'являє до третіх осіб вимоги щодо повернення банкруту сум дебіторської заборгованості;

має право отримувати кредит для виплати вихідної допомоги працівникам, що звільнюються внаслідок ліквідації банкрута, який відшкодовується згідно з цим Законом позачергово за рахунок коштів, одержаних від продажу майна банкрута;

з дня визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури повідомляє працівників банкрута про звільнення та здійснює його відповідно до законодавства України про працю. Виплата вихідної допомоги звільненим працівникам банкрута провадиться ліквідатором у першу чергу за рахунок коштів, одержаних від продажу майна банкрута, або отриманого для цієї мети кредиту;

заявляє в установленому порядку заперечення щодо заявлених до боржника вимог поточних кредиторів за зобов'язаннями, які виникли під час провадження у справі про банкрутство і є неоплаченими;

подає до суду заяви про визнання недійсними правочинів (договорів) боржника;

вживає заходів, спрямованих на пошук, виявлення та повернення майна банкрута, що знаходиться у третіх осіб;

передає в установленому порядку на зберігання документи банкрута, які відповідно до нормативно-правових документів підлягають обов'язковому зберіганню, на строк не менше п'яти років з дати визнання особи банкрутом;

{Абзац чотирнадцятий частини другої статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1702-VII від 14.10.2014}

продає майно банкрута для задоволення вимог, внесених до реєстру вимог кредиторів, у порядку, передбаченому цим Законом;

повідомляє про своє призначення державний орган з питань банкрутства в десятиденний строк з дня прийняття рішення господарським судом та надає державному органу з питань банкрутства відповідну інформацію для ведення Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство;

у разі провадження банкрутом діяльності, пов'язаної з державною таємницею, вживає заходів з ліквідації режимно-секретного органу. Для цього за погодженням із Службою безпеки України визначає склад ліквідаційної комісії режимно-секретного органу, яка формується в установленому законодавством порядку;

веде реєстр вимог кредиторів;

подає в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", інформацію центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

{Частину другу статті 41 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1702-VII від 14.10.2014}

здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

3. З дня призначення ліквідатора до нього переходять права керівника (органів управління) юридичної особи - банкрута.

4. Ліквідатор (арбітражний керуючий) має право замовити виготовлення дублікатів печатки та штампів у разі їх втрати.

5. Під час здійснення своїх повноважень ліквідатор має право заявити вимоги до третіх осіб, які відповідно до законодавства несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями

боржника у зв'язку з доведенням його до банкрутства. Розмір зазначених вимог визначається з різниці між сумою вимог кредиторів і ліквідаційною масою.

У разі банкрутства боржника з вини його засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб, у тому числі з вини керівника боржника, які мають право давати обов'язкові для боржника вказівки чи мають можливість іншим чином визначати його дії, на засновників (учасників, акціонерів) боржника - юридичної особи або інших осіб у разі недостатності майна боржника може бути покладена субсидіарна відповідальність за його зобов'язаннями.

Стягнені суми включаються до складу ліквідаційної маси і можуть бути використані тільки для задоволення вимог кредиторів у порядку черговості, встановленому цим Законом.

6. Протягом п'ятнадцяти днів з дня призначення ліквідатора відповідні посадові особи банкрута зобов'язані передати бухгалтерську та іншу документацію банкрута, печатки і штампи, матеріальні та інші цінності банкрута ліквідатору. У разі ухилення від виконання зазначених обов'язків відповідні посадові особи банкрута несуть відповідальність відповідно до законів України.

7. Під час проведення ліквідаційної процедури ліквідатор зобов'язаний використовувати тільки один рахунок боржника в банківській установі. Інші рахунки, виявлені при проведенні ліквідаційної процедури, підлягають закриттю ліквідатором. Залишки коштів на цих рахунках перераховуються на основний рахунок боржника.

8. Кошти, які надходять при проведенні ліквідаційної процедури, зараховуються на основний рахунок боржника. З основного рахунка здійснюються виплати кредиторам у порядку черговості, визначеному цим Законом.

З основного рахунка банкрута проводяться виплати кредиторам, виплати поточних платежів та витрат, пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури.

9. Ліквідатор не рідше ніж один раз на місяць надає комітету кредиторів звіт про свою діяльність, інформацію про фінансове становище і майно боржника на день відкриття ліквідаційної процедури та при проведенні ліквідаційної процедури, використання коштів боржника, а також іншу інформацію на вимогу комітету кредиторів.

10. Ліквідатор зобов'язаний на вимогу господарського суду та державного органу з питань банкрутства надавати необхідні відомості щодо проведення ліквідаційної процедури.

11. Дії (бездіяльність) ліквідатора (ліквідаційної комісії) можуть бути оскаржені до господарського суду учасниками справи про банкрутство, права яких порушено такими діями (бездіяльністю).

12. У разі невиконання або неналежного виконання ліквідатором своїх обов'язків господарський суд за клопотанням комітету кредиторів або з власної ініціативи може припинити повноваження ліквідатора і призначити нового ліквідатора в порядку, встановленому цим Законом.

13. У разі ліквідації підприємства - банкрута, зобов'язаного згідно із законодавством передати територіальній громаді об'єкти житлового фонду, в тому числі гуртожитки, дитячі дошкільні заклади та об'єкти комунальної інфраструктури, арбітражний керуючий (ліквідатор) передає, а орган місцевого самоврядування приймає такі об'єкти без додаткових умов у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 42. Ліквідаційна маса

1. Усі види майнових активів (майно та майнові права) банкрута, які належать йому на праві власності або господарського відання на дату відкриття ліквідаційної процедури та виявлені в ході ліквідаційної процедури, включаються до складу ліквідаційної маси, за винятком об'єктів житлового фонду, в тому числі гуртожитків, дитячих дошкільних закладів та об'єктів комунальної інфраструктури, що належать юридичній особі - банкруту, які

передаються в порядку, встановленому законодавством, до комунальної власності відповідних територіальних громад без додаткових умов і фінансуються в установленому порядку.

Під час ліквідації режимно-секретного органу матеріальні носії секретної інформації (технічна документація, вироби, їх дослідні зразки тощо) передаються замовнику відповідно до договору, укладеного на виконання відповідних робіт. Про передачу замовникові матеріальних носіїв секретної інформації складається письмовий акт, який погоджується з відповідним органом Служби безпеки України.

2. Майно, визначене родовими ознаками, що належить банкруту на праві володіння або користування, включається до складу ліквідаційної маси.

3. Індивідуально визначене майно, що належить банкруту на підставі речових прав, крім права власності і господарського відання, не може бути включене до складу ліквідаційної маси.

4. Майно банкрута, що є предметом забезпечення, не включається до складу ліквідаційної маси і використовується виключно для задоволення вимог кредитора за зобов'язаннями, які воно забезпечує.

Продаж майна банкрута, що є предметом забезпечення, здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом, виключно за згодою кредитора, вимоги якого воно забезпечує, або суду.

Кошти, що залишилися після задоволення забезпечених вимог та покриття витрат, пов'язаних з утриманням, збереженням та продажем предмета забезпечення, підлягають включенню до складу ліквідаційної маси.

5. За наявності у складі майна банкрута майна, виключеного з обороту, ліквідатор зобов'язаний передати його відповідним особам в установленому порядку.

6. Ліквідатор, виявивши частку, яка належить банкруту в спільному майні, з метою задоволення вимог кредиторів у встановленому порядку порушує питання про виділення цієї частки.

7. Активи, включені до складу іпотечного покриття, не включаються до ліквідаційної маси емітента таких облігацій та управителя іпотечним покриттям. Відчуження цих активів, у тому числі примусове, здійснюється в порядку, передбаченому законом про іпотечні облігації.

8. Майно, щодо якого боржник є користувачем, балансоутримувачем або зберігачем, повертається його власнику відповідно до закону або договору.

9. Державне майно, яке не увійшло до статутного капіталу господарського товариства у процесі приватизації (корпоратизації) та перебуває на балансі банкрута, не включається до складу ліквідаційної маси.

Суб'єкт управління таким майном з дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури у встановлений частиною першою статті 37 цього Закону строк приймає рішення про подальше використання цього майна.

10. Зерно, що зберігається на зерновому складі, включається до складу його майна лише після повного повернення зерна покладавцям за всіма складськими документами на зерно, виданими таким суб'єктом господарювання.

{Статтю 42 доповнено частиною десятою згідно із Законом № 5493-VI від 20.11.2012}

Стаття 43. Оцінка майна банкрута

1. Майно, яке підлягає реалізації у ліквідаційній процедурі, оцінюється ліквідатором. Початковою вартістю цілісного майнового комплексу є сукупність визнаних у встановленому цим Законом порядку вимог кредиторів.

2. Під час продажу майна банкрута на аукціоні вартість майна, що визначається ліквідатором, є початковою вартістю.

3. Оцінка майна державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, здійснюється обов'язково із залученням суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

Стаття 44. Продаж майна банкрута

1. Після проведення інвентаризації та оцінки майна ліквідатор здійснює продаж майна банкрута такими способами:

проведення аукціону;

продаж безпосередньо юридичній або фізичній особі.

Вибір способів продажу активів здійснюється ліквідатором з метою забезпечення його відчуження за найвищою ціною.

2. Ліквідатор організовує проведення аукціону з продажу активів банкрута з урахуванням вимог цього Закону.

На аукціоні можуть продаватися:

основні засоби (нерухомість, незавершене будівництво, транспортні засоби, будівельні матеріали тощо);

відокремлений структурний підрозділ банкрута як частина цілісного майнового комплексу;

необоротні активи банкрута;

дебіторська заборгованість на умовах договору про відступлення права вимоги банкрута.

Ліквідатор має право самостійно проводити торги на аукціоні відповідно до законодавства або залучити на підставі договору організатора аукціону - юридичну особу, яка відповідно до установчих документів має право проводити торги. Організатор аукціону не може бути заінтересованою особою стосовно кредитора чи боржника.

3. Майно банкрута, щодо обігу якого встановлено обмеження, продається на закритих торгах за ціною, не нижче звичайної. У закритих торгах беруть участь особи, які відповідно до законодавства можуть мати зазначене майно у власності чи на підставі іншого речового права.

4. Ліквідатор здійснює продаж цінних паперів та похідних фінансових активів через професійного учасника фондового ринку в порядку, визначеному законодавством України, згідно з договором, укладеним між ліквідатором і торговцем цінними паперами.

5. Ліквідатор здійснює продаж майна боржника у вигляді цілісного майнового комплексу. У разі якщо продати майно боржника у вигляді цілісного майнового комплексу не вдалося, ліквідатор здійснює продаж майна боржника частинами.

6. Ліквідатор може здійснювати безпосередній продаж таких активів:

основних засобів, балансова залишкова вартість яких не перевищує одну тисячу гривень, а також інших необоротних матеріальних активів, господарських матеріалів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, обсяги або вартість яких є недостатніми для проведення аукціону. Ці матеріальні активи реалізуються безпосередньо ліквідатором або на комісійних умовах через організацію роздрібної торгівлі;

не проданих на аукціоні. У цьому випадку безпосередній продаж може здійснюватися за ціною останніх торгів на аукціоні;

не проданих на біржових торгах через товарну біржу;

стосовно яких після опублікування оголошення про проведення повторного аукціону є лише одна пропозиція від покупця. Безпосередній продаж може здійснюватися за ціною, що була визначена як ціна продажу на аукціоні, покупцеві, який подав пропозицію про участь в аукціоні;

акцій приватного акціонерного товариства або часток товариства з обмеженою відповідальністю, які належать боржнику і викуповуються цим товариством або учасниками (акціонерами) цього товариства.

7. Умови договорів, укладених на реалізацію майна банкрута, не можуть передбачати розстрочку або відстрочку платежів за придбане майно.

8. Спори, які виникають при проведенні та виконанні результатів аукціонів, у тому числі про визнання недійсними договорів купівлі-продажу майна, розглядаються в межах провадження у справі про банкрутство.

Стаття 45. Черговість задоволення вимог кредиторів

1. Кошти, одержані від продажу майна банкрута, спрямовуються на задоволення вимог кредиторів у порядку, встановленому цією статтею. При цьому:

1) у першу чергу задовольняються:

вимоги щодо виплати заборгованості із заробітної плати перед працюючими та звільненими працівниками банкрута, грошові компенсації за всі невикористані дні щорічної відпустки та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, інші кошти, належні працівникам у зв'язку з оплачуваною відсутністю на роботі (оплата часу простою не з вини працівника, гарантії на час виконання державних або громадських обов'язків, гарантії і компенсації при службових відрядженнях, гарантії для працівників, що направляються для підвищення кваліфікації, гарантії для донорів, гарантії для працівників, що направляються на обстеження до медичного закладу, соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за рахунок коштів підприємства тощо), а також вихідної допомоги, належної працівникам у зв'язку з припиненням трудових відносин та нарахованих на ці суми страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інше соціальне страхування, у тому числі відшкодування кредиту, отриманого на ці цілі;

вимоги кредиторів за договорами страхування;

витрати, пов'язані з провадженням у справі про банкрутство в господарському суді та роботою ліквідаційної комісії, у тому числі:

витрати на оплату судового збору;

витрати кредиторів на проведення аудиту, якщо аудит проводився за рішенням господарського суду за рахунок їхніх коштів;

витрати заявника на публікацію оголошення про порушення справи про банкрутство, введення процедури санації, визнання боржника банкрутом;

витрати на публікацію в офіційних друкованих органах інформації про порядок продажу майна банкрута;

витрати на публікацію в засобах масової інформації про поновлення провадження у справі про банкрутство у зв'язку з визнанням мирової угоди недійсною;

вимоги щодо виплати основної грошової винагороди арбітражному керуючому;

вимоги щодо відшкодування витрат арбітражного керуючого, пов'язаних з виконанням ним повноважень розпорядника майна, керуючого санацією боржника або ліквідатора банкрута;

витрати арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), пов'язані з утриманням і збереженням майнових активів банкрута;

витрати Гарантійного фонду виконання зобов'язань за складськими документами на зерно, пов'язані з набуттям ним права регресної вимоги щодо зернового складу, - у розмірі всієї виплаченої ним суми відшкодування вартості зерна;

{Пункт 1 статті 45 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 5493-VI від 20.11.2012}

2) у другу чергу задовольняються:

вимоги із зобов'язань, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, шляхом капіталізації у ліквідаційній процедурі відповідних платежів, у тому числі до Фонду соціального страхування України за громадян, які застраховані в цьому фонді, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, зобов'язань із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інше соціальне страхування, крім вимог, задоволених позачергово, з повернення невикористаних коштів Фонду соціального страхування України, а також вимоги громадян – довіритель (вкладників) довірчих товариств або інших суб'єктів підприємницької діяльності, які залучали майно (кошти) довіритель (вкладників);

3) у третю чергу задовольняються:

вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

вимоги центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом;

4) у четверту чергу задовольняються:

вимоги кредиторів, не забезпечені заставою, у тому числі і вимоги кредиторів, що виникли із зобов'язань у процедурі розпорядження майном боржника чи в процедурі санації боржника;

5) у п'яту чергу задовольняються:

вимоги щодо повернення внесків членів трудового колективу до статутного капіталу підприємства;

вимоги щодо виплати додаткової грошової винагороди керуючому санацією або ліквідатору у частині 5 відсотків обсягу стягнутих на користь боржника активів (повернення грошових коштів, майна, майнових прав), які на дату порушення провадження у справі про банкрутство перебували у третіх осіб;

вимоги щодо виплати додаткової грошової винагороди керуючому санацією або ліквідатору у частині 3 відсотків обсягу погашених вимог конкурсних кредиторів, які підлягають позачерговому задоволенню та віднесені до конкурсних згідно з цим Законом;

6) у шосту чергу задовольняються інші вимоги.

2. Вимоги кожної наступної черги задовольняються у міру надходження на рахунок коштів від продажу майна банкрута після повного задоволення вимог попередньої черги, крім випадків, установлених цим Законом.

3. У разі недостатності коштів, одержаних від продажу майна банкрута, для повного задоволення всіх вимог однієї черги вимоги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належить кожному кредиторові однієї черги.

4. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги ліквідатор (ліквідаційна комісія) не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Вимоги, не задоволені за недостатністю майна, вважаються погашеними.

6. У разі якщо на момент закінчення строку ліквідації залишилися непроданими активи боржника і негайний продаж матиме наслідком істотну втрату їх вартості, ліквідатор передає такі активи в управління визначеній господарським судом юридичній особі, яка зобов'язана вжити заходів щодо продовження погашення заборгованості кредиторів боржника за рахунок отриманих активів.

Ліквідатор у разі потреби передавання активів боржника, які залишаються непроданими на час закінчення процедури ліквідації, в управління іншій юридичній особі погоджує кандидатуру такої особи з комітетом кредиторів та звертається до господарського суду з відповідним клопотанням.

Таке клопотання ліквідатор надає господарському суду не пізніше ніж за два місяці до завершення процедури ліквідації і зазначає в ньому обсяг активів, що продавалися і не були продані, причини нездійснення продажу, а також загальну суму незадоволених вимог кредиторів.

Одночасно з клопотанням ліквідатор подає:

перелік непроданих активів боржника;

інформацію про кожний актив (його вартість (залишкову, ринкову та ліквідаційну, якщо така визначалася), ціну та порядок продажу, згідно з яким він продавався і не був проданий);

висновки про оцінку кожного активу, здійснену відповідно до законодавства України під час ліквідаційної процедури.

Управителем майна боржника не може бути юридична особа, яка:

є кредитором, пов'язаною особою або акціонером/учасником боржника;

не виконала зобов'язань перед боржником;

є стороною у судовій справі за участю боржника.

7. У разі якщо господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута, майно, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається власникові або уповноваженому ним органу, а майно державних підприємств - органу приватизації для прийняття рішень щодо подальшого розпорядження таким майном. У разі відмови власника або уповноваженого ним органу, а також органу приватизації прийняти таке майно або у випадку неможливості встановити місцезнаходження власника або уповноваженого ним органу, майно, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається безоплатно міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, закладам охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення, закладам, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, дитячим будинкам сімейного типу, прийомним сім'ям, будинкам дитини при установах виконання покарань, установам виконання покарань, слідчим ізолятором, військовим формуванням чи знищується (утилізується).

8. Погашення вимог кредиторів шляхом заліку зустрічних однорідних вимог проводиться за згодою кредитора (кредиторів) у випадках, якщо це не порушує майнові права інших кредиторів.

9. Погашення вимог забезпечених кредиторів за рахунок майна банкрута, що є предметом забезпечення, здійснюється в позачерговому порядку.

Стаття 46. Звіт ліквідатора

1. Після завершення всіх розрахунків з кредиторами ліквідатор подає до господарського суду звіт та ліквідаційний баланс, до якого додаються:

відомості за результатами інвентаризації майна боржника та перелік ліквідаційної маси;

відомості про реалізацію об'єктів ліквідаційної маси з посиланням на укладені договори купівлі-продажу;

копії договорів купівлі-продажу та акти приймання-передачі майна;

реєстр вимог кредиторів з даними про розміри погашених вимог кредиторів;

документи, які підтверджують погашення вимог кредиторів;

довідка архівної установи про прийняття документів, які відповідно до закону підлягають довгостроковому зберіганню;

для акціонерних товариств - копія розпорядження про скасування реєстрації випуску акцій, засвідчена Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

для емітентів цінних паперів - копія звіту про наслідки погашення цінних паперів, засвідчена Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Звіт ліквідатора має бути схвалений комітетом кредиторів, власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника (для державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків).

Про час і місце судового засідання, у якому має розглядатися звіт і ліквідаційний баланс, господарський суд повідомляє ліквідатора та членів комітету кредиторів.

Господарський суд після заслуховування звіту ліквідатора та думки членів комітету кредиторів або окремих кредиторів виносить ухвалу про затвердження звіту ліквідатора та ліквідаційного балансу.

2. Якщо за результатами ліквідаційної процедури після задоволення вимог кредиторів не залишилося майна, господарський суд виносить ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута. Копія цієї ухвали надсилається органу, який здійснив державну реєстрацію юридичної особи - банкрута, та органам державної статистики для виключення юридичної особи з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, а також власнику майна та органам доходів і зборів за місцезнаходженням банкрута.

3. Якщо ліквідатор не виявив майнових активів, що підлягають включенню до складу ліквідаційної маси, він зобов'язаний подати господарському суду ліквідаційний баланс, який засвідчує відсутність у банкрута майна.

4. У разі якщо господарський суд дійшов висновку, що ліквідатор не виявив або не реалізував майнові активи банкрута у повному обсязі, суд виносить ухвалу про призначення нового ліквідатора в порядку, встановленому цим Законом, якщо інше не передбачено цим Законом.

Новий ліквідатор очолює ліквідаційну комісію і діє згідно з вимогами цього Закону.

5. Якщо майна банкрута вистачило для задоволення вимог кредиторів у повному обсязі, він вважається таким, що не має боргів і може продовжувати свою підприємницьку діяльність. У такому разі ліквідатор протягом п'яти днів з дня прийняття господарським судом відповідного рішення повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції якого належить призначення керівника (органів управління) боржника, у разі необхідності забезпечує проведення зборів чи засідання таких органів та продовжує виконувати повноваження керівника (органів управління) до їх призначення у встановленому порядку.

Господарський суд може винести ухвалу про ліквідацію юридичної особи, що звільнилася від боргів, лише у разі, якщо залишок її майнових активів менший, ніж вимагається для продовження нею господарської діяльності згідно із законодавством.

6. Якщо організаційно-правовою формою юридичної особи - банкрута є акціонерне товариство, то ліквідатор здійснює дії щодо припинення обігу акцій, передбачені законодавством.

7. Ліквідатор виконує свої повноваження до внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців запису про припинення юридичної особи - банкрута.

Стаття 47. Звільнення працівників боржника. Пільги і компенсації звільненим працівникам

1. Звільнення працівників боржника може здійснюватися після порушення провадження у справі про банкрутство та призначення господарським судом розпорядника майна відповідно до вимог законодавства України про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

2. Вихідна допомога звільненим працівникам боржника виплачується арбітражним керуючим у встановленому порядку з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

3. Питання про працевлаштування звільнених працівників вирішується відповідно до законодавства України про працю та про зайнятість населення.

На звільнених працівників боржника поширюються гарантії, встановлені законодавством України про працю та про зайнятість населення.

Стаття 48. Зберігання документів

1. Ліквідатор забезпечує належне оформлення, упорядкування та зберігання всіх, у тому числі фінансово-господарських, документів банкрута протягом ліквідаційної процедури.

2. До винесення господарським судом ухвали про ліквідацію юридичної особи - банкрута ліквідатор зобов'язаний забезпечити збереженість архівних документів банкрута і за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства або з уповноваженою ним архівною установою визначити місце подальшого їх зберігання.

3. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства або уповноважена ним архівна установа зобов'язані прийняти архівні документи банкрута на зберігання без додаткових умов.

4. На підприємствах, що здійснюють діяльність, пов'язану з державною таємницею, ліквідатор зобов'язаний забезпечити вилучення, належне оформлення, упорядкування та зберігання матеріальних носіїв секретної інформації, а також здійснення інших заходів щодо охорони державної таємниці.

Розділ IV ПРОДАЖ МАЙНА В ПРОВАДЖЕННІ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Стаття 49. Продаж майна на аукціоні

1. Продаж майна боржника в провадженні у справі про банкрутство здійснюється в порядку, встановленому цим Законом, шляхом проведення торгів у формі аукціону, за винятком майна, продаж якого відповідно до законодавства України здійснюється шляхом проведення закритих торгів.

2. Продажу підлягають всі види майна боржника, призначеного для здійснення господарської діяльності, за винятком прав і обов'язків, які не можуть бути передані іншим особам.

3. Порядок організації проведення аукціонів у провадженні у справах про банкрутство та вимоги до їх організаторів стосовно майна державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, встановлюються органом, уповноваженим управляти державним майном.

4. Суб'єктами аукціону є його замовник, організатор та учасники.

5. Замовником є ліквідатор, призначений господарським судом у порядку, встановленому цим Законом.

6. Організатором аукціону є визначена замовником фізична або юридична особа, що має ліцензію на проведення торгів і з якою замовник аукціону уклав договір на проведення аукціону.

Організатор аукціону визначається замовником за конкурсом, що проводиться у визначеному замовником порядку, основними критеріями якого вважаються наявність ліцензії, достатній, але не менш як три роки, досвід проведення аукціонів, запропонована найменша сума винагороди.

Організатором аукціону не може бути заінтересована особа стосовно боржника, кредиторів та замовника аукціону.

7. Учасниками аукціону можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, юридичні особи України та іноземні юридичні особи, які подали необхідні документи та пройшли процедуру реєстрації виконавцем аукціону відповідно до цього Закону.

8. Замовнику та організатору забороняється встановлювати вимоги, вчиняти дії чи виявляти бездіяльність, що будь-яким чином порушують рівність учасників аукціону або допускають їх дискримінацію.

Усім учасникам аукціону гарантується рівний доступ до будь-якої інформації про майно, виставлене для продажу, а також про хід підготовки та проведення аукціону.

Стаття 50. Особливості укладення договору на аукціоні

1. Продаж майна на аукціоні оформлюється договором купівлі-продажу, який укладається власником майна чи замовником аукціону з переможцем торгів.

2. Обов'язковими умовами договору купівлі-продажу майна є:

відомості про майно, його склад, характеристика;

ціна продажу майна;

порядок і строк передачі майна покупцю;

відомості про наявність або про відсутність обтяжень стосовно майна;

інші умови, передбачені законодавством України.

3. На аукціоні не може бути використано переважне право купівлі майна, крім випадків, передбачених законом.

4. Укладений на аукціоні договір купівлі-продажу нерухомого майна підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню.

Стаття 51. Договір про проведення аукціону

1. За договором про проведення аукціону організатор аукціону зобов'язується за свій рахунок провести аукціон та укласти договір з його переможцем, а замовник - сплатити організаторові аукціону обумовлену договором винагороду.

2. До договору про проведення аукціону застосовуються правила про комісію (при укладенні на аукціоні договору організатором від свого імені) або доручення (в інших випадках), якщо інше не встановлено цим Законом.

3. Після оприлюднення оголошення про проведення аукціону організатор може відмовитися від договору лише у випадку, коли проведення аукціону стало неможливим з причин, за які організатор аукціону не відповідає.

4. Організатор аукціону не може застосовувати притримання майна, виставленого на аукціон, для забезпечення своїх вимог до замовника.

5. Організатор аукціону виконує такі функції:

опубліковує і розміщує повідомлення про продаж майна боржника і повідомлення про результати проведення торгів;

приймає заявки на участь в аукціоні;

укладає із заявниками договори про завдаток;

визначає учасників торгів;

здійснює проведення торгів;

визначає переможця торгів і підписує протокол про результати проведення торгів;

повідомляє учасників торгів про результати проведення торгів.

Стаття 52. Строк та час проведення аукціону

1. Організатор аукціону повинен провести аукціон протягом двох місяців з дня укладення договору про проведення аукціону, якщо інше не встановлено законом або договором.

2. Аукціон (крім електронних торгів) проводиться у робочий день та у робочий час. Граничний строк подання пропозицій щодо ціни на електронних торгах визначається у робочий день та у робочий час.

Стаття 53. Вимоги до веб-сайтів, на яких проводяться електронні торги

1. При проведенні аукціонів в електронній формі (електронних торгів), а також при розміщенні оголошення про проведення аукціону та відомостей про результати аукціону на веб-сайтах технологічні та програмні засоби повинні забезпечувати всім бажаючим можливість пошуку інформації за датою розміщення оголошення, датою та місцем проведення аукціону, видом майна, ціною, видом договору, що укладається, а також можливість анонімного перегляду, копіювання та роздрукування інформації на основі поширених веб-оглядачів та редакторів без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів, цілодобово, без обмежень та стягнення плати.

2. Інформація повинна містити відомості про час її розміщення.

3. Інформація повинна бути доступна на веб-сайтах протягом семи років з дня проведення аукціону.

4. Відомості, які відповідно до цього Закону підлягають розміщенню на веб-сайті державного органу з питань банкрутства, повинні бути безоплатно розміщені цим органом протягом п'яти робочих днів з дня їх одержання, якщо інше не встановлено цим Законом.

Стаття 54. Скасування аукціону

1. Організатор аукціону має право відмовитися від проведення аукціону не пізніше ніж за десять днів до його початку з негайним розміщенням повідомлення про це в друкованих засобах масової інформації, в яких публікувалося оголошення про проведення аукціону, із зазначенням причин.

2. Повідомлення про скасування аукціону не пізніше ніж наступного дня після прийняття відповідного рішення надсилається організатором усім особам, що подали заяву про участь в аукціоні.

3. У разі скасування аукціону організатор повертає учасникам сплачені ними гарантійні внески не пізніше ніж протягом п'яти банківських днів.

4. Рішення про скасування аукціону може бути оскаржено до господарського суду.

Стаття 55. Порядок визнання аукціону таким, що не відбувся, анулювання результатів аукціону, визнання результатів аукціону недійсними

1. Аукціон визнається таким, що не відбувся, у разі:

відсутності учасників або наявності на торгах лише одного учасника;

коли жоден з учасників не запропонував ціну, вищу за стартову (початкову вартість);

несплати в установлений строк переможцем належної суми за придбане майно.

Рішення про визнання аукціону таким, що не відбувся, приймається організатором у триденний строк після виникнення підстави для такого визнання.

2. Результати аукціону анулюються організатором у п'ятиденний строк з моменту його проведення у разі відмови переможця від укладення договору купівлі-продажу чи підписання протоколу із зазначенням результатів аукціону.

Рішення про анулювання результатів аукціону може бути оскаржено до господарського суду.

3. Результати аукціону, проведеного з порушенням вимог закону, можуть бути визнані в судовому порядку недійсними.

Визнання результатів аукціону недійсними тягне за собою визнання недійсним укладеного з переможцем договору купівлі-продажу.

Стаття 56. Відповідальність організатора аукціону перед особами, які не змогли взяти участь або перемогти на аукціоні

1. У разі якщо порушення порядку підготовки та проведення аукціону перешкодило зацікавленій особі взяти участь або перемогти на аукціоні, організатор аукціону зобов'язаний сплатити такій особі штраф у розмірі гарантійного внеску.

Стаття 57. Визначення початкової вартості майна

1. Початкова вартість майна визначається арбітражним керуючим.

2. Початкова вартість підлягає зазначенню у договорі на проведення аукціону.

3. У разі наявності обґрунтованих сумнівів щодо визначеної арбітражним керуючим початкової вартості майна комітет кредиторів або окремих кредитор чи власник майна боржника можуть звернутися до господарського суду з клопотанням про проведення незалежної оцінки. Господарський суд своєю ухвалою може призначити незалежну оцінку майна боржника за рахунок зацікавлених кредиторів (кредитора), що здійснюється у порядку, визначеному Законом України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

Стаття 58. Порядок оголошення та повідомлення про проведення аукціону

1. Організатор аукціону не пізніше як за 15 робочих днів до дня початку аукціону оприлюднює на веб-сайті державного органу з питань банкрутства та Вищого господарського суду України (при проведенні електронних торгів - також на своєму веб-сайті) оголошення про проведення аукціону, а також письмово повідомляє про проведення аукціону власника майна, замовника та інших осіб, визначених замовником.

2. Під час продажу на аукціоні права вимоги про проведення аукціону також повідомляється боржник.

3. Під час продажу на аукціоні нерухомого майна оголошення повинно бути також розміщено на нерухомому майні.

4. Організатор аукціону забезпечує доступ до інформації про майно, що підлягає продажу, а також можливість ознайомитися з майном за його місцезнаходженням.

Стаття 59. Зміст оголошення про проведення аукціону на веб-сайті

1. Оголошення про проведення аукціону на веб-сайті повинно містити відомості про:
  - майно, що продається, його характеристику та місцезнаходження;
  - час та місце проведення аукціону (для електронних торгів - веб-сайт, на якому проводяться електронні торги, та період часу, протягом якого проводяться торги);
  - початкову вартість та відомості про можливість її зниження на тому ж аукціоні;
  - розмір та порядок внесення гарантійного внеску;
  - можливість надання переможцю податкової накладної;
  - продавця майна (найменування, місцезнаходження, засоби зв'язку);
  - порядок, місце, строк і час представлення заявок на участь в торгах;
  - порядок оформлення участі в торгах, перелік документів і вимоги, що пред'являються учасникам, до їх оформлення;
  - порядок і критерії виявлення переможця торгів;
  - строки платежів, реквізити рахунків, на які вносяться платежі;
  - організатора аукціону (найменування, місцезнаходження, засоби зв'язку);
  - спосіб отримання додаткової інформації про проведення аукціону.
2. В оголошенні наводиться текст договору, що укладається на аукціоні, крім умови про ціну та зазначення особи покупця.
3. Якщо аукціон є повторним або проводиться у зв'язку з розірванням договору, укладеного на попередньому аукціоні, про це зазначається в оголошенні із вказівкою на адресу сторінки веб-сайту, на якій розміщено інформацію про проведення попереднього аукціону.
4. Якщо продажу підлягає земельна ділянка, то у характеристиці майна зазначається її розмір, цільове призначення, наявність комунікацій тощо.
5. Якщо продажу підлягає будівля, споруда, приміщення, квартира, то у характеристиці майна зазначаються план, загальна площа та житлова площа, кількість кімнат (приміщень), їх площа та призначення, матеріали стін, кількість поверхів, поверх або поверхи, на яких розташоване приміщення (квартира), інформація про підсобні приміщення та споруди, відомості про земельну ділянку, на якій розташована будівля, споруда, право на земельну ділянку, що переходить до покупця будівлі, споруди, приміщення, квартири тощо.
6. Якщо продажу підлягає транспортний засіб, то у характеристиці майна зазначаються марка, модель, рік випуску, об'єм двигуна, вид пального, пробіг, комплектація, потреба у ремонті, колір тощо.
7. Якщо продажу підлягають акції (частки) у статутному (складеному) капіталі господарського товариства, то в характеристиці майна зазначаються назва господарського товариства, його ідентифікаційний код, місцезнаходження, засоби зв'язку, розмір статутного (складеного) капіталу, кількість акцій (розмір часток), що пропонуються до продажу, номінальна вартість однієї акції, форма існування акцій, середньоспискова кількість працівників, площа та правовий режим земельної ділянки, що належить господарському товариству, балансова вартість основних фондів, знос основних фондів, балансовий прибуток, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, основні види продукції (робіт,

послуг) та її обсяг, відомості про реєстратора цінних паперів. За звітний період при цьому береться останній фінансовий рік діяльності.

8. Якщо продажу підлягає майнове право, право вимоги, то в оголошенні оприлюднюються копії всіх документів, необхідних для визначення змісту права.

9. В оголошенні вміщуються фотографічні зображення речей, що продаються.

10. Якщо в один день в одному місці проводиться кілька аукціонів (крім електронних торгів) підряд, допускається зазначати в оголошенні лише час початку першого аукціону із вказівкою на черговість проведення наступних аукціонів.

Стаття 60. Заява на участь в аукціоні

1. Заява на участь в аукціоні складається в довільній формі державною мовою і повинна містити зазначені в повідомленні про проведення аукціону такі відомості:

найменування, організаційно-правова форма, місцезнаходження, поштова адреса заявника (для юридичної особи);

прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані, відомості про місце проживання заявника (для фізичної особи);

номер контактного телефону, адреса електронної пошти заявника.

2. Заява на участь в аукціоні повинна містити також відомості про наявність або відсутність заінтересованості заявника стосовно боржника, кредиторів, замовника, організатора аукціону та про характер цієї заінтересованості у разі її наявності.

3. До заяви на участь в аукціоні повинні додаватися копії таких документів:

{Абзац другий частини третьої статті 60 виключено на підставі Закону № 5410-VI від 02.10.2012}

документа, що підтверджує повноваження особи на здійснення дій від імені заявника;

документа про сплату гарантійного внеску.

4. Подана організаторові аукціону заява на участь в аукціоні підлягає реєстрації в журналі заяв на участь в аукціоні із зазначенням порядкового номера, дати і точного часу її подання.

5. Підтвердження реєстрації поданої заяви на участь в аукціоні надсилається на вказану в ній адресу електронної пошти заявника.

6. Організатор аукціону зобов'язаний забезпечити конфіденційність відомостей, що містяться в поданих заявах на участь в аукціоні.

7. Заявник має право змінити або відкликати свою заяву на участь в аукціоні у будь-який час до закінчення строку подання заяв на участь в аукціоні.

Стаття 61. Допуск до участі в аукціоні та сплата гарантійних внесків

1. Рішення організатора аукціону про допуск заявників до участі в торгах приймається за наслідками розгляду представлених заяв на участь в аукціоні і оформляється протоколом про визначення учасників аукціонів. До участі в торгах допускаються заявники, що подали заяви на участь в аукціоні і документи, що додавалися до них, які відповідають вимогам, встановленим цим Законом і вказаним у повідомленні про проведення торгів. Заявники, допущені до участі в торгах, визнаються учасниками аукціону.

Рішення про відмову в допуску заявника до участі в аукціоні приймається у разі, якщо:

заява на участь в аукціоні не відповідає вимогам, що встановлені цим Законом і вказаним у повідомленні про проведення аукціону;

подані заявником документи не відповідають встановленим до них вимогам;

на дату складання протоколу про визначення учасників аукціону не підтверджено надходження гарантійного внеску на рахунки, вказані в повідомленні про проведення аукціону.

2. Розмір гарантійних внесків становить десять відсотків початкової вартості.

3. Якщо початкова вартість не перевищує десяти прожиткових мінімумів, гарантійний внесок не встановлюється, крім випадків проведення електронних торгів.

4. Організатор аукціону протягом п'яти днів з дня підписання протоколу про визначення учасників аукціонів повідомляє всіх заявників про результати розгляду представлених заяв на участь в аукціоні шляхом відправлення заявникам у письмовій чи електронній формі копій цього протоколу.

5. Для допуску до участі в аукціоні учаснику видається аукціонна картка, з обох боків якої зазначається номер учасника.

6. Рішення про визнання або про відмову у визнанні заявника учасником торгів може бути оскаржене до господарського суду в порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 62. Забезпечення фіксації проведення аукціону технічними засобами

1. Організатор аукціону зобов'язаний забезпечити його фіксацію технічними засобами. Організатор аукціону зобов'язаний забезпечити ведення його відеозапису, крім проведення електронних торгів.

2. Організатор аукціону зобов'язаний зберігати носії із записом аукціону протягом не менш як семи років з дня його проведення.

3. Організатор аукціону зобов'язаний негайно надавати копії записів аукціону в поширених форматах медіафайлів усім бажаним безоплатно на наданий носій або на власний носій за умови оплати його вартості.

Стаття 63. Доступ до місця проведення аукціону

1. Організатор забезпечує доступ до місця проведення аукціону учасникам аукціону, замовнику аукціону та особам, указаним замовником, працівникам державних органів при виконанні їхніх службових обов'язків та представникам засобів масової інформації.

2. Для участі в аукціоні покупці одержують квитки учасників аукціону, які повинні містити відомості про:

назву майна, в аукціоні якого бере участь покупець;

умови проведення аукціону.

Стаття 64. Порядок проведення аукціону

1. Аукціон проводиться безпосередньо ведучим (ліцитатором). Ліцитатором може бути організатор аукціону.

2. Перед початком аукціону ліцитатор інформує про:

умови договору, що укладається на аукціоні;

суму, якій повинне бути кратне перевищення наступної пропозиції над попередньою (крок аукціону), що не може перевищувати 10 відсотків початкової вартості;

спосіб повідомлення про готовність укласти договір;

початкову вартість.

3. У разі якщо протягом триразового оголошення початкової вартості учасники аукціону не виявляють бажання укласти договір, ліцитатор оголошує про закінчення аукціону без виявлення переможця, якщо в оголошенні про проведення аукціону не передбачено можливості зниження початкової вартості на цьому ж аукціоні.

4. Якщо перед початком аукціону не було оголошено про інший спосіб повідомлення про готовність укласти договір (за допомогою електронних засобів, шляхом подання пропозицій виключно з голосу тощо), під час аукціону учасники повідомляють про готовність укласти договір на умовах оголошеної ліцитатором ціни, піднімаючи аукціонну картку з номером, повернутим до ліцитатора, або одночасно піднімають картку учасника аукціону і пропонують свою ціну.

5. Якщо запропонована учасником аукціону ціна є більшою за ціну, запропоновану ліцитатором, то останній називає номер учасника і запропоновану ним ціну. Після кожного оголошення ціни слідує удар молотка ліцитатора.

6. Якщо протягом триразового оголошення останньої ціни не буде запропоновано вищої ціни, ліцитатор одночасно з третім ударом молотка оголошує переможцем учасника, який запропонував найвищу ціну, та пропонує йому негайно сплатити ціну або частину ціни у випадках, установлених цим Законом. Ліцитатор оголошує переможцю та іншим учасникам аукціону наслідки відмови від негайної сплати ціни.

Стаття 65. Особливості проведення повторного аукціону

1. Якщо інше не встановлено договором, у разі закінчення аукціону без визначення переможця протягом місяця (у разі продажу нерухомого майна - двох місяців) організатор аукціону зобов'язаний провести повторний аукціон.

2. Якщо інше не встановлено договором, у разі закінчення повторного аукціону без визначення переможця протягом місяця організатор аукціону зобов'язаний провести другий повторний аукціон.

3. Якщо інше не встановлено договором, початковою вартістю повторного аукціону, другого повторного аукціону є вартість, зменшена на 20 відсотків щодо початкової вартості відповідно попереднього аукціону, попереднього повторного аукціону.

4. До участі у повторному аукціоні не допускаються переможці попередніх торгів, що не сплатили в установленій строк вартості лота за договором, відмовилися від укладення договору купівлі-продажу чи від підписання протоколу із зазначенням результатів аукціону.

Стаття 66. Особливості проведення аукціону з можливістю зниження початкової вартості

1. Якщо інше не встановлено договором про проведення аукціону, аукціон проводиться без можливості зниження початкової вартості.

2. Повторний аукціон проводиться з можливістю зниження початкової вартості, але не нижче, ніж до граничної вартості, яка становить 50 відсотків початкової вартості, вказаної в оголошенні про проведення аукціону.

3. Якщо інше не встановлено договором про проведення аукціону, другий повторний аукціон проводиться з можливістю зниження початкової вартості.

4. Під час проведення аукціону з можливістю зниження початкової вартості, за відсутності бажаючих укласти договір ліцитатор знижує початкову вартість на крок аукціону доти, доки не виявиться бажаючий укласти договір.

5. Якщо після зниження початкової вартості виявиться бажаючий (бажаючі) укласти договір, аукціон проводиться у загальному порядку.

Стаття 67. Особливості проведення аукціону в електронній формі (електронні торги)

1. Аукціон може проводитися на веб-сайті організатора (електронні торги). Переможцем електронних торгів є особа, що запропонувала найвищу ціну протягом часу проведення електронних торгів. Електронні торги тривають не менше 15 діб.

2. Допуск учасника до електронних торгів здійснюється шляхом присвоєння йому кодового номеру, під яким цей учасник подає пропозиції щодо ціни.

3. Технологічні та програмні засоби, що використовуються організатором для проведення електронних торгів, повинні забезпечувати:

захист інформації, отриманої від замовника та учасників торгів;

захист інформації, розміщеної на веб-сайті.

4. Система, що забезпечує проведення електронних торгів, повинна забезпечувати:

безперебійну роботу з проведення електронних торгів;

подачу учасниками пропозицій щодо ціни через захищене з'єднання у режимі реального часу;

візуалізацію всіх пропозицій з посиланням на кодові номери учасників, що внесли пропозиції, протягом проведення аукціону в режимі реального часу, а також протягом семи років після його закінчення;

візуалізацію часу, що залишився до закінчення строку подання пропозицій щодо ціни.

5. Система повинна надавати можливість учасникам електронних торгів подавати пропозиції щодо ціни з точністю до 1 копійки.

6. Система повинна негайно надсилати кожному учаснику електронних торгів повідомлення, яке повинно містити адресу сторінки веб-сайту, на якій проводяться електронні торги, запропоновану учасником ціну, час отримання системою пропозиції, а також час розміщення пропозиції учасника на сторінці веб-сайту або повідомлення про відмову від розміщення пропозиції із зазначенням причин такої відмови.

7. Негайно після оголошення переможця або закінчення аукціону без визначення переможця протокол про проведення аукціону надсилається в електронній формі переможцю та замовнику. У разі продажу нерухомого майна протокол у паперовій формі в той же день надсилається (вручається) переможцю та замовнику.

Стаття 68. Особливості проведення аукціону з продажу права вимоги

1. При зарахуванні права вимоги, що продається на аукціоні, після отримання боржником відповідно до вимог цього Закону повідомлення про проведення аукціону, заява про зарахування повинна бути зроблена організатору аукціону. Така заява підлягає негайному оприлюдненню в оголошенні про проведення аукціону на веб-сайті.

2. У разі якщо до початку аукціону зобов'язання було частково виконане, початкова ціна права вимоги пропорційно зменшується, про що організатором аукціону складається акт. Якщо заборгованість погашена повністю, право знімається з аукціону.

3. Умови договору купівлі-продажу права вимоги боржника повинні передбачати, що перехід права вимоги здійснюється тільки після його повної оплати.

Стаття 69. Протокол про проведення аукціону

1. Протокол складається організатором аукціону негайно після оголошення переможця або закінчення аукціону без виявлення переможця.

2. У протоколі зазначаються:

майно, що запропоноване для продажу;

кількість учасників аукціону;

початкова вартість;

ціна, запропонована переможцем аукціону, або відомості про те, що аукціон закінчився без визначення переможця;

ціна або частина ціни, сплачена переможцем;

найменування і місцезнаходження (для юридичної особи), прізвище, ім'я, по батькові і місце проживання (для фізичної особи) переможця торгів;

адреса сторінки веб-сайту, на якій розміщено відомості про проведення аукціону;

номер банківського рахунку, на який мають бути перераховані кошти за придбане майно.

3. У разі якщо переможець аукціону відмовився від негайної сплати запропонованої ним ціни та аукціон було поновлено, про це зазначається у протоколі.

4. До протоколу додається засвідчений організатором текст договору, вказаний в оголошенні про проведення аукціону.

5. Протокол надається переможцю аукціону негайно після його складення та у той же день надсилається (вручається) замовнику аукціону. Один примірник протоколу залишається в організатора аукціону.

6. Кожен учасник аукціону може вимагати надання йому копії протоколу, засвідченої організатором аукціону. Така копія надається у день звернення.

7. Організатор аукціону зобов'язаний повідомити про запропоновану переможцем ціну або про закінчення аукціону без визначення переможця для розміщення цих відомостей на веб-сайті державного органу з питань банкрутства та Вищого господарського суду України, на яких було розміщене оголошення про проведення аукціону, не пізніше, ніж через три дні після закінчення аукціону.

Стаття 70. Повернення гарантійних внесків, сплаченої ціни та стягнення штрафу

1. Гарантійні внески учасників підлягають поверненню протягом трьох робочих днів з дня закінчення аукціону, крім випадків, передбачених частинами другою - третьою цієї статті.

2. Гарантійний внесок, сплачений переможцем аукціону, зараховується до ціни, що підлягає сплаті.

3. Гарантійний внесок не підлягає поверненню у разі, якщо аукціон закінчився без визначення переможця (крім випадків виявлення недоліків майна, не зазначених в оголошенні про проведення аукціону, що розміщується на веб-сайті), а також переможцю аукціону, якщо він не виконав обов'язку щодо сплати ціни відповідно до вимог цього Закону.

4. Організатор аукціону, який не повернув гарантійного внеску або сплаченої ціни у встановлений строк, сплачує пеню в розмірі 120 відсотків облікової ставки Національного банку України від суми боргу за період прострочення.

Стаття 71. Порядок сплати ціни

1. Переможець аукціону, учасники якого відповідно до цього Закону не сплачують гарантійних внесків, зобов'язаний сплатити запропоновану ним ціну у межах 40 прожиткових мінімумів відразу після оголошення його переможцем аукціону.

2. Організатор аукціону зобов'язаний забезпечити технічні можливості для негайної оплати готівкою або платіжною картою.

3. Протягом п'яти днів з дати підписання цього протоколу замовник аукціону надсилає переможцеві торгів пропозицію щодо укладення договору купівлі-продажу майна разом

з проектом цього договору відповідно до поданої переможцем торгів пропозиції щодо встановлення ціни цього майна.

У разі придбання переможцем кількох лотів договір укладається окремо на кожний лот.

4. Переможець торгів повинен протягом п'яти днів з дня одержання проекту договору підписати його та перерахувати кошти за придбане майно на зазначений у протоколі номер банківського рахунка.

5. Строк оплати може бути продовжено за згодою організатора аукціону, але не довше ніж на десять календарних днів, за умови сплати переможцем торгів не менш як 50 відсотків ціни продажу майна.

Стаття 72. Поновлення аукціону в разі відмови від негайної сплати ціни

1. Якщо переможець аукціону не виконав обов'язку з негайної сплати ціни, відповідно до вимог цього Закону договір вважається розірваним, а аукціон негайно поновлюється з ціни, запропонованої попереднім учасником.

Стаття 73. Наслідки невиконання обов'язку із сплати ціни майна

1. У разі відмови або ухилення переможця торгів від підписання договору купівлі-продажу майна протягом п'яти днів з дня отримання цього договору гарантійний внесок йому не повертається і замовник аукціону має право запропонувати укласти договір купівлі-продажу майна учасникові торгів, яким запропонована найбільш висока ціна порівняно з ціною майна, запропованою іншими учасниками торгів, за винятком переможця торгів.

2. Якщо договір купівлі-продажу майна не був укладений, замовник аукціону приймає рішення про проведення повторних торгів і про встановлення нової початкової ціни продажу майна.

Стаття 74. Передача рухомих речей, майнових прав та відступлення права вимоги

1. Придбана на аукціоні рухома річ, майнове право передається, а право вимоги відступається покупцю після повної сплати запропонованої ним ціни.

2. Організатор аукціону, який не передав покупцю на його вимогу рухому річ, майнове право або не відступив право вимоги після повної сплати ціни, сплачує пеню у розмірі 0,5 відсотка на день від ціни продажу за період прострочення.

Стаття 75. Акт про передання права власності на нерухоме майно

1. Передача майна замовником аукціону і прийняття його покупцем здійснюється за передавальним актом, що підписується сторонами і оформлюється відповідно до законодавства.

2. В акті про передання права власності на куплене нерухоме майно зазначаються:

ім'я (назва) та місце проживання (місцезнаходження) продавця та покупця, а також організатора аукціону;

відомості про продане нерухоме майно;

адреса веб-сторінки, на якій розміщено відомості про проведення аукціону.

3. Акт про передання права власності на куплене нерухоме майно разом із протоколом про проведення аукціону не пізніше трьох робочих днів після повної сплати переможцем запропонованої ним ціни передається нотаріусу, а копії акта не пізніше наступного дня разом із відомостями про нотаріуса надсилаються (вручаються) покупцю, замовнику аукціону та продавцю. За невчасне передання акта нотаріусу організатор торгів сплачує покупцю пеню у розмірі 0,5 відсотка на день від ціни продажу за період прострочення.

4. Нотаріус видає покупцю свідоцтво про придбання нерухомого майна на аукціоні в порядку, встановленому законом. Послуги нотаріуса оплачує організатор аукціону.

Стаття 76. Відповідальність за недоліки майна, проданого на аукціоні

1. Особа, у власності якої перебувало майно до продажу на аукціоні, замовник та організатор аукціону не відповідають за недоліки майна, крім випадків їх навмисного приховування.

Розділ V МИРОВА УГОДА

Стаття 77. Мирова угода та строк її укладення

1. Під мировою угодою у справі про банкрутство розуміється домовленість між боржником і кредиторами стосовно відстрочки та/або розстрочки, а також прощення (списання) кредиторами боргів боржника, яка оформляється шляхом укладення угоди між сторонами.

2. Мирова угода може бути укладена на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство. У процедурі розпорядження майном боржника мирову угоду може бути укладено лише після виявлення всіх кредиторів і затвердження господарським судом реєстру вимог кредиторів.

3. Рішення про укладення мирової угоди від імені кредиторів приймається комітетом кредиторів більшістю голосів кредиторів - членів комітету та вважається прийнятим за умови, що всі кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника, висловили письмову згоду на укладення мирової угоди.

4. Рішення про укладення мирової угоди приймається від імені боржника керівником боржника чи арбітражним керуючим (керуючим санацією, ліквідатором), які виконують повноваження органів управління та керівника боржника і підписують її.

5. Від імені кредиторів мирову угоду підписує голова комітету кредиторів.

6. Власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника має право брати участь в обговоренні умов мирової угоди в процедурах санації та ліквідації.

7. Арбітражний керуючий зобов'язаний попередньо погоджувати мирову угоду з органом, уповноваженим управляти державним майном, стосовно державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків. Цей орган у десятиденний строк з дня одержання проекту мирової угоди зобов'язаний його розглянути та надати свій висновок про погодження або відмову у погодженні мирової угоди.

Дії (бездіяльність) уповноважених державних органів щодо погодження мирової угоди можуть бути оскаржені арбітражним керуючим до господарського суду у межах провадження справи про банкрутство.

8. З прийняттям рішення про укладення мирової угоди припиняється дія процедур розпорядження майном боржника, санації та ліквідації.

9. Якщо мирова угода містить умови про виконання зобов'язань боржника третьою особою, то така мирова угода має бути підписана з боку третьої особи.

{Частина дев'ята статті 77 в редакції Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 78. Умови укладення мирової угоди

1. Мирова угода може бути укладена тільки щодо вимог, забезпечених заставою, вимог другої та наступних черг задоволення вимог кредиторів, визначених цим Законом.

2. У разі якщо умови мирової угоди передбачають розстрочку чи відстрочку або прощення (списання) боргів чи їх частини, орган стягнення зобов'язаний погодитися із задоволенням частини вимог з податків, зборів (обов'язкових платежів) на умовах такої мирової угоди з метою забезпечення відновлення платоспроможності підприємства. При цьому податковий борг, який виник у строк, що передував трьом повним календарним рокам до дня подання заяви про порушення справи про банкрутство до господарського суду, визнається безнадійним та списується, а податкові зобов'язання чи податковий борг, які виникли у строк протягом трьох останніх перед днем подання заяви про порушення справи про банкрутство до господарського суду календарних років, розстрочується (відстрочується) або списується на умовах мирової угоди. Зазначену мирову угоду підписує керівник відповідного органу доходів і зборів за місцезнаходженням боржника.

Не підлягає прощенню (списанню), відстрочці та/або розстрочці за умовами мирової угоди заборгованість із заробітної плати перед працюючими та звільненими працівниками банкрута, грошові компенсації за невикористані дні щорічної відпустки та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, інші кошти, належні працівникам у зв'язку з оплачуваною відсутністю на роботі (оплата часу простою не з вини працівника, гарантії на час виконання державних або громадських обов'язків, гарантії і компенсації при службових відрядженнях, гарантії для працівників, що направляються для підвищення кваліфікації, гарантії для донорів, гарантії для працівників, що направляються на обстеження до медичного закладу, соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за рахунок коштів підприємства тощо), а також вихідної допомоги, належної працівникам у зв'язку з припиненням трудових відносин.

Не підлягає прощенню (списанню) за умовами мирової угоди заборгованість із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інше соціальне страхування, невикористаних та своєчасно не повернутих коштів Фонду соціального страхування України.

3. Погашення вимог кредиторів за умовами мирової угоди здійснюється з дотриманням черговості, встановленої цим Законом.

4. Для кредиторів, які не брали участі в голосуванні або проголосували проти укладення мирової угоди, не можуть бути встановлені умови гірші, ніж для кредиторів, які висловили згоду на укладення мирової угоди, вимоги яких віднесені до однієї черги.

Стаття 79. Укладення мирової угоди та набрання нею чинності

1. Мирова угода укладається у письмовій формі та підлягає затвердженню господарським судом, про що зазначається в ухвалі господарського суду про припинення провадження у справі про банкрутство.

2. Мирова угода набирає чинності з дня її затвердження господарським судом і є обов'язковою для боржника (банкрута), кредиторів, вимоги яких забезпечені заставою, кредиторів другої та наступних черг.

3. Одностороння відмова від мирової угоди не допускається.

4. Мирова угода повинна містити положення про:

розміри, порядок і строки виконання зобов'язань боржника;

відстрочку чи розстрочку або прощення (списання) боргів чи їх частини.

Крім того, мирова угода може містити умови щодо:

виконання зобов'язань боржника третіми особами;

задоволення вимог кредиторів іншими способами, що не суперечать закону.

Стаття 80. Схвалення мирової угоди забезпеченими кредиторами

1. Мирова угода протягом семи днів від дня прийняття комітетом кредиторів рішення про її укладення схвалюється забезпеченими кредиторами. Для схвалення мирової угоди потрібна згода всіх забезпечених кредиторів.

2. Якщо будь-хто із забезпечених кредиторів заперечує проти схвалення мирової угоди, інші забезпечені кредитори можуть прийняти одне з таких рішень:

про виділ забезпечених речей із майна боржника, їх продаж на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом, та задоволення вимог такого кредитора за рахунок отриманих від продажу коштів;

про викуп боргу відповідно до відомостей реєстру вимог кредиторів.

3. Якщо всі забезпечені кредитори заперечують проти схвалення мирової угоди, інші кредитори можуть прийняти одне з таких рішень:

про виділ забезпечених речей з майна боржника, їх продаж на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом, та задоволення вимог забезпечених кредиторів за рахунок отриманих від продажу коштів;

про викуп боргу відповідно до відомостей реєстру вимог кредиторів.

{Частина четверту статті 80 виключено на підставі Закону № 5405-VI від 02.10.2012}

Стаття 81. Розгляд мирової угоди в господарському суді

1. Сторона мирової угоди протягом п'яти днів з дня укладення мирової угоди повинна подати до господарського суду заяву про її затвердження.

До заяви про затвердження мирової угоди додаються:

текст мирової угоди;

протокол засідання комітету кредиторів, на якому було прийнято рішення про укладення мирової угоди;

список кредиторів із зазначенням поштової адреси, номера (коду), що ідентифікує платника податків, та суми заборгованості;

зобов'язання боржника щодо погашення заборгованості із заробітної плати перед працюючими та звільненими працівниками банкрута, грошові компенсації за всі невикористані дні щорічної відпустки та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, інші кошти, належні працівникам у зв'язку з оплачуваною відсутністю на роботі (оплата часу простою не з вини працівника, гарантії на час виконання державних або громадських обов'язків, гарантії і компенсації при службових відрядженнях, гарантії для працівників, що направляються для підвищення кваліфікації, гарантії для донорів, гарантії для працівників, що направляються на обстеження до медичного закладу, соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за рахунок коштів підприємства тощо), а також вихідної допомоги, належної працівникам у зв'язку з припиненням трудових відносин;

зобов'язання боржника щодо відшкодування всіх витрат, відшкодування яких передбачено у першу чергу, крім вимог кредиторів, забезпечених заставою;

письмові заперечення кредиторів, які не брали участі в голосуванні про укладення мирової угоди чи проголосували проти укладення мирової угоди, за їх наявності;

попереднє погодження мирової угоди органом, уповноваженим управляти державним майном, стосовно державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків.

2. Про дату розгляду мирової угоди господарський суд повідомляє сторони мирової угоди. Неявка цих осіб не перешкоджає розгляду справи.

Господарський суд зобов'язаний заслухати кожного присутнього на засіданні кредитора, у якого виникли заперечення щодо укладення мирової угоди, навіть якщо на засіданні комітету кредиторів він голосував за укладення мирової угоди.

3. Господарський суд відмовляє в затвердженні мирової угоди у разі:

порушення порядку укладення мирової угоди, встановленого цим Законом;

якщо умови мирової угоди суперечать законодавству.

4. Про відмову в затвердженні мирової угоди господарський суд виносить ухвалу.

У разі винесення господарським судом ухвали про відмову в затвердженні мирової угоди мирова угода вважається неукладеною.

5. З дня затвердження мирової угоди боржник приступає до погашення вимог кредиторів згідно з умовами цієї мирової угоди.

6. Затвердження господарським судом мирової угоди є підставою для припинення провадження у справі про банкрутство.

7. Протягом п'яти днів з дня затвердження господарським судом мирової угоди керуючий санацією або ліквідатор повідомляє про це орган або посадову особу органу, до компетенції якого належить призначення керівника (органів управління) боржника, у разі потреби забезпечує проведення зборів чи засідання відповідного органу та продовжує виконувати повноваження керівника (органів управління) боржника до призначення в установленому порядку керівника (органів управління) боржника.

8. Винесення господарським судом ухвали про відмову в затвердженні мирової угоди не перешкоджає укладенню нової мирової угоди з іншими умовами.

Стаття 82. Недійсність мирової угоди або її розірвання. Наслідки невиконання мирової угоди

1. Учасники провадження у справі про банкрутство, а також інші особи, права і законні інтереси яких порушені або можуть бути порушені мировою угодою, мають право оскаржити ухвалу про припинення провадження у справі у зв'язку із затвердженням мирової угоди.

2. За заявою будь-кого із конкурсних кредиторів мирова угода може бути визнана господарським судом недійсною в межах провадження у справі про банкрутство з підстав, передбачених цивільним законодавством.

Із таких заяв справляється судовий збір у порядку, передбаченому законом.

3. Визнання мирової угоди недійсною чи розірвання мирової угоди є підставою для поновлення провадження у справі про банкрутство, про що господарським судом виноситься ухвала.

4. Вимоги кредиторів, за якими зроблено розрахунки згідно з умовами мирової угоди, вважаються погашеними.

5. Повідомлення про поновлення провадження у справі про банкрутство боржника офіційно оприлюднюється в порядку, встановленому цим Законом.

6. Мирова угода може бути розірвана в разі невиконання боржником умов мирової угоди щодо не менш як третини вимог кредиторів в межах провадження справи про банкрутство.

7. Розірвання мирової угоди господарським судом щодо окремого кредитора не тягне її розірвання щодо інших кредиторів.

8. У разі визнання мирової угоди недійсною або її розірвання вимоги кредиторів, щодо яких були надані відстрочка та/або розстрочка платежів або прощення (списання) боргів, відновлюються в повному розмірі у незадоволеній частині.

9. У разі невиконання мирової угоди кредитори можуть пред'явити свої вимоги до боржника в обсязі, передбаченому цією мировою угодою. У разі порушення провадження у справі про банкрутство цього ж боржника обсяг вимог кредиторів, щодо яких було укладено мирову угоду, визначається в межах, передбачених зазначеною мировою угодою.

Розділ VI

ПРИПИНЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Стаття 83. Припинення провадження у справі про банкрутство

1. Господарський суд припиняє провадження у справі про банкрутство, якщо:

1) боржник - юридична особа не внесена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

{Пункт 1 частини першої статті 83 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

2) юридичну особу, яка є боржником, припинено в установленому законодавством порядку, про що є відповідний запис в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

3) у провадженні господарського суду є справа про банкрутство того ж боржника;

4) затверджений звіт керуючого санацією боржника в порядку, передбаченому цим Законом;

5) затверджена мирова угода в порядку, передбаченому цим Законом;

6) затверджений звіт ліквідатора в порядку, передбаченому цим Законом;

7) боржник виконав усі зобов'язання перед кредиторами;

8) до боржника після офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про його банкрутство не висунуто вимог;

9) згідно із законом справа не підлягає розгляду в господарських судах України;

{Пункт 10 частини першої статті 83 виключено на підставі Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

11) господарським судом не встановлені ознаки неплатоспроможності боржника;

12) в інших випадках, передбачених законом.

2. Провадження у справі про банкрутство може бути припинено у випадках, передбачених пунктами 1, 2, 5, 9 і 10 частини першої цієї статті, на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство (до та після визнання боржника банкрутом); у випадках, передбачених пунктами 3, 4, 7, 8 і 11 частини першої цієї статті - лише до визнання боржника банкрутом, а у випадку, передбаченому пунктом 6 частини першої цієї статті, - лише після визнання боржника банкрутом.

3. Про припинення провадження у справі про банкрутство виноситься ухвала.

4. У випадках, передбачених пунктами 4-7 частини першої цієї статті, господарський суд в ухвалі про припинення провадження у справі зазначає, що вимоги конкурсних кредиторів, які не були заявлені в установлений цим Законом строк або відхилені господарським судом, вважаються погашеними, а виконавчі документи за відповідними вимогами визнаються такими, що не підлягають виконанню.

Розділ VII

ОСОБЛИВОСТІ БАНКРУТСТВА ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ БОРЖНИКІВ

{Назва розділу VII в редакції Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 84. Загальні положення

1. Відносини, пов'язані з банкрутством боржників, визначених у цьому розділі, регулюються Законом з урахуванням особливостей, передбачених цим розділом.

{Частина перша статті 84 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 85. Особливості банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності, що мають суспільну, іншу цінність або особливий статус

1. Під час розгляду справи про банкрутство суб'єкта підприємницької діяльності, що має суспільну або іншу цінність для Автономної Республіки Крим або територіальної громади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим або орган місцевого самоврядування може звернутися до господарського суду з клопотанням не застосовувати до такого суб'єкта передбачені цим Законом процедури та припинити провадження у справі про банкрутство.

2. До клопотання додається рішення Ради міністрів Автономної Республіки Крим, рішення ради органу місцевого самоврядування, прийняте виключно на її пленарному засіданні, про незастосування до відповідного суб'єкта підприємницької діяльності передбачених цим Законом процедур та припинення провадження у справі про банкрутство, а також гарантії задоволення всіх вимог кредиторів за грошовими зобов'язаннями.

3. У разі якщо вимоги кредиторів такого суб'єкта підприємницької діяльності не будуть погашені протягом поточного та наступного календарних років, Рада міністрів Автономної Республіки Крим або орган місцевого самоврядування позбавляється права на повторне звернення до господарського суду із зазначеним у цій статті клопотанням, а провадження у справі про банкрутство щодо відповідного суб'єкта підприємницької діяльності здійснюється на загальних підставах.

4. Суб'єктами підприємницької діяльності з особливим статусом згідно з цим Законом є містоутворюючі та особливо небезпечні суб'єкти господарювання.

Містоутворюючим суб'єктом підприємницької діяльності визнається юридична особа, кількість працівників якої з урахуванням членів їх сімей становить не менш як половину чисельності населення адміністративно-територіальної одиниці, у якій розташована така юридична особа. Положення цієї статті про містоутворюючі суб'єкти підприємницької діяльності застосовуються також до суб'єктів підприємницької діяльності, кількість працівників яких перевищує п'ять тисяч осіб.

Особливо небезпечними суб'єктами підприємницької діяльності визнаються суб'єкти підприємницької діяльності вугільної, гірничодобувної, атомної, хімічної, хіміко-металургійної, нафтопереробної, інших галузей, визначені відповідними рішеннями Кабінету Міністрів України, припинення діяльності яких потребує здійснення спеціальних заходів щодо запобігання заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу.

Докази, що підтверджують належність боржника до містоутворюючих суб'єктів підприємницької діяльності, суб'єктів підприємницької діяльності з кількістю працівників понад п'ять тисяч осіб або особливо небезпечних суб'єктів підприємницької діяльності, подає до господарського суду боржник.

5. Під час розгляду справи про банкрутство містоутворюючого суб'єкта підприємницької діяльності учасником провадження у справі про банкрутство визнається орган місцевого

самоврядування адміністративно-територіальної одиниці. Учасниками провадження у справі про банкрутство містоутворюючого суб'єкта підприємницької діяльності господарським судом можуть бути визнані також центральні органи виконавчої влади.

При розгляді справи про банкрутство особливо небезпечного суб'єкта підприємницької діяльності учасниками провадження у справі про банкрутство крім відповідного органу місцевого самоврядування визнаються також центральний орган виконавчої влади, до компетенції якого належить сфера діяльності боржника, та за необхідності державний орган з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, з питань охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, з питань геології та використання надр.

6. Продаж у справах про банкрутство суб'єкта підприємницької діяльності, що мають суспільну або іншу цінність для територіальної громади, містоутворюючих та особливо небезпечних суб'єктів підприємницької діяльності, здійснюється виключно у складі цілісного майнового комплексу.

Якщо внаслідок повторного проведення аукціону (конкурсу) цілісний майновий комплекс не було продано, то продаж майна здійснюється частинами. У цьому випадку перелік такого майна погоджується ліквідатором з центральним органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування або Радою міністрів Автономної Республіки Крим, до компетенції якого належить сфера діяльності цього підприємства - банкрута.

7. Вимоги кредиторів особливо небезпечного суб'єкта підприємницької діяльності задовольняються у порядку черговості, визначеному статтею 45 цього Закону, з урахуванням особливостей, установлених цією частиною, а саме: в третю чергу також задовольняються вимоги щодо відшкодування витрат на заходи із запобігання заподіяння можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

8. Кабінет Міністрів України або органи місцевого самоврядування в особі їх уповноважених органів мають право в будь-який час до закінчення процедури санації зазначених у цій статті суб'єктів підприємницької діяльності розрахуватися з усіма кредиторами в порядку, передбаченому цим Законом.

9. За зобов'язаннями боржника - суб'єкта підприємницької діяльності, що має суспільну цінність або особливий статус, може бути надана Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування, в особі їх уповноважених органів, порука в порядку і на умовах, передбачених законом.

Під порукою розуміється обов'язок особи, яка поручається за боржника, відповідати за виконання останнім усіх його грошових зобов'язань перед кредиторами.

10. Договір поруки за зобов'язаннями боржника із відповідною заявою подається до господарського суду в письмовій формі.

У заяві про поруку зазначаються:

сума грошових зобов'язань боржника перед кредиторами;

графік погашення заборгованості.

До заяви про поруку додаються документи, що підтверджують включення зобов'язань за порукою до відповідного бюджету на дату надання поруки.

11. Боржник і його поручитель зобов'язані розпочати розрахунки з кредиторами відповідно до графіка погашення заборгованості, передбаченого порукою.

12. У разі невиконання вимог в порядку і в строки, передбачені графіком погашення заборгованості, кредитори мають право пред'явити до поручителя вимоги щодо стягнення неоплачених сум у порядку, передбаченому законодавством.

13. Порушення поручителем своїх зобов'язань стосовно кредиторів, що володіють однією третиною усіх вимог до боржника, може бути підставою для дострокового припинення процедур розпорядження майном боржника, санації та відкриття ліквідаційної процедури.

Стаття 86. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств

1. Для цілей цього Закону під сільськогосподарськими підприємствами розуміються юридичні особи, основним видом діяльності яких є вирощування (виробництво, виробництво та переробка) сільськогосподарської продукції, виручка від реалізації вирощеної (виробленої, виробленої та переробленої) ними сільськогосподарської продукції становить не менше 50 відсотків загальної суми виручки.

2. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств, передбачені цим Законом, застосовуються також до рибних господарств, риболовецьких колгоспів, виручка від реалізації вирощеної (виробленої та переробленої) сільськогосподарської продукції та вилонених водних біологічних ресурсів становить не менше 50 відсотків загальної суми виручки.

3. У разі продажу об'єктів нерухомості, які використовуються для цілей сільськогосподарського виробництва та є власністю сільськогосподарського підприємства, що визнано банкрутом, за інших рівних умов переважне право на придбання зазначених об'єктів належить сільськогосподарським підприємствам і фермерським господарствам, розташованим у даній місцевості.

Для забезпечення переважного права придбання майна боржника арбітражний керуючий надсилає повідомлення про продаж підприємства боржника, майна боржника особам, які займаються виробництвом або виробництвом і переробкою сільськогосподарської продукції і володіють земельною ділянкою, безпосередньо прилеглою до земельної ділянки боржника, а також опубліковує в друкованому органі за місцезнаходженням боржника інформацію про продаж підприємства боржника, його майна із зазначенням початкової ціни продажу підприємства боржника, його майна, що виставляються на торги.

4. У разі ліквідації сільськогосподарського підприємства у зв'язку з визнанням його банкрутом рішення щодо земельних ділянок, які є власністю такого підприємства, надані йому в постійне чи тимчасове користування, у тому числі на умовах оренди, приймається відповідно до Земельного кодексу України.

5. При введенні процедури розпорядження майном боржника аналіз фінансового становища сільськогосподарського підприємства повинен проводитися з урахуванням сезонності сільськогосподарського виробництва та його залежності від природно-кліматичних умов, а також можливості задоволення вимог кредиторів за рахунок доходів, які можуть бути одержані сільськогосподарським підприємством після закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт.

6. Рішення про звернення з клопотанням до господарського суду про санацію сільськогосподарських підприємств приймається комітетом кредиторів за участю представника органу місцевого самоврядування.

Санація сільськогосподарського підприємства вводиться на строк до закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт з урахуванням часу, необхідного для реалізації вирощеної (виробленої, виробленої та переробленої) сільськогосподарської продукції. Зазначений строк не може перевищувати п'ятнадцяти місяців.

7. Арбітражний керуючий продає майно боржника особі, що має право його переважного придбання, за ціною, визначеною на торгах. У разі якщо дві і більше заявки таких учасників торгів містять пропозиції щодо однакової ціни майна, переможцем торгів визнається учасник торгів, що раніше подав заявку на участь у торгах.

Стаття 87. Особливості банкрутства страховиків

1. При розгляді справи про банкрутство страховика учасником провадження у справі про банкрутство визнається спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах нагляду за страховою діяльністю.

Арбітражний керуючий у справі про банкрутство страховика повинен скласти іспит за програмою підготовки арбітражних керуючих у справах про банкрутство страхових організацій.

2. Заява про порушення справи про банкрутство страховика може бути подана в господарський суд боржником, кредитором або іншим уповноваженим на це органом.

3. Відчуження майна страховика-боржника як цілісного майнового комплексу здійснюється в процедурі санації за правилами, встановленими цим Законом.

При проведенні ліквідаційної процедури цілісний майновий комплекс страховика може бути проданий тільки у разі згоди покупця взяти на себе зобов'язання страховика-банкрута за договорами страхування, за якими страховий випадок не настав до дня визнання страховика банкрутом.

4. Покупцем цілісного майнового комплексу страховика може бути тільки страховик.

5. У разі продажу цілісного майнового комплексу страховика у процедурі санації до покупця переходять всі права та обов'язки за договорами страхування, за якими на дату продажу майна страховика страховий випадок не настав.

6. У разі визнання господарським судом страховика банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури всі договори страхування, укладені таким страховиком, за якими страховий випадок не настав до дати прийняття зазначеного рішення, припиняються, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

7. Страхувальники за договорами страхування, дії яких припиняються на підставах, передбачених частиною шостою цієї статті, мають право вимагати повернення частини виплаченої страховику страхової премії пропорційно різниці між строком, на який був укладений договір страхування, і строком, протягом якого фактично діяв договір страхування, якщо інше не передбачено законодавством.

8. Страхувальники за договорами страхування, за якими страховий випадок настав до дня прийняття господарським судом постанови про визнання страховика банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури, мають право вимагати страхові виплати.

9. У разі визнання господарським судом страховика банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури вимоги кредиторів за договорами страхування першої черги підлягають задоволенню в такому порядку:

у першу чергу - вимоги за договорами особистого страхування, передбачені частиною восьмою цієї статті;

у другу чергу - вимоги фізичних осіб за іншими договорами страхування, передбачені частиною восьмою цієї статті;

у третю чергу - вимоги юридичних осіб за іншими договорами страхування, передбачені частиною восьмою цієї статті;

у четверту чергу - вимоги за договорами особистого страхування, передбачені частиною сьомою цієї статті;

у п'яту чергу - вимоги фізичних осіб за іншими договорами страхування, передбачені частиною сьомою цієї статті;

у шосту чергу - вимоги юридичних осіб за іншими договорами страхування, передбачені частиною сьомою цієї статті.

10. У справах про банкрутство страховика мирова угода може бути затверджена господарським судом тільки після погашення заборгованості за вимогами кредиторів першої і другої черг, заборгованості за вимогами застрахованих осіб, вигодонабувачів, страхувальників за договорами обов'язкового страхування, а також вимогами, пов'язаними з відшкодуванням сум компенсаційних виплат і витрат у зв'язку із здійсненням компенсаційних виплат за договорами обов'язкового страхування.

До заяви про затвердження мирової угоди разом із документами, передбаченими частиною першою статті 81 цього Закону, мають бути додані документи, що підтверджують погашення заборгованості, зазначеної в абзаці першому цієї частини.

Стаття 88. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів та інститутів спільного інвестування

1. При розгляді справ про банкрутство юридичних осіб, що є професійними учасниками фондового ринку та інститутами спільного інвестування, учасником провадження у справі про банкрутство визнається Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Для цілей цієї статті під терміном "клієнт" розуміється інвестор у цінні папери або емітент цінних паперів, що уклав відповідну угоду з професійним учасником фондового ринку, який відповідно до цього Закону визнається боржником або банкрутом.

2. Не врегульовані цією статтею особливості процедури банкрутства професійних учасників фондового ринку та інститутів спільного інвестування, а також заходи щодо захисту прав та інтересів клієнтів устанавлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з державним органом з питань банкрутства.

3. Порядок запобігання банкрутству та проведення досудових процедур відновлення платоспроможності професійних учасників фондового ринку та інститутів спільного інвестування встановлюється нормативно-правовими актами України.

4. Розпорядник майна професійного учасника фондового ринку та інститутів спільного інвестування повинен мати сертифікат, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, на право здійснення професійної діяльності з цінними паперами в Україні на підприємствах, які мають відповідну ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

5. Розпорядник майна зобов'язаний у десятиденний строк з дня його призначення надіслати Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та клієнтам такого професійного учасника фондового ринку та інститутів спільного інвестування повідомлення про порушення провадження у справі про банкрутство та призначення розпорядника майна. У повідомленні зазначаються реквізити сертифіката, виданого розпоряднику майна Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, а також клієнту пропонується дати розпорядження щодо дій, які необхідно вчинити за правочинами, які були укладені з професійним учасником фондового ринку або інститутом спільного інвестування, що є боржником.

6. Цінні папери, грошові кошти та інше майно, яке належить клієнтам професійного учасника фондового ринку та інститутам спільного інвестування, не включаються до складу ліквідаційної маси.

7. З дня введення господарським судом процедури санації боржника чи визнання професійного учасника фондового ринку та інститутів спільного інвестування банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури цінні папери клієнтів підлягають поверненню клієнту, якщо інше не передбачено угодою керуючого санацією або ліквідатора з клієнтом.

8. Якщо вимоги клієнтів щодо повернення належних їм цінних паперів на пред'явника, що мають однаковий міжнародний ідентифікаційний номер, перевищують кількість таких цінних паперів, які перебувають у володінні професійного учасника фондового ринку та

інституту спільного інвестування, повернення таких цінних паперів клієнтам здійснюється пропорційно їх вимогам.

Вимоги клієнтів у незадоволеній їх частині визнаються грошовими зобов'язаннями і задовольняються в порядку черговості, передбаченому цим Законом.

9. Під час проведення санації професійного учасника ринку цінних паперів та інститутів спільного інвестування керуючий санацією має право передати цінні папери, передані такому професійному учаснику ринку цінних паперів клієнтами, іншому суб'єкту підприємницької діяльності, який має відповідну ліцензію професійного учасника ринку цінних паперів.

10. Цінні папери, що належать професійному учасникові ринку цінних паперів і обертаються на організованому ринку цінних паперів, підлягають продажу на торгах організатора торгівлі на ринку цінних паперів.

У разі якщо зазначені цінні папери не допущені до торгів організатора торгівлі на ринку цінних паперів, вони підлягають продажу в порядку, встановленому статтею 44 цього Закону.

Стаття 89. Особливості банкрутства емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю

1. У разі порушення провадження у справі про банкрутство стосовно емітента чи управителя іпотечних сертифікатів іпотечні активи не включаються до складу ліквідаційної маси такого емітента або управителя. Розпорядження цими активами здійснюється відповідно до законодавства про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати.

2. У разі порушення провадження у справі про банкрутство стосовно управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю кошти та майно, що перебувають в управлінні управителя, не включаються до складу ліквідаційної маси такого управителя. Розпорядження цими коштами та майном здійснюється відповідно до законодавства про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операцій з нерухомістю.

Стаття 90. Загальні положення про банкрутство фізичної особи

{Назва статті 90 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

1. Правила, передбачені цією статтею, застосовуються до відносин, пов'язаних з визнанням банкрутом фізичної особи за боргами, які виникли у неї у зв'язку зі здійсненням підприємницької діяльності.

{Частина перша статті 90 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

2. Підставою для визнання фізичної особи банкрутом є його нездатність задовольнити вимоги кредиторів за грошовими зобов'язаннями та/або виконати обов'язок із сплати обов'язкових платежів.

3. Заява про порушення справи про банкрутство фізичної особи може бути подана в господарський суд фізичною особою, який є боржником, або його кредиторами.

Заяву про порушення справи про банкрутство фізичної особи можуть подати кредитори, за винятком кредиторів, вимоги яких пов'язані з зобов'язаннями, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, кредиторів, які мають вимоги щодо стягнення аліментів, а також інші вимоги особистого характеру.

Кредитори, вимоги яких пов'язані із зобов'язаннями, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, кредиторів, які мають вимоги щодо стягнення аліментів,

а також інші вимоги за зобов'язаннями, нерозривно пов'язаними з особою кредитора, мають право заявити свої вимоги під час провадження у справі про банкрутство.

4. До заяви фізичної особи про порушення справи про банкрутство може бути доданий план погашення його боргів, копії якого надсилаються кредиторам та іншим учасникам провадження у справі про банкрутство.

Якщо відсутні заперечення кредиторів, господарський суд може затвердити план погашення боргів, що є підставою для зупинення провадження у справі про банкрутство на строк не більше трьох місяців.

5. План погашення боргів повинен включати:

строк його виконання;

розмір суми, яка щомісяця залишається боржнику - фізичній особі та членам його сім'ї для споживання;

розмір суми, яка буде щомісяця надаватися для погашення вимог кредиторів.

6. Господарський суд має право за вмотивованим клопотанням учасників провадження у справі про банкрутство фізичної особи змінити план погашення боргів, у тому числі збільшити чи зменшити строк його виконання, розмір суми, яка щомісяця залишається боржнику і членам його сім'ї на споживання.

7. Якщо в результаті виконання боржником плану погашення боргів вимоги кредиторів задоволені в повному обсязі, провадження у справі про банкрутство припиняється.

8. У разі визнання фізичної особи банкрутом до складу ліквідаційної маси не включається майно фізичної особи, на яке згідно з цивільним процесуальним законодавством України не може бути звернено стягнення, та майно, яке перебуває у заставі з підстав, не пов'язаних із здійсненням такою особою підприємницької діяльності.

9. Господарський суд має право за вмотивованим клопотанням фізичної особи та інших учасників провадження у справі про банкрутство, виключити із складу ліквідаційної маси майно фізичної особи, на яке згідно з цивільним процесуальним законодавством може бути звернено стягнення, якщо майно є неліквідним чи дохід від реалізації якого істотно не вплине на задоволення вимог кредиторів. Загальна вартість майна фізичної особи, яка виключається із складу ліквідаційної маси відповідно до положень цієї частини, не може перевищувати шести з половиною тисяч гривень.

Перелік майна фізичної особи, яке виключається із складу ліквідаційної маси відповідно до положень цієї частини, затверджується господарським судом, про що виноситься ухвала, яка може бути оскаржена у встановленому порядку.

10. Правочини (договори) фізичної особи, пов'язані з відчуженням або передачею іншим способом майна фізичної особи заінтересованим особам протягом року до порушення провадження у справі про банкрутство, можуть бути визнані господарським судом недійсними за заявою кредиторів.

{Текст статті 90 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 91. Розгляд господарським судом справи про банкрутство фізичної особи

{Назва статті 91 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

1. Одночасно з прийняттям заяви про порушення справи про банкрутство фізичної особи господарський суд накладає арешт на майно фізичної особи, за винятком майна, на яке згідно із законодавством України не може бути звернено стягнення, та майна, що перебуває в заставі з підстав, не пов'язаних із здійсненням такою особою підприємницької діяльності.

За клопотанням фізичної особи господарський суд може звільнити з-під арешту майно (частину майна) у разі укладення договору поруки чи іншого забезпечення виконання зобов'язання фізичної особи третіми особами.

2. За заявою фізичної особи господарський суд може відкласти розгляд справи про банкрутство не більше ніж на два місяці для проведення фізичною особою розрахунків з кредиторами чи укладення мирової угоди.

3. За наявності відомостей про відкриття спадщини на користь фізичної особи господарський суд має право зупинити провадження у справі про банкрутство для вирішення у встановленому законом порядку питання щодо спадщини.

4. Якщо у встановлений частиною другою цієї статті строк фізичною особою не подано доказів задоволення вимог кредиторів і в зазначений строк не укладено мирової угоди, господарський суд визнає фізичну особу банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру.

5. З дня прийняття господарським судом постанови про визнання фізичної особи банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури:

строки виконання зобов'язань фізичної особи вважаються такими, що настали;

припиняється нарахування неустойки (штрафу, пені), відсотків та інших фінансових (економічних) санкцій за всіма зобов'язаннями фізичної особи, крім зобов'язань, не пов'язаних із здійсненням такою особою підприємницької діяльності;

припиняється стягнення з фізичної особи за всіма виконавчими документами, за винятком виконавчих документів за вимогами про стягнення аліментів, а також за вимогами про відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, та за вимогами, не пов'язаними із здійсненням такою особою підприємницької діяльності.

6. У постанові про визнання фізичної особи банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури господарський суд призначає ліквідатора банкрута в порядку, встановленому цим Законом для призначення розпорядника майна.

7. Ліквідатор відкриває спеціальний банківський рахунок, на який зараховуються кошти, отримані від продажу майна банкрута, та здійснюються розрахунки з кредиторами банкрута.

8. Офіційне оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури здійснюється в порядку, встановленому цим Законом, із зазначенням строку пред'явлення кредиторами вимог до банкрута, який не може перевищувати двох місяців.

{Частина дев'яту статті 91 виключено на підставі Закону № 1258-VII від 13.05.2014}

10. Продажу підлягає все майно фізичної особи, за винятком майна, що не включається до складу ліквідаційної маси, якщо інше не передбачено цим Законом.

11. Якщо в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців відсутні відомості про припинення підприємницької діяльності боржника, після завершення ліквідаційної процедури господарський суд виносить ухвалу про припинення підприємницької діяльності боржника.

{Статтю 91 доповнено частиною одинадцятю згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

{Текст статті 91 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 92. Особливості задоволення вимог кредиторів фізичної особи, визнаної банкрутом

{Назва статті 92 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

1. Господарський суд розглядає вимоги, заявлені кредиторами або боржником, у строки, передбачені частиною восьмою статті 91 цього Закону. За наслідками розгляду зазначених вимог господарський суд виносить ухвалу про порядок і розмір задоволення вимог кредиторів.

2. До задоволення вимог кредиторів із коштів, внесених на спеціальний банківський рахунок, відшкодовуються витрати, пов'язані з провадженням у справі про банкрутство фізичної особи і виконанням постанови господарського суду про визнання фізичної особи банкрутом. Вимоги кредиторів задовольняються в такій черговості:

у першу чергу задовольняються вимоги кредиторів за зобов'язаннями, забезпеченими заставою майна фізичної особи; вимоги громадян, перед якими фізична особа несе відповідальність за заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, шляхом капіталізації відповідних періодичних платежів, у тому числі до Фонду соціального страхування України за громадян, які застраховані у цьому Фонді у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, вимоги щодо стягнення аліментів; розрахунки щодо виплати вихідної допомоги та оплати праці особам, які працюють за трудовим договором (контрактом), і щодо виплати авторської винагороди, а також задовольняються вимоги, що виникли із зобов'язань щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування;

у другу чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

у третю чергу проводяться розрахунки з іншими кредиторами.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються після задоволення вимог попередньої черги.

За недостатності коштів для задоволення у повному обсязі всіх вимог однієї черги кошти розподіляються між кредиторами відповідної черги пропорційно сумах їхніх вимог.

3. Після завершення розрахунків з кредиторами фізична особа, визнана банкрутом, звільняється від подальшого виконання грошових вимог кредиторів, що були заявлені після визнання фізичної особи банкрутом, за винятком вимог, передбачених абзацом третім частини третьої цієї статті.

Вимоги, заявлені після закінчення строку, встановленого частиною восьмою статті 91 цього Закону, задовольняються в останню чергу.

Вимоги кредиторів щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю громадян, вимоги щодо стягнення аліментів, а також інші вимоги особистого характеру, які не були задоволені в порядку виконання постанови господарського суду про визнання фізичної особи банкрутом або які погашені частково чи не заявлені після визнання фізичної особи банкрутом, можуть бути заявлені після закінчення провадження у справі про банкрутство фізичної особи відповідно в повному обсязі або в незадоволеній їх частині в порядку, встановленому цивільним законодавством.

4. Звільнення фізичної особи від зобов'язань, передбачених абзацами першим і другим частини третьої цієї статті, не допускається у разі, якщо судовим рішенням, що набрав законної сили, боржник притягнутий до кримінальної або адміністративної відповідальності за неправомірні дії, пов'язані з банкрутством, умисне або фіктивне банкрутство, якщо такі правопорушення вчинені у справі про банкрутство.

5. Господарський суд за вмотивованим клопотанням будь-кого з учасників у справі про банкрутство, арбітражного керуючого або за власною ініціативою може не допустити звільнення фізичної особи від зобов'язань, якщо боржник:

ухилився від виконання зобов'язань щодо погашення боргів;

вчинив дії щодо приховування майна;

не надавав необхідну інформацію або надавав недостовірну інформацію господарському суду, який розглядає справу про банкрутство.

6. Про заборону звільнення фізичної особи від зобов'язань у зв'язку з припиненням провадження у справі про банкрутство господарський суд виносить ухвалу, яка підлягає негайному виконанню.

7. Протягом п'яти років після визнання фізичної особи банкрутом не може бути порушено провадження у справі про банкрутство за його заявою.

За вмотивованим клопотанням кредитора (кредиторів) передбачені абзацами першим і другим частини третьої цієї статті правила щодо звільнення боржника від зобов'язань не застосовуються, якщо фізична особа протягом зазначеного періоду повторно буде визнана банкрутом.

8. Протягом трьох років після визнання фізичної особи банкрутом ця особа не може бути зареєстрована як фізична особа, придбавати майно або грошові кошти у кредит, укладати договір поруки, передавати майно у заставу.

9. Правила, передбачені частиною восьмою цієї статті, не застосовуються до фізичної особи, якщо у процедурі банкрутства боржник повністю сплатив усі борги.

{Текст статті 92 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Стаття 93. Особливості банкрутства фермерського господарства

1. Підставою для визнання фермерського господарства банкрутом є його неспроможність задовольнити протягом шести місяців після закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт вимоги кредиторів за грошовими зобов'язаннями та/або зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, повернення невикористаних коштів Фонду соціального страхування України.

2. Заява голови фермерського господарства про порушення справи про банкрутство подається до господарського суду за наявності письмової згоди всіх членів фермерського господарства.

{Абзац перший частини другої статті 93 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

Заява підписується головою фермерського господарства.

3. До заяви голови фермерського господарства про порушення справи про банкрутство також додаються документи, які містять відомості:

про склад і вартість майна фермерського господарства;

про склад і вартість майна, яке належить членам фермерського господарства на праві власності;

про розмір доходів, які можуть бути одержані фермерським господарством після закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт.

Зазначені документи додаються головою фермерського господарства до відзиву на подану кредитором заяву про порушення справи про банкрутство.

4. Головою фермерського господарства у двомісячний строк з дня прийняття господарським судом заяви про порушення справи про банкрутство фермерського господарства може бути подано до господарського суду план відновлення платоспроможності фермерського господарства.

5. У разі якщо здійснення заходів, передбачених планом відновлення платоспроможності фермерського господарства, дасть змогу фермерському господарству, зокрема за рахунок

доходів, які можуть бути одержані фермерським господарством після закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт, погасити вимоги за грошовими зобов'язаннями, господарським судом вводиться процедура розпорядження майном фермерського господарства.

Про введення процедури розпорядження майном фермерського господарства господарським судом виноситься ухвала.

6. Процедура розпорядження майном фермерського господарства вводиться на строк закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт з урахуванням часу, необхідного для реалізації вирощеної (виробленої та переробленої) сільськогосподарської продукції. Зазначений строк не може перевищувати п'ятнадцяти місяців.

7. Процедуру розпорядження майном фермерського господарства може бути достроково припинено господарським судом за заявою розпорядника майна чи будь-кого із кредиторів у разі:

невиконання заходів, передбачених планом відновлення платоспроможності фермерського господарства;

наявності інших обставин, які свідчать про неможливість відновлення платоспроможності фермерського господарства.

Після дострокового припинення процедури розпорядження майном фермерського господарства фермерське господарство визнається господарським судом банкрутом і відкривається ліквідаційна процедура.

8. Для проведення процедури розпорядження майном фермерського господарства господарським судом призначається розпорядник майна в порядку, встановленому цим Законом.

9. У разі визнання господарським судом фермерського господарства банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури до складу ліквідаційної маси фермерського господарства включаються нерухоме майно, яке перебуває у спільній власності членів фермерського господарства, в тому числі насадження, господарські та інші будівлі, меліоративні та інші споруди, продуктивна і робоча худоба, птиця, сільськогосподарська та інша техніка і обладнання, транспортні засоби, інвентар, та інше майно, набуті для фермерського господарства на загальні кошти його членів, а також право оренди земельної ділянки та інші майнові права, які належать фермерському господарству і мають грошову оцінку.

10. У разі банкрутства фермерського господарства земельна ділянка, надана фермерському господарству в тимчасове користування, у тому числі на умовах оренди, використовується відповідно до Земельного кодексу України.

11. Майно, що належить голові та членам фермерського господарства на праві приватної власності, а також інше майно, стосовно якого доведено, що воно набуто на доходи, які не є у спільній власності членів фермерського господарства, не включаються до складу ліквідаційної маси.

12. Нерухоме майно, а також майнові права щодо нерухомого майна, які включаються до складу ліквідаційної маси фермерського господарства, можуть бути продані тільки на аукціоні, обов'язковими умовами якого є збереження цільового призначення сільськогосподарських об'єктів, що продаються.

13. З дня прийняття постанови про визнання фермерського господарства банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури діяльність фермерського господарства припиняється.

14. Господарський суд надсилає копію постанови про визнання фермерського господарства банкрутом до органу, який здійснив державну реєстрацію фермерського

господарства, та органу місцевого самоврядування за місцезнаходженням фермерського господарства.

Стаття 94. Особливості провадження санації боржника його керівником

1. Керівник боржника має право подати в порядку, встановленому цим Законом, заяву про порушення справи про банкрутство боржника з метою проведення керівником процедури санації до подання кредитором заяви про порушення справи про банкрутство за таких умов:

за наявності рішення органу, до повноважень якого згідно із законодавством або установчими документами боржника віднесено право приймати рішення щодо звернення до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство боржника, а у разі якщо такі повноваження не визначені, - за наявності рішення органу боржника, до повноважень якого віднесено прийняття рішення щодо реорганізації чи ліквідації боржника;

за наявності плану санації та письмової згоди всіх забезпечених кредиторів, а також кредиторів, загальна сума вимог яких перевищує 50 відсотків кредиторської заборгованості боржника згідно з даними його бухгалтерського обліку, на впровадження зазначеного плану та на призначення керуючим санацією керівника боржника.

{Абзац третій частини першої статті 94 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5405-VI від 02.10.2012}

2. Для проведення санації боржника його керівником з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею, керівник боржника звертається у встановленому цим Законом порядку до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство. До заяви керівника боржника додаються план санації боржника, погоджений з кредиторами, що дали згоду на її проведення, письмова згода кредиторів на призначення керуючим санацією керівника боржника та пропозиція щодо кандидатури розпорядника майна.

3. Після розгляду заяви боржника у разі, якщо заява і додані до неї документи відповідають вимогам, установленим цим Законом, суд не пізніше п'яти днів з дня її надходження виносить ухвалу про прийняття заяви про порушення провадження у справі, в якій зазначається дата проведення підготовчого засідання суду.

В ухвалі про прийняття заяви господарський суд має право зобов'язати заявника, боржника та інших учасників провадження у справі надати суду додаткові відомості, необхідні для вирішення питання щодо порушення провадження у справі про банкрутство.

Підготовче засідання суду, у якому здійснюється перевірка обґрунтованості вимог заявника, а також з'ясування наявності підстав для порушення провадження у справі про банкрутство, проводиться у місячний строк з дня винесення ухвали про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство.

За результатами розгляду обґрунтованості вимог заявника до боржника господарський суд виносить ухвалу про:

порушення провадження у справі про банкрутство і відкриття процедури санації, введення мораторію на задоволення вимог кредиторів та призначення розпорядника майна в порядку, встановленому цим Законом, та керуючого санацією - керівника боржника, які діють відповідно до вимог цього Закону з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею;

відмову у порушенні провадження у справі про банкрутство.

Після призначення керівника боржника керуючим санацією його трудові відносини з працедавцем зупиняються на час виконання повноважень керуючого санацією.

Керуючий санацією - керівник боржника здійснює свої повноваження згідно з цим Законом.

У разі пред'явлення боржником недостовірних відомостей про майнові активи боржника або неможливість відновлення платоспроможності згідно з планом санації можливе введення процедури ліквідації.

4. Офіційне оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство і відкриття процедури санації здійснюється на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет.

5. Повідомлення повинно містити відомості про:

порушення провадження у справі про банкрутство боржника та відкриття процедури санації;

повне найменування боржника, його місцезнаходження, реквізити його рахунків в установах банків;

ідентифікаційний код боржника згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

керуючого санацією - керівника боржника та розпорядника майна боржника.

6. Конкурсні кредитори за вимогами, які виникли до дня порушення провадження у справі про банкрутство, зобов'язані подати до господарського суду у місячний строк з дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство і відкриття процедури санації письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують та/або заперечення кредиторів проти проведення процедури санації керівником боржника.

Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає.

Особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними кредиторами, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі.

7. Керуючий санацією - керівник боржника разом із розпорядником майна зобов'язані відповідно до вимог цього Закону розглянути вимоги кредиторів і скласти реєстр вимог кредиторів, письмово повідомивши про результати розгляду заявників і господарський суд.

8. Господарський суд у порядку, передбаченому цим Законом, розглядає реєстр вимог кредиторів, вимоги кредиторів, щодо яких були заперечення боржника і які не були внесені до реєстру вимог кредиторів. За результатами розгляду господарський суд виносить ухвалу, в якій зазначає розмір визнаних судом вимог кредиторів, затверджує реєстр вимог кредиторів і визначає дату проведення зборів кредиторів.

9. Порядок проведення зборів кредиторів, утворення і діяльності комітету кредиторів визначається цим Законом. Комітет кредиторів у місячний строк від дати його утворення повинен подати господарському суду схвалений план санації боржника.

10. Господарський суд затверджує план санації боржника, про що виноситься ухвала, яка може бути оскаржена у встановленому порядку. Боржник розпочинає виконання плану санації після його затвердження судом.

11. Якщо справу про банкрутство боржника порушено за заявою кредитора (кредиторів), комітет кредиторів має право звернутися до господарського суду з клопотанням про призначення керуючим санацією керівника боржника, а також розпорядника майна в порядку, встановленому цим Законом. Керуючий санацією та розпорядник майна діють відповідно до вимог цього Закону з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

12. Керуючий санацією - керівник боржника виконує повноваження керуючого санацією і отримує заробітну плату в тому ж розмірі, в якому він її отримував до призначення керуючим санацією.

13. За поданням комітету кредиторів або розпорядника майна чи за ініціативою господарського суду керуючий санацією - керівник боржника може бути звільнений господарським судом від виконання повноважень керуючого санацією.

Звільнення керівника боржника від виконання ним повноважень керуючого санацією позбавляє керівника боржника права самому здійснювати санацію боржника.

14. Розпорядник майна продовжує виконувати свої обов'язки протягом проведення керуючим санацією - керівником боржника процедури санації боржника.

15. У разі невиконання плану санації боржника або якщо стає очевидним, що виконання плану санації боржника не приведе до відновлення його платоспроможності, процедура банкрутства здійснюється відповідно до цього Закону, про що господарський суд виносить ухвалу.

Стаття 95. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником

1. Якщо вартості майна боржника - юридичної особи, щодо якого прийнято рішення про ліквідацію, недостатньо для задоволення вимог кредиторів, така юридична особа ліквідується в порядку, передбаченому цим Законом. У разі виявлення зазначених обставин ліквідатор (ліквідаційна комісія) зобов'язаний звернутися до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство такої юридичної особи.

Обов'язковою умовою звернення до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство є дотримання боржником порядку ліквідації юридичної особи відповідно до законодавства України.

2. За результатами розгляду заяви про порушення справи про банкрутство юридичної особи, майна якої недостатньо для задоволення вимог кредиторів, господарський суд визнає боржника, який ліквідується, банкрутом, відкриває ліквідаційну процедуру, призначає ліквідатора в порядку, встановленому цим Законом для призначення розпорядника майна. Обов'язки ліквідатора можуть бути покладені на голову ліквідаційної комісії (ліквідатора) незалежно від наявності у нього статусу арбітражного керуючого. Вирішення питання щодо визнання боржника банкрутом здійснюється в судовому засіданні, що проводиться не пізніше чотирнадцяти днів після порушення провадження у справі в загальному порядку, визначеному цим Законом.

3. Кредитори мають право заявити свої вимоги до боржника, який ліквідується, у місячний строк з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника, який ліквідується, банкрутом, на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет.

Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає.

Особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними кредиторами, а їх вимоги погашаються в шосту чергу.

4. У разі якщо справу про банкрутство порушено за заявою власника майна боржника (уповноваженої ним особи), яка подана до утворення ліквідаційної комісії (призначення ліквідатора), розгляд справи про банкрутство здійснюється без урахування особливостей, передбачених цією статтею.

5. Невиконання вимог, передбачених частиною першою цієї статті, є підставою для відмови у внесенні запису про ліквідацію юридичної особи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

6. Власник майна боржника (уповноважена ним особа), керівник боржника, голова ліквідаційної комісії (ліквідатор), які допустили порушення вимог частини першої цієї статті, несуть солідарну відповідальність за незадоволення вимог кредиторів.

Питання порушення власником майна боржника (уповноваженою ним особою), керівником боржника, головою ліквідаційної комісії (ліквідатором) вимог частини першої цієї статті підлягає розгляду господарським судом при проведенні ліквідаційної процедури відповідно до цього Закону. У разі виявлення такого порушення про це зазначається в ухвалі господарського суду про затвердження ліквідаційного балансу та звіту ліквідатора банкрута, що є підставою для подальшого звернення кредиторів до власника майна боржника (уповноваженої ним особи), керівника боржника, голови ліквідаційної комісії (ліквідатора).

Стаття 96. Особливості банкрутства державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків

1. Боржник зобов'язаний надати господарському суду докази, що підтверджують належність боржника до державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків.

2. Кабінет Міністрів України вживає заходів для запобігання банкрутству державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, визначає оптимальні шляхи відновлення їх платоспроможності та координує дії відповідних органів виконавчої влади.

3. Органи виконавчої влади приймають рішення щодо: доцільності надання державної підтримки неплатоспроможним підприємствам; розроблення заходів, спрямованих на забезпечення захисту інтересів держави і вибору оптимальних шляхів реструктуризації та погашення боргових зобов'язань; проведення аналізу фінансового стану боржника, його санації та погодження плану санації; доцільності виключення відповідних суб'єктів господарювання з переліку підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації та застосуванню до них процедури санації чи ліквідації.

4. Положення цього Закону застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому порядку з переліку таких об'єктів.

5. З метою запобігання банкрутству державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, може застосовуватися порука у порядку, визначеному частинами дев'ятою - тринадцятою статті 85 цього Закону.

6. Порушення провадження у справі про банкрутство за заявою боржника і відкриття процедури санації його керівником не є підставою для припинення повноважень органу, уповноваженого управляти майном боржника, щодо управління відповідним об'єктом державної власності.

7. У разі якщо боржник є державним підприємством або підприємством, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків, господарський суд залучає до участі у справі про банкрутство представників органу, уповноваженого управляти державним майном, з повідомленням про порушення провадження у справі про банкрутство такого підприємства.

8. У разі порушення провадження у справі про банкрутство державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків, участь у зборах кредиторів та роботі комітету кредиторів можуть брати з правом дорадчого голосу представники органу, уповноваженого управляти державним майном.

9. Призначення керуючих санацією, ліквідаторів державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, здійснюється господарським судом за участю органу, уповноваженого управляти державним майном.

10. Припинення, продовження повноважень та відсторонення від виконання обов'язків керуючих санацією, ліквідаторів державних підприємств та підприємств, у статутному

капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, здійснюються господарським судом за наявності підстав та в порядку, встановленому цим Законом.

11. Положення цієї статті не застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами власності Автономної Республіки Крим та комунальної власності.

12. Плани санації, мирові угоди та переліки ліквідаційних мас та зміни і доповнення до них у справах про банкрутство державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, підлягають погодженню з органом, уповноваженим управляти державним майном. У разі відсутності такого погодження план санації та мирова угода затвердженню господарським судом не підлягають, а включене до переліку ліквідаційної маси майно банкрута не може бути реалізованим.

13. Початкова вартість майна, майнових прав державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, визначається відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

14. Копії судових рішень у провадженнях у справах про банкрутство державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків або на балансі яких перебувають об'єкти державної власності, що в процесі приватизації (корпоратизації) не увійшли до статутних капіталів цих підприємств, крім інших учасників, надсилаються органу, уповноваженому управляти державним майном.

Розділ VIII

АРБІТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ (РОЗПОРЯДНИК МАЙНА, КЕРУЮЧИЙ САНАЦІЄЮ, ЛІКВІДАТОР)

Стаття 97. Вимоги до арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну або економічну освіту, стаж роботи за фахом не менше трьох років або одного року на керівних посадах після отримання повної вищої освіти, пройшов навчання та стажування протягом шести місяців у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства, володіє державною мовою та склав кваліфікаційний іспит.

На підприємствах, що провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) повинен мати допуск до державної таємниці, а в разі його відсутності - отримати такий допуск у встановленому законодавством порядку.

2. Не може бути арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) особа:

- 1) яка визнана судом обмежено дієздатною або недієздатною;
- 2) яка має судимість за вчинення корисливих злочинів;
- 3) яка не здатна виконувати обов'язки арбітражного керуючого за станом здоров'я;
- 4) якій заборонено обіймати керівні посади;

5) якій відмовлено в наданні допуску до державної таємниці або скасовано раніше наданий допуск за порушення законодавства у сфері охорони державної таємниці, якщо такий допуск є необхідним для виконання обов'язків, визначених цим Законом, у разі якщо з часу такої відмови або скасування пройшло менше року.

3. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) має посвідчення та печатку, опис і порядок використання яких встановлює державний орган з питань банкрутства.

4. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) повинен один раз на два роки підвищувати кваліфікацію в порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства.

Стаття 98. Права та обов'язки арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) користується усіма правами розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора відповідно до законодавства, у тому числі має право:

- 1) звертатися до господарського суду у випадках, передбачених цим Законом;
- 2) скликати збори і комітет кредиторів та брати в них участь з правом дорадчого голосу;
- 3) отримувати винагороду в розмірі та порядку, передбачених цим Законом;

4) залучати для забезпечення виконання своїх повноважень на договірних засадах інших осіб та спеціалізовані організації з оплатою їхньої діяльності за рахунок боржника, якщо інше не встановлено цим Законом чи угодою з кредиторами;

5) запитувати та отримувати документи або їх копії від юридичних осіб, органів державної влади і органів місцевого самоврядування та від фізичних осіб за їх згодою;

6) отримувати інформацію з державних реєстрів шляхом направлення офіційних запитів до держателя або адміністратора відповідного реєстру;

- 7) подавати до господарського суду заяву про дострокове припинення своїх повноважень;
- 8) здійснювати інші повноваження, передбачені цим Законом.

2. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний:

- 1) неухильно дотримуватися вимог законодавства;
- 2) здійснювати заходи щодо захисту майна боржника;

3) аналізувати фінансову, господарську, інвестиційну та іншу діяльність боржника, його становище на ринках та надавати результати таких аналізів господарському суду разом з документами, що підтверджують відповідну інформацію;

4) подавати відомості, документи та інформацію щодо діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у порядку, встановленому законодавством;

5) створювати умови для проведення перевірки додержання арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) вимог законодавства;

6) здійснювати заходи щодо забезпечення охорони державної таємниці відповідно до встановлених законодавством вимог;

7) у порядку, встановленому законодавством, надавати державному органу з питань банкрутства інформацію, необхідну для ведення Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство;

7¹) вживати заходів до недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів та невідкладно повідомляти суду про наявність такого конфлікту;

{Частина другу статті 98 доповнено пунктом 7¹ згідно із Законом № 224-VII від 14.05.2013}

8) надсилати органам внутрішніх справ чи органам прокуратури повідомлення про факти порушення законності, виявлені в діяльності працівників підприємств та організацій, що містять ознаки дії (бездіяльності), переслідуваної у кримінальному чи адміністративному порядку;

9) виконувати інші повноваження, передбачені законодавством про банкрутство.

3. Під час реалізації своїх прав та обов'язків арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний діяти добросовісно, розсудливо, з метою, з якою ці права та обов'язки надано (покладено), обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії), на підставі, у межах та способами, що передбачені Конституцією та законодавством України про банкрутство.

4. Під час реалізації своїх прав та обов'язків арбітражний керуючий зобов'язаний додержуватися вимог Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" щодо обмеження використання своїх повноважень з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, одержання дарунків (пожертв).

{Статтю 98 доповнено новою частиною згідно із Законом № 224-VII від 14.05.2013}

5. Порушення арбітражним керуючим вимог Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", а також виникнення конфлікту інтересів під час здійснення його повноважень є підставою для усунення його від виконання обов'язків арбітражного керуючого під час провадження у справі про банкрутство, про що господарський суд виносить ухвалу.

{Статтю 98 доповнено новою частиною згідно із Законом № 224-VII від 14.05.2013}

6. Арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору) забороняється розголошувати відомості, що стали йому відомі у зв'язку з його діяльністю, і використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Обов'язок збереження цієї інформації поширюється також на осіб, які перебувають з арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) у трудових відносинах, а також на інших осіб, які мають доступ до зазначеної інформації.

7. Інформацію, зазначену у частині четвертій цієї статті, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) може надавати іншим особам лише у випадках і порядку, встановлених законом.

Стаття 99. Незалежність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Під час здійснення своїх повноважень арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) є незалежним.

2. У разі затримання уповноваженим органом арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) або повідомлення йому про підозру у вчиненні ним кримінального правопорушення орган, що здійснив затримання чи повідомив про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, зобов'язаний негайно повідомити про це державний орган з питань банкрутства.

{Частина другу статті 99 із змінами, внесеними згідно із Законом № 245-VII від 16.05.2013}

3. Вилучення документів у арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) допускається лише за рішенням суду в порядку, передбаченому законом.

Стаття 100. Помічник арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) може мати помічника (помічників) на підставі трудового договору (контракту).

2. Помічником арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну або економічну освіту та володіє державною мовою. Не може бути помічником особа, яка має судимість за вчинення корисливих злочинів, а також особа, визнана судом недієздатною (обмежено дієздатною).

3. Добір і прийняття на роботу помічника є виключним правом арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). При цьому арбітражний керуючий зобов'язаний перевірити відповідність особи вимогам цієї статті.

Права, обов'язки, відповідальність помічника арбітражного керуючого визначаються цим Законом та трудовим договором (контрактом), укладеним між арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) та помічником.

4. Помічник арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) надає допомогу арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору) під час здійснення ним заходів щодо відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом та виконує доручення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) для забезпечення реалізації його повноважень.

Стаж роботи помічником арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) прирівнюється до строку стажування.

5. Строк стажування у арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) становить шість місяців. Після закінчення цього строку арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), який проводив стажування, готує відгук про проходження стажування і направляє його до кваліфікаційної комісії для вирішення питання про допуск до складення кваліфікаційного іспиту.

6. Помічник арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) не може займатися підприємницькою (посередницькою) або адвокатською діяльністю, обіймати посади в органах державної влади або органах місцевого самоврядування чи інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової та творчої діяльності.

Стаття 101. Кваліфікаційна комісія

1. Кваліфікаційна комісія утворюється у встановленому державним органом з питань банкрутства порядку для перевірки спеціальних знань осіб, які претендують на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

2. До складу кваліфікаційної комісії входять сім осіб, три з яких призначаються наказом керівника державного органу з питань банкрутства, а чотири обираються саморегулювальною організацією арбітражних керуючих.

3. Очолює кваліфікаційну комісію керівник державного органу з питань банкрутства або визначена ним відповідальна особа зазначеного органу.

4. Кваліфікаційна комісія формує графік складення кваліфікаційних іспитів; проводить кваліфікаційні іспити; затверджує результати кваліфікаційних іспитів; розглядає скарги щодо результатів кваліфікаційних іспитів; приймає рішення про видачу свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

5. Рішення кваліфікаційної комісії приймаються на її засіданні шляхом голосування простою більшістю голосів від кількості присутніх на засіданні членів комісії. Кваліфікаційна комісія вважається повноважною у разі присутності не менше п'яти членів комісії.

6. Рішення кваліфікаційної комісії оформлюється протоколом, що підписується усіма присутніми на засіданні членами комісії.

Стаття 102. Кваліфікаційний іспит

1. Особа, яка має намір отримати свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), подає кваліфікаційній комісії відповідну заяву з документами, що підтверджують відповідність зазначеним у цьому Законі вимогам до арбітражного керуючого.

2. Кваліфікаційна комісія проводить перевірку достовірності документів та відомостей, що подаються особою, за результатом якої приймає рішення про допуск чи відмову у складенні кваліфікаційного іспиту.

3. Іспит проводиться шляхом автоматизованого анонімного тестування. Порядок складення кваліфікаційного іспиту та перелік питань, винесених на кваліфікаційний іспит, затверджує державний орган з питань банкрутства. Рішення кваліфікаційної комісії оформлюється протоколом, що підписується усіма присутніми на засіданні членами комісії.

4. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може подати заяву про його повторне складення не раніше, ніж через шість місяців.

Стаття 103. Отримання права на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. За результатами складеного кваліфікаційного іспиту кваліфікаційна комісія в десятиденний строк рекомендує державному органу з питань банкрутства надати особі, яка склала кваліфікаційний іспит, право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

2. Державний орган з питань банкрутства не пізніше ніж на десятий день з дня надходження рекомендації кваліфікаційної комісії видає свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) та вносить запис до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України.

3. Свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) видається без обмеження строку дії.

Стаття 104. Єдиний реєстр арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України

1. Єдиний реєстр арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України формується державним органом з питань банкрутства.

2. У Єдиному реєстрі арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України містяться відомості про: прізвище, ім'я та по батькові арбітражного керуючого; дату видачі та номер свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора); дату та номер протоколу рішення кваліфікаційної комісії про складення іспиту; дату та номер протоколу рішення дисциплінарної комісії про накладення на арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення; дату та номер рішення про припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) тощо.

3. Доступ до інформації Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України здійснюється через мережу Інтернет на офіційному веб-сайті державного органу з питань банкрутства із забезпеченням можливості пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування на основі поширених веб-оглядачів та редакторів без

необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів цілодобово і без обмежень та стягнення плати.

Стаття 105. Дисциплінарні проступки арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)

1. Дисциплінарними проступками арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) є винне невиконання або неналежне виконання обов'язків арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

Стаття 106. Контроль за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)

1. Планові перевірки здійснюються за певний період не частіше одного разу на два роки за місцезнаходженням державного органу з питань банкрутства або суб'єкта, щодо якого арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) здійснює свої повноваження, або у приміщенні, де знаходиться контора (офіс) арбітражного керуючого, з обов'язковим повідомленням арбітражного керуючого про час і місце проведення перевірки. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний надавати особам, уповноваженим проводити перевірку, відомості, документи для огляду та їх копії для залучення до матеріалів перевірки. Повторна перевірка з питань, що вже були предметом перевірки, не допускається. Попередні періоди, що раніше перевірялися, не можуть бути предметом наступних перевірок, крім перевірок за зверненнями фізичної чи юридичної особи.

2. Позапланові виїзні та невиїзні перевірки здійснюються за зверненнями громадян чи юридичних осіб, якщо з таких звернень вбачається необхідність проведення додаткового контролю з боку державного органу з питань банкрутства. Для проведення невиїзної перевірки державний орган з питань банкрутства надсилає арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору) письмовий запит у межах предмета звернення. У зазначений в запиті строк арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) надсилає державному органу з питань банкрутства вмотивовану відповідь та копії відповідних документів.

3. У перевірках беруть участь представники державного органу з питань банкрутства та його територіальних органів з можливістю залучення найбільш досвідчених і висококваліфікованих арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) у порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства.

4. У разі виявлення під час перевірки порушень норм законодавства в роботі арбітражного керуючого, державний орган з питань банкрутства може зупинити діяльність арбітражного керуючого та передати матеріали на розгляд дисциплінарній комісії для накладення на порушника дисциплінарних стягнень.

Стаття 107. Відповідальність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)

1. Арбітражні керуючі (розпорядники майна, керуючі санацією, ліквідатори) несуть за свої дії та заподіяну третім особам шкоду цивільно-правову, адміністративну, дисциплінарну та кримінальну відповідальність у порядку та обсягах, встановлених законом.

2. Арбітражні керуючі (розпорядники майна, керуючі санацією, ліквідатори) несуть дисциплінарну відповідальність в порядку, встановленому цим Законом.

3. Державний орган з питань банкрутства за поданням Дисциплінарної комісії накладає на арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) дисциплінарні стягнення.

4. Рішення щодо накладення дисциплінарного стягнення приймається протягом двох місяців з дня виявлення проступку, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

5. Про накладення на арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення робиться запис в Єдиному реєстрі арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Стаття 108. Дисциплінарна комісія

1. Дисциплінарна комісія утворюється у встановленому державним органом з питань банкрутства порядку для здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), перевірки організації їх роботи, дотримання ними вимог законодавства з питань банкрутства та правил професійної етики.

2. Дисциплінарна комісія складається з семи осіб, три з яких призначаються наказом керівника державного органу з питань банкрутства, а чотири обираються саморегулювальними організаціями арбітражних керуючих.

3. Очолює дисциплінарну комісію керівник державного органу з питань банкрутства або визначена ним відповідальна особа зазначеного органу.

4. Дисциплінарна комісія розглядає заяви, скарги та подання на арбітражних керуючих; організує перевірку оприлюднених фактів, що принижують честь і гідність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів); надає консультації і рекомендації, а також готує методичні розробки з питань професійної етики арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) та застосування прогресивних практик; приймає рішення про застосування до арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) дисциплінарних стягнень.

5. Рішення дисциплінарної комісії приймаються на її засіданнях шляхом голосування простою більшістю голосів від кількості присутніх на засіданні членів комісії. Дисциплінарна комісія вважається повноважною у разі присутності не менше п'яти членів комісії.

6. Рішення дисциплінарної комісії оформлюються протоколом, що підписується усіма присутніми на засіданні членами комісії.

Стаття 109. Дисциплінарні стягнення

1. Дисциплінарними стягненнями, що накладаються на арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), є:

1) попередження;

2) позбавлення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

2. Під час визначення виду дисциплінарного стягнення враховується ступінь вини арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), тяжкість вчиненого ним проступку, а також чи застосовувалися раніше до арбітражного керуючого дисциплінарні стягнення.

3. Рішення щодо накладення дисциплінарного стягнення приймається протягом двох місяців з дня виявлення проступку, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

4. Про накладення на арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) дисциплінарного стягнення робиться запис в Єдиному реєстрі арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Стаття 110. Страхування відповідальності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) укладає із страховиком договір страхування професійних ризиків арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) за шкоду, заподіяну внаслідок

неумисних дій або помилки під час здійснення повноважень арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

2. Страхування професійних ризиків арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) здійснюється арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) протягом трьох робочих днів з дня внесення до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України запису про надання йому права на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) без договору страхування ризиків його діяльності забороняється.

3. Мінімальний розмір щорічної страхової суми становить триста мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на початок року.

4. Порядок і умови страхування професійних ризиків арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) встановлюються законом.

Стаття 111. Відшкодування шкоди, заподіяної з вини арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних дій арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), відшкодовується відповідно до закону.

2. Шкода, заподіяна особі внаслідок неумисних дій або помилки арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), відшкодовується за рахунок страхової виплати.

3. Шкода, заподіяна особі внаслідок умисних дій чи бездіяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), відшкодовується арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором).

Стаття 112. Припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Підставами для припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) є:

- 1) його письмова заява;
- 2) неможливість виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- 3) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 4) визнання його недієздатним чи обмежено дієздатним, безвісно відсутнім або померлим;
- 5) накладення дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);
- 6) подання неправдивих відомостей, необхідних для отримання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);
- 7) скасування допуску до державної таємниці за порушення арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) законодавства у сфері охорони державної таємниці;
- 8) його смерть.

2. У разі припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) він виключається з Єдиного реєстру арбітражних керуючих

(розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України, а його свідоцтво анулюється.

Стаття 113. Порядок припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. У разі наявності підстав для позбавлення права арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) дисциплінарна комісія вносить державному органу з питань банкрутства відповідне подання.

2. Державний орган з питань банкрутства приймає рішення про позбавлення права арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) та вносить до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України запис про припинення повноважень арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

3. Державний орган з питань банкрутства зобов'язаний не пізніше ніж на третій день повідомити арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) про припинення його повноважень.

4. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний припинити діяльність з дня внесення до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України запису про припинення його повноважень.

5. Рішення державного органу з питань банкрутства про позбавлення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) права на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) може бути оскаржено арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) до суду. Оскарження рішення не зупиняє його дію.

6. Порядок та умови передачі і знищення особистої печатки арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) встановлюються та забезпечуються спеціально уповноваженим органом з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності.

Стаття 114. Призначення та усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у справі про банкрутство

1. Кандидатура арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) для виконання повноважень розпорядника майна визначається судом самостійно із застосуванням автоматизованої системи з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Положення про автоматизовану систему з відбору кандидатів на призначення розпорядника майна господарським судом у справах про банкрутство затверджується Пленумом Вищого господарського суду України за погодженням з державним органом з питань банкрутства.

Під час прийняття заяви про порушення справи про банкрутство суд в ухвалі зобов'язує визначеного автоматизованою системою арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) надати заяву на участь у даній справі.

У разі якщо від арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), визначеного автоматизованою системою, не надійшла заява про згоду стати розпорядником майна в цій справі, то розпорядника майна призначає суд без застосування автоматизованої системи з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Кандидатура арбітражного керуючого для виконання повноважень керуючого санацією або ліквідатора визначається судом за клопотанням комітету кредиторів, а у разі відсутності такого клопотання - за ініціативою суду, крім випадків, передбачених цим Законом.

Під час призначення арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора) господарський суд не пов'язаний з кандидатурами арбітражних керуючих, запропонованими комітетом кредиторів, та має право призначити арбітражного керуючого самостійно.

До арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), які призначаються на державні підприємства та підприємства, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків, а також на підприємства, до яких у Національній акціонерній компанії "Нафтогаз України" та/або її дочірнього підприємства, що здійснювало постачання природного газу на підставі ліцензії, виникли вимоги щодо сплати заборгованості за поставлений/спожитий природний газ, Кабінет Міністрів України може встановлювати додаткові вимоги.

{Абзац сьомий частини першої статті 114 із змінами, внесеними згідно із Законом № 423-VIII від 14.05.2015}

Відхилення господарським судом запропонованих кандидатур арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора) та призначення іншого арбітражного керуючого повинно бути вмотивованим.

2. Розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором не можуть бути призначені арбітражні керуючі:

1) які є заінтересованими у цій справі;

2) які здійснювали раніше управління цим боржником - юридичною особою, крім випадків, коли з дня усунення від управління зазначеним боржником минуло не менше трьох років;

3) яким відмовлено в допуску до державної таємниці, якщо такий допуск є необхідним для виконання обов'язків, покладених цим Законом;

4) які мають конфлікт інтересів (особи, у яких виникає суперечність між власними чи їх близьких осіб майновими, немайновими інтересами та повноваженнями арбітражного керуючого).

{Частину другу статті 114 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 224-VII від 14.05.2013}

До призначення арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) особа повинна подати до господарського суду заяву, в якій зазначається, що вона не належить до жодної категорії вищезазначених осіб.

3. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) може бути звільнений господарським судом від виконання повноважень розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора за його заявою.

Усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) від виконання ним своїх обов'язків здійснюється господарським судом за клопотанням комітету кредиторів, органу, уповноваженого управляти державним майном (для державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків) або за власною ініціативою у разі:

1) невиконання або неналежного виконання обов'язків, покладених на арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);

2) зловживання правами арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);

3) подання до суду неправдивих відомостей;

4) відмови в наданні допуску до державної таємниці або скасування раніше наданого допуску;

5) припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора);

6) наявності конфлікту інтересів.

{Частина третю статті 114 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 224-VII від 14.05.2013}

Суд протягом п'яти днів з дня, коли йому стало відомо про наявність підстав для усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), виносить ухвалу про його відсторонення від виконання відповідних повноважень під час провадження у справі про банкрутство.

4. За клопотанням учасників провадження у справі про банкрутство державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків, виконання обов'язків керівника боржника може тимчасово покладатися господарським судом на розпорядника майна до призначення нового керівника боржника в порядку, визначеному законодавством та установчими документами.

5. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний завчасно повідомляти орган, уповноважений управляти державним майном, про час, місце і порядок денний зборів кредиторів та засідань комітету кредиторів державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків.

6. Керуючий санацією щоквартально звітує перед органом, уповноваженим управляти державним майном, про виконання плану санації державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків.

Звіт керуючого санацією державного підприємства або підприємства, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує 50 відсотків, розглянутий комітетом кредиторів, та протокол засідання комітету кредиторів не пізніше п'яти днів з дня проведення засідання комітету кредиторів арбітражний керуючий надсилає органу, уповноваженому управляти державним майном.

Стаття 115. Винагорода та відшкодування витрат арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) виконує повноваження за грошову винагороду.

2. Грошова винагорода арбітражного керуючого за виконання повноважень розпорядника майна визначається в розмірі двох мінімальних заробітних плат за кожний місяць виконання ним повноважень або в розмірі середньомісячної заробітної плати керівника боржника за останні дванадцять місяців його роботи до порушення провадження у справі про банкрутство, якщо такий розмір перевищує дві мінімальні заробітні плати. Розмір грошової винагороди арбітражного керуючого за виконання повноважень розпорядника майна не може перевищувати п'яти мінімальних заробітних плат за кожний місяць виконання ним повноважень.

Право вимоги грошової винагороди виникає в арбітражного керуючого в останній день кожного календарного місяця виконання ним повноважень розпорядника майна боржника.

Сплата грошової винагороди арбітражному керуючому (розпоряднику майна) здійснюється шляхом її авансування заявником (кредитором або боржником) у розмірі, зазначеному у цій частині. Сума авансового платежу вноситься на депозитний рахунок

нотаріуса та виплачується арбітражному керуючому (розпоряднику майна) за кожний місяць виконання ним повноважень розпорядника майна.

3. Грошова винагорода арбітражного керуючого за виконання повноважень керуючого санацією, ліквідатора складається з основної та додаткової грошових винагород.

Основна грошова винагорода арбітражного керуючого за виконання повноважень керуючого санацією, ліквідатора визначається в розмірі двох середньомісячних заробітних плат керівника боржника за останні дванадцять місяців його роботи до введення господарським судом процедури санації боржника або відкриття процедури ліквідації банкрута за кожний місяць виконання арбітражним керуючим повноважень керуючого санацією або ліквідатора. Розмір основної грошової винагороди арбітражного керуючого за виконання повноважень керуючого санацією, ліквідатора не може перевищувати десяти мінімальних заробітних плат за кожний місяць виконання ним повноважень.

Додаткова грошова винагорода арбітражного керуючого за виконання повноважень керуючого санацією визначається в розмірі 5 відсотків від обсягу стягнутих на користь боржника активів (повернення грошових коштів майна, майнових прав), які на день порушення провадження у справі про банкрутство перебували у третіх осіб, а також 3 відсотків від обсягу погашених вимог конкурсних кредиторів.

Право вимоги основної грошової винагороди виникає в арбітражного керуючого в останній день кожного календарного місяця виконання ним повноважень керуючого санацією, ліквідатора.

Право вимоги арбітражного керуючого (керуючого санацією, ліквідатора) на додаткову грошову винагороду виникає з дня фактичного надходження до боржника стягнутих на його користь активів чи їх частини, які на день порушення провадження у справі про банкрутство перебували у третіх осіб, або з дня фактичного повного або часткового погашення вимог конкурсних кредиторів пропорційно до їх обсягу.

4. Витрати арбітражного керуючого, пов'язані з виконанням ним повноважень у справі про банкрутство, відшкодовуються в порядку, передбаченому цим Законом, крім витрат на страхування його відповідальності за заподіяння шкоди внаслідок неумисних дій або помилки під час виконання повноважень розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, а також витрат, здійснення яких безпосередньо не пов'язане з виконанням ним повноважень у справі про банкрутство, і витрат, пов'язаних з виконанням таких повноважень у частині, в якій зазначені витрати, що перевищують регульовані державою ціни (тарифи) на відповідні товари, роботи, послуги чи ринкові ціни на день здійснення відповідних витрат або замовлення (придбання) товарів, робіт, послуг.

5. Сплата грошової винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого у зв'язку з виконанням ним повноважень у справі про банкрутство здійснюються за рахунок наявних у боржника коштів, одержаних у результаті господарської діяльності боржника, або коштів, одержаних від продажу майна (майнових прав) боржника.

6. Кредитори можуть створювати фонд для авансування грошової винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого. Формування фонду та порядок використання його коштів визначаються рішенням комітету кредиторів та затверджуються ухвалою господарського суду.

Господарський суд має право зменшити розмір оплати послуг арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), у разі якщо середньомісячна заробітна плата керівника боржника є надмірно високою порівняно з мінімальним розміром заробітної плати.

7. Розпорядник майна звітує про нарахування та виплату грошової винагороди арбітражного керуючого, здійснення та відшкодування його витрат на першому засіданні комітету кредиторів, а також за результатами процедури розпорядження майном боржника.

Керуючий санацією не рідше одного разу на три місяці, а ліквідатор - щомісяця звітують перед комітетом кредиторів про нарахування та виплату основної та додаткової грошових винагород арбітражного керуючого, здійснення та відшкодування витрат.

Звіт арбітражного керуючого про нарахування і виплату грошової винагороди, здійснення та відшкодування витрат доводиться кредиторам до відома та повинен бути схвалений або погоджений комітетом кредиторів.

Звіт про нарахування та виплату грошової винагороди, здійснення та відшкодування витрат за підсумками процедур розпорядження майном, санації, ліквідації подається арбітражним керуючим до господарського суду за п'ять днів до закінчення відповідної процедури, розглядається судом та затверджується ухвалою, що може бути оскаржена у встановленому порядку.

Стаття 116. Правила ведення діловодства та архіву арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Правила ведення діловодства та архіву арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) затверджує державний орган з питань банкрутства за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань архівів.

2. Арбітражні керуючі (розпорядники майна, керуючі санацією, ліквідатори) ведуть і подають статистичну звітність, оперативну звітність та інформацію в порядку, встановленому державним органом з питань банкрутства.

3. У разі припинення повноважень арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) архів арбітражного керуючого передається до відповідного державного архіву у встановленому законодавством порядку.

Стаття 117. Саморегулівна організація арбітражних керуючих

1. Саморегулівною організацією арбітражних керуючих є всеукраїнська громадська організація, що об'єднує арбітражних керуючих, які отримали свій статус відповідно до вимог цього Закону, та здійснює повноваження з громадського регулювання діяльності арбітражних керуючих.

2. Утворення та порядок діяльності саморегулівної організації арбітражних керуючих регулюється законодавством про об'єднання громадян з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

3. Саморегулівна організація арбітражних керуючих є юридичною особою, яка діє на засадах самоврядування і діяльність якої не має на меті отримання прибутку.

4. Всеукраїнська саморегулівна організація арбітражних керуючих повинна відповідати таким критеріям:

кількісний склад налічує не менше ста арбітражних керуючих;

участь її членів не менше ніж в ста (у сукупності) процедурах, що застосовуються у справах про банкрутство;

наявність розроблених відповідно до вимог цього Закону і таких, що є обов'язковими для виконання членами саморегулівної організації арбітражних керуючих, правил професійної діяльності арбітражних керуючих;

створення органів управління і спеціалізованих органів саморегулівної організації арбітражних керуючих, функції і повноваження яких відповідають вимогам цього Закону.

5. Порядок визнання статусу Всеукраїнської саморегулівної організації арбітражних керуючих державним органом з питань банкрутства встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 118. Функції та повноваження саморегульованої організації арбітражних керуючих

1. Саморегульована організація арбітражних керуючих здійснює такі функції та повноваження щодо громадського регулювання діяльності арбітражних керуючих:

1) контроль за виконанням положень цього Закону та інших нормативно-правових актів у діяльності арбітражних керуючих – її членів;

2) участь у розробленні нормативно-правових актів та заходах з питань відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом;

3) участь у професійній підготовці арбітражних керуючих та підвищенні їх професійного рівня;

4) участь у складі кваліфікаційної та дисциплінарної комісії;

5) захист інтересів членів саморегульованої організації арбітражних керуючих в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

6) інформування суспільства про практику та проблемні питання у процедурах відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом;

7) інші повноваження, передбачені законом.

2. Контроль (нагляд) за діяльністю саморегульованої організації арбітражних керуючих здійснює державний орган з питань банкрутства.

3. Предметом контролю (нагляду) державного органу з питань банкрутства є дотримання саморегульованою організацією арбітражних керуючих вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів України.

Розділ ІХ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА, ПОВ'ЯЗАНІ З ІНОЗЕМНОЮ ПРОЦЕДУРОЮ БАНКРУТСТВА

Стаття 119. Застосування процедур банкрутства, пов'язаних з іноземним провадженням

1. Для цілей цього розділу терміни вживаються в такому значенні:

іноземна процедура банкрутства - провадження у справі про банкрутство, що здійснюється в іноземній державі згідно з її законодавством;

іноземний суд - державний або інший уповноважений орган іноземної держави, компетентний здійснювати провадження у справах про банкрутство;

керуючий іноземною процедурою банкрутства - особа, призначена рішенням іноземного суду в межах іноземної процедури банкрутства на певний час та уповноважена керувати господарською діяльністю або реорганізацією чи ліквідацією боржника, вчиняти дії в інших державах.

2. Процедури банкрутства, пов'язані з іноземним провадженням, зазначені в цьому розділі, якщо інше не передбачено цим Законом або міжнародним договором України, застосовуються за принципом взаємності у разі, якщо:

до господарського суду, у провадженні якого знаходиться справа про банкрутство, подано заяву іноземним арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) щодо визнання іноземного провадження та судової допомоги або надійшло звернення іноземного суду щодо співробітництва у зв'язку з іноземним провадженням у справі про банкрутство;

господарським судом, у провадженні якого знаходиться справа про банкрутство, надіслано звернення чи арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) подано заяву до іноземного суду щодо визнання провадження, порушеного відповідно до цього Закону, а також щодо судової допомоги та співробітництва у зв'язку з провадженням у справі про банкрутство, порушеного відповідно до цього Закону;

до господарського суду подано заяву керуючого іноземною процедурою банкрутства щодо визнання іноземної процедури банкрутства, а також щодо судової допомоги та співробітництва у зв'язку з іноземною процедурою банкрутства у справі про банкрутство.

Положення цього розділу не застосовуються до процедур банкрутства банків та інших фінансових установ.

3. Взаємність вважається існуючою, якщо буде встановлено, що міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, передбачена можливість такого співробітництва іноземної держави з Україною.

4. Господарський суд відмовляє у застосуванні міжнародних аспектів банкрутства, якщо їх застосування суперечить публічному порядку, суверенітету та основним принципам законодавства України.

5. Господарський суд має право відмовити у застосуванні положень цього розділу, якщо відповідний іноземний суд відмовився співпрацювати з господарським судом чи арбітражним керуючим.

6. Під час провадження у справі про банкрутство господарський суд виходить з того, що: провадження у справі про банкрутство боржника, який створений та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням на її території, є основним провадженням стосовно будь-якого іншого іноземного провадження;

провадження у справі про банкрутство боржника - постійного представництва суб'єкта підприємницької діяльності України в іноземній державі є похідним іноземним провадженням стосовно основного провадження в Україні;

провадження у справі про банкрутство боржника, який створений та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави з місцезнаходженням за межами України, порушене в іноземній державі, є основним іноземним провадженням;

провадження у справі про банкрутство боржника - постійного представництва в іноземній державі суб'єкта підприємницької діяльності, який створений та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства іншої держави з місцезнаходженням за межами України в іноземній державі, є похідним іноземним провадженням.

7. Визнання іноземної процедури банкрутства включає визнання судових рішень, прийнятих іноземним судом під час цього провадження, а також рішень щодо призначення, звільнення чи заміни іноземного арбітражного керуючого, рішень щодо перебігу іноземного провадження, його зупинення чи завершення.

Стаття 120. Підстави для надання судової допомоги та здійснення співробітництва

1. Господарський суд або арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), який діє на підставі цього Закону, зобов'язаний надавати допомогу керуючому іноземною процедурою банкрутства або здійснювати співробітництво з іноземним судом відповідно до цього Закону та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 121. Керуючий іноземною процедурою банкрутства

1. Керуючий іноземною процедурою банкрутства для реалізації прав та обов'язків в Україні має підтвердити свої повноваження у встановленому цим Законом порядку.

2. Керуючий іноземною процедурою банкрутства має повноваження, передбачені відповідними міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Під час здійснення своїх повноважень в Україні керуючий іноземною процедурою банкрутства зобов'язаний діяти сумлінно та розумно.

Невиконання або неналежне виконання обов'язків, покладених на керуючого іноземною процедурою банкрутства згідно з цим Законом, що завдало значної шкоди кредиторам чи боржнику, може бути підставою для відсторонення його від провадження, про що господарський суд виносить ухвалу, що надсилається особі, яку він представляє, а також притягнення його до відповідальності відповідно до закону.

4. Керуючий іноземною процедурою банкрутства зобов'язаний додавати до заяв та документів їх переклад українською мовою, а під час здійснення процедур у господарському суді користуватися послугами перекладача за власний рахунок.

Стаття 122. Заява про визнання іноземної процедури банкрутства та керуючого іноземною процедурою банкрутства

1. Керуючий іноземною процедурою банкрутства подає до господарського суду, яким здійснюється провадження у справі про банкрутство, письмову заяву про визнання іноземного провадження, у рамках якого він був призначений, до прийняття цим судом рішення по суті (затвердження мирової угоди, плану санації, ліквідації). Заява про визнання іноземного провадження складається державною (офіційною) мовою держави, у якій здійснюється іноземне провадження у справі про банкрутство. До заяви додається її переклад українською мовою.

Заява, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, повинна містити:

найменування господарського суду, до якого вона подається;

ім'я (найменування) керуючого іноземною процедурою банкрутства, який подає заяву, із зазначенням його місця проживання (перебування) або місцезнаходження;

ім'я (найменування) боржника, зазначення його місця проживання (перебування) або місцезнаходження чи місцезнаходження його майна в Україні;

зміст та мотиви подання заяви.

2. У разі якщо міжнародними договорами України не визначено перелік документів, що повинні додаватися до заяви, або за відсутності таких договорів до заяви додаються:

засвідчена в установленому порядку копія рішення іноземного суду про порушення іноземної процедури банкрутства та призначення керуючого іноземною процедурою банкрутства;

документ про те, що рішення іноземного суду набрало законної сили (якщо це не зазначено в самому рішенні);

документ, який засвідчує, що боржник, стосовно якого прийнято рішення іноземного суду про порушення іноземної процедури банкрутства та який не брав участі в судовому процесі, був належним чином попереджений про час і місце розгляду справи;

документ, що посвідчує повноваження керуючого іноземною процедурою банкрутства;

відомості про інші іноземні процедури банкрутства стосовно боржника, про які відомо керуючому іноземною процедурою банкрутства;

належним чином засвідчений переклад документів, зазначених у частині другій цієї статті, українською мовою.

3. Господарський суд, встановивши, що заяву та документи, які додаються до неї, не оформлено відповідно до вимог, передбачених цією статтею, або до заяви не додано всі перелічені документи, залишає її без розгляду та повертає разом з доданими документами керуючому іноземною процедурою банкрутства не пізніше як на п'ятий день з дня її надходження.

Повернення заяви не позбавляє керуючого іноземною процедурою банкрутства права на її повторне подання до господарського суду після усунення причин повернення.

4. Господарський суд, встановивши, що заяву та документи, що додаються до неї, оформлено відповідно до встановлених вимог, не пізніше як на третій день з дня її надходження приймає ухвалу про прийняття заяви до розгляду.

5. Іноземні офіційні документи, що подаються до господарського суду відповідно до частини другої цієї статті, суд приймає у разі їх легалізації, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.

Стаття 123. Судова допомога, що може бути надана після подання заяви про визнання іноземної процедури банкрутства

1. З дня подання заяви про визнання іноземної процедури банкрутства і до винесення відповідної ухвали господарський суд на підставі письмової заяви керуючого іноземною процедурою банкрутства вживає заходів щодо захисту активів боржника або інтересів кредиторів: здійснює заходи щодо забезпечення збору доказів або витребування інформації про активи, ділові операції, права, обов'язки або відповідальність боржника.

2. Господарський суд може відмовити в наданні судової допомоги згідно з цією статтею, якщо така допомога буде заважати веденню основного провадження у справі про банкрутство в Україні.

Стаття 124. Розгляд заяви про визнання іноземної процедури банкрутства

1. Про надходження заяви про визнання іноземної процедури банкрутства господарський суд повідомляє боржника письмово у триденний строк і встановлює тридцятиденний строк для подання можливих заперечень проти поданої заяви.

2. Після подання боржником заперечень у письмовій формі або в разі, якщо у встановлений строк з дня повідомлення боржника заперечень не подано, суддя виносить ухвалу, в якій визначає час і місце судового розгляду заяви, про що керуючий іноземною процедурою банкрутства і боржник повідомляються письмово протягом трьох днів з дня винесення ухвали.

3. За заявою керуючого іноземною процедурою банкрутства або боржника і за наявності поважних причин господарський суд може перенести час розгляду заяви, про що повідомляє сторони.

4. Неявка без поважних причин у судові засідання керуючого іноземною процедурою банкрутства боржника або його представників, стосовно яких відомо про своєчасне вручення повідомлення про виклик до господарського суду, не є перешкодою для розгляду заяви, якщо будь-якою із сторін не було порушено питання про перенесення її розгляду.

5. Розглянувши подані документи та вислухавши пояснення сторін, господарський суд виносить ухвалу про визнання іноземної процедури банкрутства або про відмову в задоволенні заяви. Копія ухвали надсилається господарським судом керуючому іноземною процедурою банкрутства та боржнику у триденний строк з дня її винесення.

Стаття 125. Підстави для відмови в задоволенні заяви про визнання іноземної процедури банкрутства

1. Заява про визнання іноземної процедури банкрутства не задовольняється у випадках, передбачених міжнародними договорами України. Якщо міжнародними договорами України такі випадки не передбачені, у задоволенні заяви може бути відмовлено у разі, якщо:

рішення іноземного суду щодо відкриття іноземної процедури банкрутства згідно із законодавством держави, на території якої воно прийнято, не набрало законної сили;

сторона, стосовно якої відкрито іноземну процедуру банкрутства у справі про банкрутство, не була належним чином повідомлена про розгляд справи;

господарським судом України вже винесена ухвала щодо заяви про визнання іноземної процедури банкрутства на тих самих підставах, що набрала законної сили;

іноземна процедура банкрутства стосується боржника, створеного відповідно до законодавства України;

в Україні вже завершено провадження про банкрутство, щодо якого надійшла заява;

пропущено встановлений законодавством України строк пред'явлення рішення іноземного суду до виконання в Україні;

виконання рішення іноземного суду суперечить публічному порядку, суверенітету та основним принципам законодавства України.

2. У разі якщо обставини, у зв'язку з якими було відмовлено в задоволенні заяви про визнання іноземної процедури банкрутства, змінилися, керуючий іноземною процедурою банкрутства може повторно звернутися до господарського суду з відповідною заявою.

Стаття 126. Ухвала господарського суду про визнання іноземної процедури банкрутства

1. В ухвалі господарського суду про визнання іноземної процедури банкрутства зазначаються:

повне найменування або ім'я боржника, щодо якого порушено провадження про банкрутство, його місцезнаходження або місце проживання;

найменування іноземного суду, який порушив провадження про банкрутство;

повне найменування або ім'я керуючого іноземною процедурою банкрутства, його місцезнаходження або місце проживання;

статус іноземної процедури банкрутства відповідно до положень цього Закону.

2. Ухвала про визнання іноземної процедури банкрутства або про відмову у його визнанні може бути оскаржена в порядку і строки, передбачені Господарським процесуальним кодексом України.

3. Копія ухвали надається або надсилається господарським судом керуючому іноземною процедурою банкрутства та боржнику у триденний строк з дня винесення ухвали.

Стаття 127. Підстави для зміни чи скасування ухвали господарського суду про визнання іноземної процедури банкрутства

1. Підставами для зміни чи скасування ухвали господарського суду про визнання іноземної процедури банкрутства є неправильне застосування норм матеріального та процесуального права, а також зміна чи припинення обставин, якими господарський суд керувався під час її винесення.

Стаття 128. Судова допомога, що може бути надана після визнання іноземного провадження

1. Після визнання іноземної процедури банкрутства, крім випадків, передбачених цим Законом, для захисту активів боржника або інтересів кредиторів господарський суд на підставі заяви керуючого іноземної процедури банкрутства може надати таку судову допомогу:

1) зупинення провадження у справі про банкрутство або інші процесуальні дії стосовно активів, прав, зобов'язань або відповідальності боржника, за умови, що вжито всіх необхідних заходів щодо гарантії задоволення інтересів кредиторів в Україні;

2) зупинення права розпорядження будь-якими активами боржника;

3) продовження надання судової допомоги, що була надана відповідно до цього Закону;

4) надання додаткової судової допомоги відповідно до законодавства України або міжнародних договорів України.

2. Надання судової допомоги припиняється з дня включення вимог кредиторів за іноземним провадженням до реєстру вимог кредиторів, затвердженого у провадженні про банкрутство боржника, порушеного відповідно до цього Закону, про що виноситься відповідна ухвала.

3. Внесення змін до плану санації боржника після визнання господарським судом іноземного провадження здійснюється відповідно до положень цього Закону.

Стаття 129. Заява про надання судової допомоги

1. Заява про надання судової допомоги складається державною офіційною мовою держави, від якої виступає керуючий іноземної процедури банкрутства. До заяви додається її переклад українською мовою.

Заява подається в письмовій формі і повинна містити:

найменування господарського суду, до якого подається заява;

ім'я (найменування) керуючого іноземної процедури банкрутства, що подає заяву, із зазначенням його місця проживання (перебування) або місцезнаходження;

назву справи, у якій подано заяву про судову допомогу;

суть клопотання і необхідну для його виконання інформацію, у тому числі щодо осіб, яких можуть стосуватися заходи судової допомоги;

необхідність забезпечення конфіденційності подання заяви та відомостей, одержаних під час надання допомоги;

перелік процесуальних дій, що належить вчинити.

2. Під час розгляду заяви про надання допомоги та в разі прийняття рішення про надання допомоги господарський суд застосовує законодавство України.

3. За результатами розгляду заяви про надання допомоги господарський суд виносить ухвалу, копію якої надсилає керуючому іноземною процедурою протягом трьох днів з дня її прийняття.

Стаття 130. Захист речових прав кредиторів та інших заінтересованих осіб

1. Під час прийняття рішення про надання судової допомоги, відмову в її наданні або припинення її надання господарський суд повинен пересвідчитися в тому, що не будуть порушені права власності та інші речові права кредиторів та інших заінтересованих осіб, включаючи боржника.

2. Господарський суд на підставі заяви керуючого іноземною процедурою може змінити зміст чи припинити надання судової допомоги.

Стаття 131. Співпраця з іноземними судами та керуючими іноземною процедурою банкрутства

1. Під час провадження у справі про банкрутство, яке є основним чи похідним щодо іншого іноземного провадження:

господарський суд за принципом взаємності повинен співпрацювати з іноземними судами або іноземними керуючими іноземною процедурою банкрутства шляхом судових доручень арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору);

арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) має право під час виконання своїх функцій співпрацювати з іноземними судами та керуючими іноземною процедурою банкрутства;

арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) зобов'язаний невідкладно письмово повідомляти господарський суд про свою співпрацю з іноземним судом чи керуючим іноземною процедурою банкрутства.

2. Співпраця може здійснюватися шляхом:

- 1) вчинення дій в іноземній державі;
- 2) передачі інформації іноземному суду чи керуючому іноземною процедурою банкрутства, якщо передача такої інформації не заборонена законом;
- 3) координації дій з управління активами та господарською діяльністю боржника;
- 4) координації дій з надання судової допомоги під час здійснення проваджень у справах про банкрутство стосовно одного і того самого боржника.

3. У разі якщо дії, що вчиняються в порядку співробітництва, можуть заподіяти шкоду інтересам кредиторів чи боржника у провадженні, що здійснюється відповідно до цього Закону, господарський суд за власною ініціативою чи за заявою будь-якої із сторін ухвалою може зупинити чи заборонити відповідні дії.

Стаття 132. Координація надання судової допомоги під час одночасного здійснення провадження у справі про банкрутство, порушеного відповідно до цього Закону, та іноземної процедури банкрутства

1. Якщо іноземна процедура банкрутства та провадження у справі про банкрутство, порушене відповідно до цього Закону, є взаємопов'язаними, господарський суд надає судову допомогу, дотримуючись таких вимог:

якщо заява про визнання іноземної процедури банкрутства подається після порушення провадження у справі про банкрутство відповідно до цього Закону, надання судової допомоги відповідно до вимог цього Закону не повинно виключати можливість задоволення вимог кредиторів України;

якщо провадження у справі про банкрутство порушується відповідно до цього Закону після визнання чи подання заяви про визнання іноземної процедури банкрутства, судова допомога, надана відповідно до вимог цього Закону, переглядається, змінюється або припиняється, якщо вона несумісна із провадженням у справі про банкрутство, порушеним відповідно до цього Закону.

Стаття 133. Надання судової допомоги під час здійснення кількох іноземних процедур банкрутства

1. У разі визнання кількох іноземних процедур банкрутства стосовно одного і того самого боржника господарський суд надає судову допомогу, дотримуючись таких вимог:

надання судової допомоги керуючому іноземною процедурою банкрутства похідної іноземної процедури банкрутства повинно бути узгоджене з наданням допомоги під час основної іноземної процедури банкрутства;

якщо після визнання похідної іноземної процедури банкрутства визнається інша похідна іноземна процедура банкрутства, господарський суд надає, змінює або припиняє надання судової допомоги з метою узгодження таких проваджень.

Стаття 134. Виплати в рамках проваджень, що проводяться одночасно

1. Кредитор, який отримав часткове відшкодування за своєю вимогою в рамках іноземної процедури банкрутства, не може отримати відшкодування за тією самою вимогою в рамках провадження у справі про банкрутство, порушеного відповідно до цього Закону, стосовно того самого боржника до того часу, поки відшкодування іншим кредиторам тієї самої черги буде в пропорційному відношенні меншим, ніж відшкодування, що вже отримане цим кредитором.

Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через рік з дня його опублікування, крім:

підпункту 14 пункту 7 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення", який набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування;

положень щодо офіційного оприлюднення відомостей про справу про банкрутство на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України в мережі Інтернет, які набирають чинності через два роки з дня опублікування цього Закону. До набрання чинності цими положеннями офіційне оприлюднення відомостей про справу про банкрутство здійснюється в офіційних друкованих органах (газетах "Голос України" або "Урядовий кур'єр").

1^а. Положення цього Закону застосовуються господарськими судами під час розгляду справ про банкрутство, провадження в яких порушено після набрання чинності цим Законом.

Положення цього Закону, що регулюють продаж майна в провадженні у справі про банкрутство, застосовуються господарськими судами під час розгляду справ про банкрутство, провадження у яких порушено до набрання чинності цим Законом.

Положення цього Закону, що регулюють ліквідаційну процедуру, застосовуються господарськими судами під час розгляду справ про банкрутство, провадження у яких порушено до набрання чинності цим Законом, якщо на момент набрання ним чинності господарським судом не було прийнято постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури";

{Розділ X доповнено пунктом 1^а згідно із Законом № 5405-VI від 02.10.2012}

2. Справи про банкрутство гірничих підприємств (гірничодобувні підприємства, шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики, шахтовуглебудівні підприємства), створених у процесі приватизації (корпоратизації), у статутних капіталах яких частка держави становить не менше ніж 25 відсотків і продаж акцій яких розпочався, можуть бути порушені не раніш як через один рік від початку виконання плану приватизації, крім тих, що ліквідуються за рішенням власника.

3. Справи про банкрутство гірничих підприємств (гірничодобувні підприємства, шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики, шахтовуглебудівні підприємства), у статутних капіталах яких частка держави становить не менше ніж 25 відсотків, не порушуються з дня набрання чинності Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" до 1 січня 2015 року, крім тих, що ліквідуються за рішенням власника.

{Пункт 3 розділу X із змінами, внесеними згідно із Законом № 155-VII від 22.03.2013}

4. Проведення у справах про банкрутство гірничих підприємств (гірничодобувні підприємства, шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики, шахтовуглебудівні підприємства), у статутних капіталах яких частка держави становить не менше ніж 25 відсотків, порушені після 1 січня 2000 року, підлягає припиненню, крім тих, що ліквідуються за рішенням власника.

4¹. Положення цього Закону щодо провадження у справах про банкрутство підприємств паливно-енергетичного комплексу, які беруть участь у процедурі погашення заборгованості на умовах, визначених Законом України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", застосовуються з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", до 1 січня 2016 року.

{Розділ X доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом № 238-VII від 15.05.2013; в редакції Закону № 1571-VII від 03.07.2014}

5. Нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

6. З дня набрання чинності цим Законом продовжують діяти ліцензії на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом державний орган з питань банкрутства безоплатно за заявою арбітражного керуючого чинну на день набрання чинності цим Законом ліцензію на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), яке відповідно до цього Закону надає право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора). Після закінчення цього строку втрачають чинність ліцензії на право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56):

частину першу статті 12 доповнити пунктами 7 і 8 такого змісту:

"7) справи у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого порушено справу про банкрутство, у тому числі справи у спорах про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; про сплату податків, зборів (обов'язкових платежів); стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника, а також визнання недійсними рішень державних органів, пов'язаних з майновими вимогами до боржника;

8) справи за заявами про затвердження планів санації боржника до порушення справи про банкрутство";

статтю 16 доповнити частиною такого змісту:

"Справи у майнових спорах, передбачених пунктом 7 частини першої статті 12 цього Кодексу, розглядаються господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство";

2) частину першу статті 210 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) викласти в такій редакції:

"1. Кредиторами неплатоспроможних боржників є юридичні або фізичні особи, а також органи державної податкової служби та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника";

3) друге речення частини другої статті 156 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) викласти в такій редакції: "Збільшення статутного капіталу товариства для покриття збитків не допускається, крім випадків, встановлених законом";

4) у Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35-37, ст. 446):

пункт 1 частини першої статті 3 доповнити словами "крім випадків, встановлених законом";

частину третю статті 17 доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5) які належить вирішувати в порядку господарського судочинства";

5) абзац другий підпункту 14.1.226 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) після слова "адвокатів" доповнити словами "арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)";

6) статтю 22 Закону України "Про державну таємницю" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 49, ст. 428; 2010 р., № 46, ст. 537; 2011 р., № 33, ст. 329) після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

"Допуск до державної таємниці під час застосування до боржника судових процедур банкрутства у встановленому законодавством порядку надається органами Служби безпеки України арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору) після проведення його перевірки за поданням державного органу, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, до сфери управління якого (якої) належить боржник або який (яка) є замовником робіт, пов'язаних з державною таємницею".

У зв'язку з цим частини п'яту - сьому вважати відповідно частинами шостою - восьмою;

7) пункт 31 частини третьої статті 9 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2011 р., № 11, ст. 69, № 48-49, ст. 536) виключити;

8) частину четверту статті 6 Закону України "Про страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50) доповнити пунктом 21¹ такого змісту:

"21¹) страхування цивільно-правової відповідальності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) за шкоду, яку може бути завдано у зв'язку з виконанням його обов'язків";

9) абзац третій статті 2 Закону України "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 10, ст. 77; 2005 р., № 2, ст. 31; 2011 р., № 45, ст. 493) виключити;

10) у статті 36 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263 із наступними змінами):

після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

"4. Державний реєстратор, отримавши документи для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, зобов'язаний перевірити інформацію про наявність відкритих виконавчих проваджень стосовно такої юридичної особи".

У зв'язку з цим частини четверту - чотирнадцяту вважати відповідно частинами п'ятою - п'ятнадцятою;

частину десяту доповнити абзацами такого змісту:

"стосовно юридичної особи відкрито виконавче провадження;

стосовно юридичної особи відкрито провадження у справі про банкрутство юридичної особи";

11) частину першу статті 76 Закону України "Про міжнародне приватне право" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 32, ст. 422) після пункту 10 доповнити новим пунктом такого змісту:

"11) якщо у справі про банкрутство боржник має місце основних інтересів або основної підприємницької діяльності на території України".

У зв'язку з цим пункт 11 вважати пунктом 12;

12) абзац перший частини п'ятої статті 15 Закону України "Про акціонерні товариства" (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 50-51, ст. 384) викласти в такій редакції:

"5. Збільшення статутного капіталу товариства для покриття збитків не допускається, крім випадків, встановлених законом";

13) у Законі України "Про виконавче провадження" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 19-20, ст. 142, № 45, ст. 476):

у статті 26:

частину першу доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

"6¹) офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури";

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. У разі відмови у відкритті виконавчого провадження на підставі пункту 6¹ частини першої цієї статті державний виконавець у постанові зазначає найменування господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство боржника, номер справи про банкрутство, а також роз'яснює стягувачу його право звернутися до цього суду з відповідною заявою для задоволення своїх вимог під час ліквідаційної процедури спільно з іншими кредиторами";

у частині першій статті 37:

у пункті 8 слова "а також у разі звернення стягнення на заставлене майно" виключити;

доповнити пунктом 16 такого змісту:

"16) затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство";

у статті 49:

{Абзац дванадцятий підпункту 13 пункту 7 розділу X виключено на підставі Закону № 5405-VI від 02.10.2012}

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Постанова про закінчення виконавчого провадження у разі офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури виноситься державним виконавцем не пізніше наступного дня, коли йому стало відомо про

такі обставини. При цьому виконавчий документ надсилається до господарського суду, який прийняв постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури";

у статті 50:

частину першу після слів "крім направлення виконавчого документа за належністю іншому органу державної виконавчої служби" доповнити словами "офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У разі закінчення виконавчого провадження внаслідок офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури виконавчі документи можуть бути повторно пред'явлені до виконання у визначені статтею 22 цього Закону строки, якщо у зв'язку із припиненням провадження у справі про банкрутство вимоги, підтверджені такими документами, не були задоволені повністю або частково та не вважаються погашеними (списаними, прощеними) відповідно до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом";

14) пункт 2 частини другої статті 4 Закону України "Про судовий збір" доповнити підпунктами 12-17 такого змісту:

"12) заяви про затвердження плану санації до порушення провадження у справі про банкрутство - 1 розмір мінімальної заробітної плати;

13) заяви про порушення справи про банкрутство - 5 розмірів мінімальної заробітної плати;

14) заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника після оголошення про порушення справи про банкрутство, а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом - 1 розмір мінімальної заробітної плати;

15) заяви про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство - 1 розмір мінімальної заробітної плати;

16) заяви про розірвання мирової угоди, укладеної у справі про банкрутство, або визнання її недійсною - 1 розмір мінімальної заробітної плати;

17) апеляційних і касаційних скарг у справі про банкрутство - 0,5 розміру мінімальної заробітної плати.

Президент України	Л.КРАВЧУК
м. Київ, 14 травня 1992 року № 2343-ХІІ	

- **Голос України** від 06.06.1992

- **Відомості Верховної Ради України** від 04.08.1992 — 1992 р., № 31, стаття 440